

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958
CEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVI. št. 222 (13.755)

Trst, torek, 2. oktobra 1990

Predsednik SFRJ dr. Jović za danes sklical izredno sejo predsedstva

Iz Srbije že pozivi k orožju za pomoč Srbom v Hrvatski

Proglas srbske avtonomije močno ogroža javni red v Hrvatski - Prekinjen železniški in cestni promet na področju Knina - Srbi se vse bolj oborožujejo

KNIN — Srbski narodni svet je na seji v Sribu v nedeljo razglasil srbsko avtonomijo na etičnih in zgodovinskih ozemljih, na katerih živi srbski narod in ki so znotraj sedanjih meja republike Hrvaške kot federalne enote Jugoslavije. V včerajšnjem sporočilu poudarjajo, da so takšen sklep sprejeli na podlagi izražene volje srbskega naroda na referendumu o srbski avtonomiji, ki je bil od 19. do 2. septembra. Srbski narodni svet tudi v tem sporočilu poziva srbski narod, »naj se z vsemi sredstvi upre terorju "ustašoidne" oblasti in zaščiti svojo človeško dostojanstvo ter državljanske in narodnostne pravice.«

Po proglasitvi avtonomije pa so se razmere začele naglo slabšati. Tako je srbski narodni svet iz Knina zahteval, da hrvaške oblasti izpustijo vse srbske talce v Petrinji, včeraj dopoldne pa so blokirali železniški promet na območju Knina. Prekinjene so bile povezave iz Knina proti Splitu, Zadru, Zagrebu in Bihaču. Ovire so postavili tudi na cestah. Informativni center Avtomoto zveze Jugoslavije je popoldne sporočil, da so promet na Liški magistrali med Gradcem in Obrovcem popolnoma vzpostavili, ponekod pa so se težave zaradi ostankov barikad nadaljevale.

Na občinskem sodišču v Sisku pa so včeraj vložili 26 prijav zoper udeležence nemirov. Sporočili so, da so ob vdoru v postaje

javne varnosti v minulih dneh ukradli 230 pušk, 150 pištol in približno 100 tisoč nabojev. Podsekretar hrvaškega notranjega ministrstva Miran Brezak je zanikal pisanje dela tiska, zlasti beograjskega, da policija na Hrvaškem ravna v skladu s političnimi motivi. Pri tem je poudaril, da je hrvaška policija strokovna in poklicna organizacija.

Dogodki v Hrvatski pa so imeli tudi svoj odmev v Beogradu, kjer so predstavniki opozicijskih strank organizirali tiskovno konferenco, na kateri je voditelj Srbskega gibanja obnove Vuk Drašković dejal, da bodo od predsednika Srbije Miloševića zahtevali proglasitev mobilizacije in odhod srbske vojske na področja, kjer na Hrvaškem živijo Srbi, če predsedstvo Jugoslavije skupaj z oboroženimi silami ne bo ukrepalo v skladu z ustavnimi določili. »Če bi srbski predsednik Milošević zavrnil našo zahtevo,« je dejal Drašković, »bo Srbsko gibanje obnove oblikovalo prostovoljne enote, do orožja pa bo že nekako prišlo.« Istočasno pa so se pred skupščino SFRJ začeli zbirati člani najrazličnejših strank, »da bi,« kot je dejal eden od predstavnikov Srbskega gibanja obnove, »Srbom na Hrvaškem izrazili vso podporo,« slišati pa je bilo tudi glasne pozive k orožju.

Iz Kninske krajine pa še prihajajo nasprotujoče si vesti. Srbski Radio Knin je tako po-

ročal, da se mestu približujejo močne specialne enote hrvaškega notranjega ministrstva. Radio je tudi prenašal poziv kninskega župana Babića k splošni pripravljenosti v kninski občini. Predstavnik hrvaškega notranjega ministrstva pa je v zvezi s temi trditvami posredoval izjavo, da so »vesti po radiu Knin«
nesramna dezinformacija, saj se specialne enote še vedno nahajajo na nekaterih področjih pri Sisku, kjer bodo ostale, dokler bo to potrebno za zaščito ustavne ureditve in ohranitev javnega reda in mira.«

Dramatično zapletanje položaja na Hrvaškem pa bo nedvomno deležno velike pozornosti na jutrišnjem nujnem zasedanju odbora zveznega sveta za notranjo politiko v skupščini SFRJ. Na dnevnem redu je razprava o političnem in varnostnem položaju v Jugoslaviji in še posebej na Hrvaškem. Kot poroča agencija Tanjug, bodo na tej seji predlagali ustanovitev posebne skupine poslancev, ki naj bi se na terenu neposredno spoznala z dejanskim stanjem. Tudi predsednik predsedstva SFRJ Jović je za danes sklical sejo predsedstva države. Tudi tu bodo obravnavali varnostno-politične razmere v državi, glede na zadnja izrazito prosrbska stališča, ki jih je predsedstvo sprejelo, pa najbrž ne more biti dvoma o tem, kakšni bodo zaključki.

Zasedanje fronte za ne ni pripeljalo do razčiščenja v levici KPI

TRENTO — Zasedanje komunistične manjšinske struje gotovo ni prispevalo k razčiščenju odnosov v notranjosti fronte za ne. Ingrao je nastopil kot vodja komunistične levice, ki je danes še v KPI, jutri pa bo v bodoči politični grupaciji, ki jo za sedaj imenujejo še samo »stvar«, bil skrajno oster pri kritiki politične linije sedanje večine, vendar prav tako oster pri zavračanju vsakršne možnosti razkola. Tu so še bili tisti, ki iščejo kompromis in pa oni, ki kot Natta zavračajo možnost, da bi bili manjšina v novi politični sili, ki ne bi bila več KPI. Kljub temu pa nihče noče mirno sprejeti možnost razkola. Natta celo meni, da lahko kongres privede do nove večine v stranki.

Mnogo bolj zabrisano je stališče Chiaranteja in Tortorelle. Chiarante je v svojem zaključnem posegu dejal, da nima smisla dati kot gotovo, nekaj, kar sploh ni gotovo: se pravi poraz na kongresu, oblikovanje nove stranke, ki ne bi bila več komunistična in torej neizogibna ločitev. Še več pravi Chiarante, ločitvi se je treba izogniti.

Podobno je tudi stališče, ki ga je izrazil Tortorella, po mnenju katerega bi bila ločitev največja nesreča. Vendar pa manjšina ne more pristati na nekaj, kar se sploh še ne ve, kaj bo.

Obstaja pa tudi tretje stališče, ki ga zastopa Cosutta in ki vidi v razkolu edino možnost izhoda. Sicer pa je po mnenju Cossuttovih pristašev razkol povzročil Occhetto, ko je napovedal ustanovitev nove politične sile. (G. R.)

V Sloveniji se je bencin podražil za 26 od sto

LJUBLJANA — Od včeraj je na slovenskih črpalkah gorivo dražje povprečno za okoli 26 odstotkov. Vzrok za novo podražitev je že znana opredelitev slovenske vlade, da približno 34 odstotkov od cene litra bencina nameni za gradnjo in obnovo cest.

Zadnja »zvezna«
podražitev je bila seveda posledica vedno večjih cen nafte na svetovnem trgu. Ob tem se je ZIS, kot vemo, odpovedal nekaterim davkom na rafinerijsko ceno bencina, tako da se je bencin podražil le za okoli 12 odstotkov.

Po novem je treba v Sloveniji za 86-oktanski bencin odšteti 11,30 dinarjev (zvezna cena - 9,00 dinarjev), liter super 98-oktanski velja 11,40 (zvezna cena - 9,30), za liter neosvinčene bencina pa je v Sloveniji treba odšteti 11,20 (zvezna cena - 10,70). (dd)

Iraški diktator je včeraj obljubil, da bo osvobodil devet francoskih državljanov Sadam Husein ponuja roko Mitterrandu OZN pa pripravlja resolucijo o posegu

BAGDAD — Ocene o položaju v Perzijskem zalivu so iz dneva v dan bolj protislovne. Po eni strani se namreč kažejo znaki popuščanja, po drugi strani pa se napetost stopnjuje. Dvournna je tudi včerajšnja gesta Sadama, ki je obljubil, da bo iz humanitarnih razlogov osvobodil devet francoskih državljanov. Izpustil naj bi jih, ker so bolni, a tudi zato, da bi na konkreten način pokazal svoje zanimanje za predlog, ki ga je francoski predsednik Mitterrand iznesel na generalni skupščini OZN. Mitterrand je namreč predlagal, naj se iraška vojska umakne iz Kuvajta, ameriška pa iz Savdske Arabije in naj se hkrati uvedejo pogajanja za globalno rešitev bližnjevzhodnih problemov. Pesimisti vendar menijo, da želi Sadam razdeliti tabor svojih nasprotnikov in izključiti ZDA iz pogajanj.

Francosko predsedstvo, ki je včeraj med drugim odločno zanikalo, da želi uvesti samostojna pogajanja z Irakom, je »opomnilo«
tudi Sadama, da Mitterrandovega predloga ni mogoče razumeti kot »najkrajšo pot«
do pogajanj. Ni dovolj namreč, da Irak napove

umik svoje vojske iz Kuvajta. Šele ko bi OZN preverila, da je res umaknil vojsko, bi lahko uvedli pogajanja. Po mnenju ZDA je Sadamova gesta demagoška, češ da iraški diktator nima namena umakniti svojih čet.

Različnega mnenja pa sta delegacija enajstih muslimanskih organizacij, ki je v teh dneh obiskala zalivske države, in Arafat, ki sta prepričana, da so pogajanja še mogoča in da je Sadam pripravljen na umik. Zahodne države pa ne smejo zahtevati, da bi Irak umaknil svoje čete pred začetkom pogajanj.

Ker se položaj še ni razjasnil, so se ZDA in evropski zavezniki začeli dogovarjati o novi resoluciji OZN. Leta naj bi dovolila uporabo sile za izgon iraških čet iz Kuvajta. Člen 42 listine OZN namreč predvideva vojaški poseg, ko je treba ponovno vzpostaviti mir in mednarodno varnost.

Medtem pa je italijanski obrambni minister Rognoni zaključil včeraj v Omanu svoje potovanje na zalivskem območju, podpredsednik vlade Martelli pa je odpotoval v Kairo, da bi ugotovil, kakšne posledice ima embargo za države zalivskega območja.

Francoska tujska legija ob prihodu v Janbu v Savdski Arabiji. (Telefoto AP)

Včeraj predstavili novo sezono Slovenskega stalnega gledališča

Režiser Boris Kobal, predsednik SSG Jože Pirjevec in ravnatelj SSG Miroslav Košuta med včerajšnjo predstavitvijo nove sezone našega gledališča

NA 7. STRANI

Predsednik Bush je pozitivno ocenil ukrepe Združenih narodov glede Zaliva

NEW YORK — »Združeni narodi sedaj uresničujejo svojo obljubo, da bodo delovali kot svetovni parlament miru,«
je na koncu svojega govora v generalni skupščini dejal ameriški predsednik Bush.

V oceni stanja po svetu je Bush dejal, da se je »iztekel dolgotrajni somrak spopadov, ki je zadnjih 45 let cepil Evropo, ZDA in SZ in sploh ves svet... Ko je SZ tukaj v OZN izrazila soglasje z večino izmed nas in obsodila irsko agresijo, ni bilo nobenega dvoma več, da smo pustili za seboj štiri desetletja zgodovine,«
je dejal Bush, ki je potem osrednji del svojega govora posvetil zalivski krizi.

»Naj na tem mestu poudarim, da se vsi, ki smo tukaj v OZN, nadajamo, da ne bo treba nikoli uporabiti orožja in vojaške sile. Prizadevamo si za miroljuben, diplomatski izid.«
Bush je optimistično tudi naslikal stanje potem, ko bi se Irak brezpogojno umaknil iz Kuvajta: dokončna odprava sporov in razlik med Kuvajtom in Irakom; nova stabilnost in napredek za države ob Zalivu in priložnost, da vse države in narodi v tem območju odpravijo konflikt, ki cepi Arabe in Izrael.

Ameriški predsednik je tudi pozval k popolni odpravi orožja in spomnil, da je pred letom dni v generalni skupščini predlagal popolno uničenje kemičnega orožja.

Ko je govoril o novi svetovni ureditvi, je Bush dejal, da si svet predstavlja kot svet, ki ga vodi »olimpijski duh sodelovanja«. »Novo partnerstvo narodov, ki presega obdobje hladne vojne, naj temelji na posvetovanju, sodelovanju in kolektivni akciji, zlasti takšni, ki poteka prek mednarodnih in regionalnih organizacij... Partnerstvo, katerega cilj so povečana demokracija, večji napredek, večje možnosti za mir in za zmanjšanje oborožitve. Vidim svet odprtih meja, svobodne trgovine in - kar je najpomembnejše - svet odprtega duha,«
je poudaril Bush.

Na včerajšnjem »otroškem vrhu«
v OZN so svetovni voditelji potrdili in sprejeli deklaracijo in akcijski načrt za pomoč otrokom in izboljšanje njihovih življenjskih razmer. Sporazumeli so se tudi, da bodo do leta 2000 za polovico zmanjšali podhranjenost otrok, zmanjšali smrtnost med porodnicami, omogočili zdravo pitno vodo in osnovno šolstvo za vse. Za vse to bi v tem desetletju vsako leto potrebovali okoli 20 milijard dolarjev dodatnih sredstev. Navzlic vsej izraženi skrbi za otroke, nihče izmed svetovnih voditeljev na tem »otroškem vrhu«
ni naravnost obljubil dodatne denarne pomoči.

Osrednja slovesnost bo v Berlinu, zgodovinski dogodek pa bodo proslavljali po vsej državi

Nemčija stopa na evropsko prizorišče kot enotna država in gospodarska velesila

BERLIN — Danes opolnoči se bo končala 45-letna zgodovina deljene Nemčije, rodila se bo nova država, ki bo povsem spremenila geopolitični obraz Evrope. Opolnoči bo namreč padel še poslednji upravni zid, ki je ločeval Nemčiji: že v četrtek pa se bosta vzhodnonemški in zahodnonemški parlament sestala na skupnem zasedanju, da bi izglasovala nov volilni zakon za vsenemške volitve 2. decembra. Združitev naj bi kljub polemikam in nasprotovanjem (ki pa so za sedaj še omejena) praznovala vse Nemčija. V vsakem mestu in vasi pripravljajo namreč slavlje, ob katerem naj bi Nemci dočakali polnoč. Največja slovesnost bo seveda v Berlinu, ki je že kandidat, da postane ne le formalno glavno mesto združene Nemčije, pač pa tudi pravno in kulturno središče. Tu bo opolnoči z vrha Reichstaga zaplapolala ogromna razstava z nemškimi barvami, vso noč pa bodo na ulicah raznorazne prireditve.

Če bo veselje okužilo danes in jutri vso Nemčijo, pa bližnja bodočnost ne bo tako rožnata. Nemčijo čaka gospodarska obnova vzhodnih Länderjev, ki bo terjala ogromno - še ni znano koliko - denarja. K temu je treba dodati homogenizacijo tamkajšnjega gospodarstva z zahodnonemskim in brezposelnost, ki naj bi do konca leta terjala do tri milije »žrtev« (v samem Berlinu napovedujejo pol milijona brezposelnih na 3,4 milijona prebivalcev). Ne nazadnje bo ogromen napor zahtevala integracija dveh dejansko različnih narodov... Vsi ti problemi naj bi planili na dan po združitvi, mogoče celo po prvih vsenemških volitvah, saj si bodo vladne stranke iz volilnih razlogov na vse kripnje prizadevale, da bi prikrile vse bodoče probleme.

Medtem ko socialdemokrati očitajo krščanskim demokratom (tako zahodnim kot vzhodnim), da so se prenaigli, da so za lasten politični uspeh žrtvovali bližnjo nemško bodočnost, pa si krščanski demokrati lastijo v teh dneh ves uspeh za združitev. In s slabim spominom pripisujejo sebi tudi vse pretekle napore, češ da so se »vedno borili za združitev Nemčije«. CDU

pa je res tista stranka, ki je uresničila združitev, in se zato tudi kandidira - s kanclerjem Kohlom na čelu - za vodenje združene Nemčije tudi v prihodnjih petih letih (Kohl je bil na včerajšnjem izrednem kongresu za združitev strank izvoljen za predsednika, De Maiziere pa za podpredsednika).

Vendar že v torek se bo novi združeni parlament moral spopasti z žgocim problemom, saj bo moral izglasovati tak volilni zakon, ki naj bi zadostil zahtevam ustavnega sodišča (ki je razveljavilo prvega). Za izglasovanje zakona bo dovolj navadna večina glasov, tako da bo vlada lahko uveljavila svoj predlog brez glasov opozicije, ki je ob tem vprašanju precej deljena. Medtem ko zeleni zahtevajo odložitve volitev, da bi imeli dovolj časa za oblikovanje dobrega zakona, si socialdemokrati niso edini v tem, ali je bolje odložiti volitve ali pohiteti s parlamentarno razpravo.

Pred Brandenburškimi vrati, kjer se bo drevi začelo slavlje, prodajajo zadnje ostanke real-socializma.

Demantirali vesti o odkritju morilcev sodnika Livatina

CALTANISSETTA — Državni pravdnik iz Caltanissette Salvatore Celesti je včeraj demantiral vesti, da naj bi preiskovalci identificirali vsaj štiri morilce sodnika Rosaria Livatina, ki je bil ubit pred desetimi dnevi na cesti med Canicattijem in Agrigentom. Celesti je za te vesti rekel, da so brez vsake osnove in da so začeli s preiskavo, v kateri naj bi odkrili morebitne odgovorne za razširjanje podatkov, ki so pokrili s preiskovalno tajnostjo. Ob vsem tem pa je državni pravdnik priznal, da so na pokrovu motorja avtomobila sodnika Livatina našli prstni odtis, ki je omogočil usmeritev preiskave na mafijske tolpe, kar je raziskoval tudi Livatino.

Na kratkem srečanju z novinarji je Celesti še poudaril, da niso odkrili morilcev, da pa iščejo nekatere osebe, ki bi bile v umor lahko vpletene, ali pa bi lahko olajšale preiskavo.

Povedal je tudi, da mu ni nič znanega o domnevni izjavi predstavnikov nemške policije, da so pripravljeni sodelovati pri lovu na morilce, ki naj bi po nekaterih vesteh prišli iz tujine.

Včeraj pa so se v Agrigentu zbrali sodniki s Sicilije, ki so se med drugim zavzeli za ustrezno revizijo sodnih okrožij, za takojšnje preverjanje ustreznosti novega sodnega postopka kot instrumenta za preiskave proti organiziranemu kriminalu mafijskega kova, za ustrezno vrednotenje profesionalnosti sodnikov in za dopolnitev organikov. V svojem uvodnem posegu je državni pravdnik Borsellino še poudaril, da so prizadevanja sodnikov v boju proti mafiji že dosegla skrajno mejo. Zavrnili je tudi vse polemike, do katerih je v zadnjem času prišlo v vrstah sodnikov po uboju sodnika Livatina.

SZ uzakonila versko svobodo

MOSKVA — Potem ko je že ob praznovanju tisočletnice pokristjanjenja Rusije vera nehala biti »opij za ljudstvo«, je včeraj vrhovni sovjet sprejel zakon »o svobodi vesti in verskih organizacij«. Prvič po zmagi boljševikov v oktobrski revoluciji je dovoljena verska vzgoja otrok in mladine, popi, duhovniki, pastirji, rabini in mulahi bodo lahko dali versko uteho bolnikom in zapornikom, vojakom bodo dovolili verske obrede, verske skupnosti pa bodo svobodno razpolagale s svojim imetjem. Ta zakon predstavlja pravo revolucijo v družbenih odnosih, saj v bistvu ukinja protiversko propagando, ker državni prepoveduje financiranje verskih skupnosti, a tudi militantni ateizem, tako da so sedaj verniki in ateisti enakovredni državljani. Vrhovni sovjet pa je zavrnil zahtevo moskovskega pravoslavne patriarha Aleksija II., ki je predlagal, da bi dali šolske učilnice na razpolago za popoldanski veronauk, ker bi po mnenju večine to povzročilo napetost med raznimi verami. Prav tako so iz podobnih razlogov zavrnili predlog, da bi v armado sprejeli vojaške kurate.

propagandno obvestilo

Iz Švice prihaja v lekarne nov pripomoček

Plešavost: tveganje se imenuje stres

BASEL — Stres je eden najhujših sovražnikov las. Strokovnjaki pravijo, da tega pojava ne smemo podcenjevati, še zlasti, kadar se pojavlja redno in lahko povzroči plešavost.

Ameriški in evropski znanstveniki so s svojim raziskovanjem že večkrat poskusili priti do pripomočka, ki bi lahko ublažili velike skrbi obsojenih na plešo. Nedavno pa so v raziskovalnih laboratorijih LABO v Baslu, kjer imajo sedeže svetovni kemijski veliki, izdelali novo sredstvo z visoko koncentracijo nikotena, katerega okrepljena formulacija je - kot vse kaže - sposobna ustaviti izpadanje las in pospešiti njihovo rast v vseh treh fazah fiziološkega razvoja. Sredstvo nima stranskih učinkov (z izjemo rdečice, ki se za kako smo pojavi na mestu, kamor smo nanесли preparat), testiral pa ga je profesor Ernst Fink s Therapy and Performance Research Institute v nemškem Erlangu in med drugimi tudi italijanski dermatolog dr. Marano s Poliklinike S. Giorgio, ki je ugotovil učinkovitost preparata pri 73 odstotkih obravnavanih primerov.

Ta nova iznajdba, ki jo pod imenom Labo prodajajo v lekarni, je najprej prišla na švicarsko tržišče, sedaj pa prihaja tudi v ostale evropske in italijanske lekarne.

Ukrajinci ne pristajajo več na podrejeno vlogo v SZ in zahtevajo osamosvojitev Protisovjetske manifestacije v Kijevu

MOSKVA — Že drugi dan Kijev pretresajo množične protisovjetske, protiruske in protikomunistične manifestacije. Tisoči zahtevajo odstop republiškega vodstva, ker ni uresničilo smernic ukrajinskega vrhovnega sovjeta o osamosvojitvi Ukrajine, nasprotujejo novi ureditvi zveznega sporazuma med republikami Sovjetske zveze in zahtevajo, da bi ukrajinski naborniki služili vojaški rok v mejah republike. Kijev in številna druga ukrajinska mesta so preplavila rumeno-sinje ukrajinske zastave in transparenti, na katerih zahtevajo odcepitev, konec komunizma in moskovske nadvlade v ukrajinskih zadevah. Nacionalistična fronta Ruh je osvojila zahteve zelenih o ukinitvi jedrske elektrarne v Černobilu.

Če sta bili nedeljska in ponedeljska manifestacija v Kijevu kljub protislovnim trditvam o številu udeležencev nedvomno uspešni, pa je včerajšnja

splošna stavka v ukrajinskih obratih po vsem sodeč doživela neuspeh. V Kijevu so stavkali komunalci, a tistega zastoja proizvodnje, ki so ga napovedala razna ukrajinska gibanja, ni bilo. Delavstvo se po vsem sodeč zaveda težkega gospodarskega položaja in raje varčuje svoje moči za sindikalne boje, kot pa za politične cilje.

Dvodnevne manifestacije pa nesporno dokazujejo, da Ukrajina ne pristaja več na podrejeno vlogo v Sovjetski zvezi, da hoče postati vsaj enakovredni partner v federaciji. Sovjetska oblast ni posegla, tako da so manifestacije potekale mirno, govorci o premiku tankovskih enot, pa ni nihče potrdil. Položaj je vsekakor skrajno napet, ker narodni preporod v sovjetskih republikah ogroža sam obstoj Sovjetske zveze. Morebitnih zapletov v Ukrajini pa Moskva ne more reševati s silo kot v Zakavkazju, ali pa z gospodarskimi blokadami kot v Pribaltiku.

Dvojno merilo za dogodke na Kosovu in v Kninu Dvoličnosti srbske politike

PRISTINA — Srbi in Črnogorci na Kosovu dogodke na Hrvaškem ocenjujejo enostransko, zgolj kot državni teror, ki da ga hrvaške oblasti in pripadniki njenih posebnih policijskih enot izvajajo nad tamkajšnjo srbsko narodnostjo. Prištinski radio v srbskem jeziku z velikim poudarkom objavlja dramatična poročila in komentarje o resničnih ali pa izmišljenih nasilnih dejanjih in incidentih na tistih hrvaških območjih, kjer žive Srbi. Pripadniki srbske in črnogorske narodnosti, ki so združeni v šestih različnih organizacijah oz. političnih strankah v Prištini, so zagrozili, da se bodo v primeru, če predsedstvo Jugoslavije ne bo zaščitilo Srbov na Hrvaškem, sami organizirali in jim odšli na pomoč. Srbskega voditelja Slobodana Miloševića pa so pozvali, naj uporabi tista določila nove republiške ustave, ki mu omogočajo ukrepe za zaščito srbskega naroda, neglede na to, kjer Srbi oz. posamezni deli tega naroda živijo.

Z ozračjem novih napetosti, ki jo ustvarjajo omejene izjave, oblasti in politika na Kosovu ponovno potrjujejo svoje spreneve-

danje in dvoličnost. Molčijo namreč o izjemnih ukrepih oz. o nekakšnem stalnem obsednem stanju, ki ga je Srbija uvedla na Kosovu in ga izvaja z nasiljem in policijo. Na prištinski univerzi, kjer se je danes sicer začelo novo študijsko leto, bodo uvedli rasno razlikovanje med študenti. Študenti albanske narodnosti bodo namreč morali prebivati v svojih domovih, njihovi kolegi srbske in črnogorske narodnosti pa bodo stanovali v ločenih objektih oz. v posebnih nadstropjih študentskih domov v Prištini.

Včeraj so tudi v Narodni in univerzitetni knjižnici v Prištini, ki je morda najpomembnejša kulturno-zgodovinska ustanova albanske narodnosti na Kosovu, uvedli tako imenovanečasne ukrepe družbene zaščite. Upravljanje knjižnice je prevzelo pet srbskih intelektualcev, pod vodstvom pesnika Slobodana Kostića iz prištinskega časnika Jedinstvo. Čim je prevzel svojo dolžnost, je pesnik Kostić Narodno in univerzitetno knjižnico zapečatil.

MARJAN DROBEŽ

Krsta s srpom in kladivom je v Kijevu ponazarjala konec komunizma (zgoraj), vojaki pri odkopavanju krompirja (spodaj) pa neuspeh dirigiranega gospodarstva (AP)

Petrolej: poleg krize še censke špekulacije

LONDON — Cena petroleja se je zaenkrat nekako ustalila (brent iz Severnega morja proti dobavi v novembru je kotiral včeraj 39,02 dolarja za sod proti 39,38 v petek); oblasti v Omanu so sklenile povečati dnevno proizvodnjo z zdajšnjih približno 660.000 na 700.000 sodov; družba Kuwait Petroleum Corporation zagotavlja, da bo s kapitalom, ki ga je umaknila iz Kuvajta po iraški invaziji, še naprej nemotno izkoriščala tri lastne rafinerije na Nizozemskem in Danskem ter v Italiji z zmogljivostjo 750.000 sodov na dan vsaka (namenjenih izključno evropskemu tržišču); Bush pravi, da bi lahko postavili na trg dobršen del ameriških strateških zalog (ki znašajo 600 milijonov sodov); alžirski petrolejski minister Sadek Busena pa je v svojstvu začasnega predsednika kartela OPEC spodbudil države članice Mednarodne agencije za energijo (IAE), naj posežejo po strateških rezervah, ker da so države proizvajalke storile že vse mogoče za ublažitev posledic po embargu na iraško in kuvajtsko nafto in ker da države uvoznice ne morejo v nedogled računati z izredno proizvodnjo petroleja.

Vse to, združeno s prepričanjem Mednarodnega denarnega sklada in organizacije OECD, da se bo cena petroleja ustalila nekje pri 25 dolarjih za sod - če ne bo v Zalivu vojne - navaja k zmernemu optimizmu. Tembolj še, ker so se pokazali na Bližnjem vzhodu novi znaki popuščanja napetosti, odkar je Saddam Husein izrazil pripravljenost na dialog s Francijo. Napoved MDS in OECD pa je v nasprotju z zdajšnjim censkimi razvojem. Kako to? Zato, ker je bojazen pred vojaškim konfliktom v Zalivu izzvala špekulacije oziroma zalaganje na debelo s črnim zlatom, kar je potisnilo sunkovito navzgor kotacije. Ko bi namreč izbruhnila vojna - pravijo - bi lahko poskočila cena kar na 100 dolarjev za sod petroleja, a 40 dolarjev je eno in 100 dolarjev drugo...

(dg)

Dolar cenejši marka dražja

NEW YORK — Nedeljski sporazum v Washingtonu glede mehanizma za skrčenje ameriškega deficita na področju javnih izdatkov je izzval včeraj pocenitev dolarja (v Milanu s petkovih 1.170,7 na 1.162,55 lire in v Frankfurtu z 1.5641 na 1,5511 marke) pa tudi pričakovanje, da FED v kratkem zniža obrestne mere. Nemška marka pa se je podražila s 748 na 749,42 lire in tako izdatno prekosiila pariteto znotraj EDS, ki znaša nasproti liri 748,217. Vendar ni rečeno, da bo šlo tako naprej, kajti Bonn bo bržkone navil davke, drugače bo težko finansiral mednemško združitev, z druge strani pa vse kaže na povečanje javnega primanjkljaja. Bundesbank je začela včeraj z emisijo nove serije bankovcev, ki naj v par letih nadomesti sedanjo, da bi se zaščitili pred ponarejevalci.

18 milijard lir za spodbujanje gospodarskega trenda v Trstu

TRST — Integrirani odbor Trgovinske zbornice je nakazal konzorciju Friulgiulia 1 milijardo lir za ustanovitev sklada, iz katerega se bo črpal denar za zavarovanje izvoznih kreditov. Prav tako 1 milijardo lir je odbor namenil Avtonomni ustanovi za tržaško pristanišče, da bi lahko nabavila nov žerjav za dviganje in polaganje kontejnerjev, s katerim naj bi zamenjali sedanji žerjav na sedmem pomolu. Hkrati je odbor sklenil podeliti konzorcijem za kreditna jamstva naslednja sredstva: 1 milijardo lir za malo-industrijska podjetja, ki nameravajo dati prednost ponovnemu ovrednotenju opuščenih tovarn in delavnic v industrijski coni; 500 milijonov lir za obrtniške tvrdke, ki imajo v načrtu obnovo in modernizacijo svojih delavnic v zgodovinskih jedrih mesta; 500 milijonov lir pa za trgovce, ki imajo v programu posodobitev opreme in izložb. Odbor je tudi podprl namembo 2 milijard lir Občini Milje za preureditev zgodovinskega centra.

Z gornjimi sklepi se celoviti obseg finančnih sredstev, ki so že bila nakazana oziroma dokončno namenjena za gospodarski razvoj v tržaški pokrajini, povzpne do 17 milijard in 792 milijonov lir.

Sodobna elektronika 90 v znamenju kakovosti

LJUBLJANA — Na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani so odprli včeraj 37. mednarodno razstavo Sodobna elektronika, ki bo trajala do petka zvečer in na kateri sodeluje 591 proizvajalec iz 22 držav.

Večji del le-teh je dal na ogled sestavne dele za elektroniko, nove materiale in poedine manjše naprave, profesionalno elektroniko in najnovejše dosežke s področij telekomunikacij, računalništva, razne proizvodne opreme in radiodifuzije; prikazujejo pa tudi inženirinske storitve in strokovno literaturo.

Zlasti zanimiv je spored simpozijev in seminarjev: danes in jutri bo simpozij o telekomunikacijah "YUTEL 90" na temo "Evropa 1992 in jugoslovanske telekomunikacije", ki naj bi se ga udeležilo več kot 400 izvedencev in ki naj odgovori na strokovna in ekonomska vprašanja v zvezi z vključevanjem Jugoslavije v evropske telekomunikacijske strukture; sledil bo 16. mednarodni seminar o merilno-procesni tehniki "ISMEC 90", dalje 7. bienalni jugoslovanski simpozij o reletni zaščiti in lokalni avtomatizaciji elektroenergetskega sistema "RZ 90" pa še (v petek) 12. jugoslovanski simpozij o elektroni in prometu "EP 90".

IRPEF - poslej drugačna merila

RIM — Prihodnjega prvega januarja bomo začeli plačevati davek na dohodek fizičnih oseb (IRPEF) na osnovi novih dohodkovnih pasov, pa tudi odbitki na račun družinskih članov v breme bodo drugačni. V ukrepu, za katerega se je odločil ministrski svet v petek in je bil objavljen v predzadnjem Uradnem listu, je zapopaden tudi 6,1-odstotni porast nadrobnih cen v obdobju med lanskim in letošnjim avgustom. Navajamo nove dohodkovne pasove in ustrezni davčni količnik:

do 6.800.000 lir	10%
od 6.800.000 do 13.500.000 lir	22%
od 13.500.000 do 33.700.000 lir	26%
od 33.700.000 do 67.600.000 lir	33%
od 67.600.000 do 168.800.000 lir	40%
od 168.800.000 do 337.700.000 lir	45%
nad 337.700.000 lir	50%

Odbitki za družinske člane, ki so v breme, bodo sledeči:

zakonec	675.433 lir
1 otrok	54.035 lir
2 otroka	108.070 lir
3 otroci	162.105 lir
4 otroci	216.140 lir
5 otrok	270.175 lir
6 otrok	324.210 lir
7 otrok	378.245 lir
8 otrok	432.280 lir
za vsakega drugega otroka	54.035 lir
vsak drug družinski član	108.070 lir

Dohodkovna meja, iznad katere se kateri koli od gori navedenih subjektov ne smatra več v breme družine, preide na 4.500.000 lir.

V dohodkovni prijavi bo mogoče nadalje odbiti naslednje zneske na račun stroškov, ki jih imamo pri opravljanju službenih dolžnosti:

648.415 lir - za vse uslužbence;	
dodatnih 202.630 lir za uslužbenca z dohodkom do 12.400.000 lir;	
168.858 lir - za samostojne delavce z dohodkom do 6.800.000 lir.	

V prvem polletju letos je imela tržaška družba 3 milijarde lir dobička

Poslovni rezultati Tripcovicha

TRST — V prvem letošnjem polletju se je kosmati dobiček tržaške grupe Tripcovich povečal za 41,7% na 3 milijarde lir. To so ugotovili na seji upravnega sveta pod vodstvom predsednika Raffaella De Banfielda. Vrednost soudeležb se je povzpela za 34% s 60,6 do 81,3 milijarde lir, kar po besedah predsednika potrjuje pravilnost strateških izbir te družbe, ki je kotirana na tržaški in milanski borzi in deluje na prevoznikem, finančnem, zavarovalskem, hotelskem in ladjarskem področju.

Na slednjem se je njen poslovni obseg zboljšal za 15,5% po zaslugi pozitivne prometa v tržaškem pristanišču. Tripcovich deluje sicer tudi v tržaški luki (+31,4%), kakor še v Anconi in v Benetkah, kjer pa je bilo mogoče z navitjem tarif samo kriti 9-odstotno zgubo na področju storitev. Na področju prevoza je bila družba angažirana z izoblikovanjem "evropskega pola" Ruffoni-Bertola-Sanarna, na finančnem pa si je zagotovila delež 8,32% pri kapitalu zavoda Banca Carnica in 2,2 milijona delnic zavarovalnice Assicurazioni generali (plusvalenca: 83 milijard lir).

Zaključne besede o splošni kolektivni delovni pogodbi za gospodarstvo v Sloveniji

Uspešnost dela pogoj za ohranitev službe

V prejšnjih dveh sestavkih smo se v glavnem seznanili s pravicami delavcev, kakršne izhajajo iz kolektivne delovne pogodbe v Sloveniji. Pogodba navaja tudi pravice delodajalcev, vendar precej nejasno. Iz besedila izglea, da je mogoče zaposliti kogar koli oziroma, da niso potrebni razpisi delovnih mest, vsaj pri zasebnih podjetjih ne. Kakor smo že omenili, je pogodba smiselno in tudi zakonsko povezana z Zakonom o delovnih razmerjih, ki pa še ni bil razveljavljen ali popravljen, zaradi česar bo lahko prišlo do različnega tolmačenja tega ali onega člena.

Delovni odnos se preneha, če delavec noče podpisati delovne pogodbe - pravzaprav v tem primeru sploh ni prišlo do kakšnega delovnega razmerja. Po drugi strani vodstvo podjetja (poslovodni organ ali delodajalec ali podjetnik) lahko sproži postopek za preverjanje znanja in zmognosti delavca ter postopek za ugotavljanje pričakovanih rezultatov dela. Če ni delavec dosegel teh rezultatov, se mu lahko prekine delovno razmerje. Seveda to ni enostaven postopek. Delavčovo delo je treba spremljati vsaj 30 dni, o postopku mora biti obveščen sindikat, delavca moraš poklicati na razgovor in mu nuditi možnost zagovora ter izpodbijanja trditve vodstva. Predvsem je potrebno preveriti, ali smo nudili delavcu možnost izobraževanja, da bi lahko v redu opravljal svoje delo.

Obširneje je določen postopek za prekinitev delovnega razmerja pri delavcih, »katerih delo postane trajno nepotrebno«. Vodstveni organ mora na podlagi strokovnih analiz ugotoviti ter določiti število in kategorijo

presežnih delavcev. V pogodbi jasno piše, da je temeljni kriterij za ohranitev zaposlitve delovna uspešnost. Prednost pri ohranitvi zaposlitve imajo delavci, ki dosežejo večjo delovno storilnost. S to ugotovitvijo se ustvarja čisto novi pogledi na "delo". Posredno je namreč rečeno, da je "delo" blago in da ima prednost tisto delo, ki prinaša večji profit. Seveda je takšno tolmačenje nujna posledica sprememb v gospodarstvu oziroma v ugotavljanju dohodkovnosti dela. Drugi kriterij so delovne izkušnje, ki pridejo v poštev le ob enaki storilnosti. Tretji kriterij za ohranitev delovnega mesta pa je trajanje delovne dobe; prednost gre delavcem z daljšo delovno dobo. Na četrtem mestu je v tem pogledu zdravstveno stanje delavca, pri čemer ima prednost delavec s slabšim zdravstvenim stanjem, na petem mestu pa je socialno stanje zaposlenega.

Določeno je tudi, kdo ne more biti uvrščen med presežno delovno silo. Na prvem mestu je sindikalni zastopnik, sledijo delegati v delovnem svetu (samo v družbenih podjetjih) in delavke med nosečnostjo. Med presežke se lahko uvrstijo še sledeče kategorije (toda samo z njihovim privoljenjem): invalidi, delavci z manj kot enim letom delovne pogodbe, oba zakonca, ki delata v istem podjetju, delavke samohranilke in delavci, ki jim manjka največ pet let delovne dobe - obstaja namreč možnost, da se delavec in podjetje dogovorita o odkupu pravic iz manjkajoče delovne dobe za doseglo polne pokojnine. Tega postopka ne moremo primerjati z dopolnilno blagajno, kakršno imamo v Italiji,

saj gre v tem primeru za odpustitev delavca. Če delavec pisno privoli na prekinitev delovnega razmerja, ima pravico do odškodnine, ki znaša pri 15-letni delovni dobi 24 plač, pri 30-letni dobi 30 plač, a pri daljši delovni dobi 36 plač.

Tu pa se zastavlja vprašanje, kaj pomeni delovna doba oziroma, ali more biti ta opravljena samo pri enem ali pri več delodajalcih.

Ob upokojitvi ima delavec pravico do odpravnine v višini treh mesečnih plač. To določilo pa ne bremeni podjetja, kakor se to dogaja v Italiji, kjer so odpravnine mnogo višje.

Kot rečeno, je v Sloveniji stekel postopek za urejanje delovnih odnosov v novih pogojih dela. Vendar je ostalo odprto eno od temeljnih vprašanj in sicer: vloga sindikatov in odnos s stavekajočimi delavci. Do sedaj je bila namreč uveljavljena praksa, da delavcu teče plača tudi med stavkovnim obdobjem; to, sprejeto, a ne uzakonjeno določilo ni v skladu z logiko tržnega gospodarstva. Če ugotovimo, da je prvi pogoj za ohranitev delovnega mesta uspešnost dela, tedaj je jasno, da ne moremo plačati dela, ki ni bilo opravljeno. Seveda je težko vgraditi v novo zakonodajo vse elemente tržnih razmer, posebno še, ker je v ustavi Jugoslavije še vedno zapisano, da ima sleherni državljan pravico do dela. Kakor koli že, prišlo je do velikih premikov, ki morajo v popolnosti sicer šele zaživeti; kako pa bo vse to vplivalo na socialne razmere, bo v precejšnji meri odvisno tudi od vloge sindikatov in seveda od delodajalcev.

ODO KALAN

Evroprevoznništvo osrednji adut ES

Med prednostne naloge, ki jih je treba izpeljati v vidiku leta 1993, uvršča Evropska skupnost oblikovanje "skupne politike prevozov". Na transportni sistem odpade 7% notranjega bruto proizvoda in zaposlenosti v dvanajsterici ter skoraj 40% vseh javnih naložb. Gre torej za sektor primarnega pomena, ki odločilno prispeva k družbeno-gospodarski rasti: blagovni in osebni pretok se pač ne moreta primerno razvijati, če ne slonita na ustreznem sistemu prevozov. Izgrajevanje širnega, odprtega tržišča znotraj ozemlja, ki ga sestavlja danes Skupnost, pa samo še podčrtnuje nujno po uvedbi enotne transportne politike in sleherni zamuda bi povzročila neprecenljivo škodo.

Škoda, ki jo imajo npr. avtoprevozniki zaradi nepreglednih avtokolon na notranjih mejah, se suče okoli 400-800 milijonov ecujev (ecu = ca. 1.500 lir). Še hujsa je škoda zaradi ograjevanja tržišč, ki ga povzroča dejstvo, da se pooblastila za razvažanje blaga dajejo v poedinih državah samo tvrdkam, ki imajo v teh državah domicil. Podobno je z letalskim prometom: zdajšnji predpisi onemogočajo prožnejšo censko politiko in dovoljšnjo tržno odprtost. Posledice tega (višje tarife in nižje število zračnih zvez) bremenijo potnike in siceršnje koristnike letalskih storitev.

Po drugi strani odpira neurejeni transportni sistem vrsto žgočih problemov, ki zadevajo energijo (nanj odpade 28% vse energetske porabe), naravno okolje (onesnaževanje), varnost (vsako leto 50.000 mrtvih in 1,6 milijona ranjenih na cestah) pa še družbeno-gospodarski razvoj regij (ki je pač močno odvisen od transportnih infrastruktur). Vrh tega pomeni prevoznništvo važen zunanje-političen adut Evropske skupnosti: pomorska plovba in civilno letalstvo igrata prvovrstno vlogo v odnosih s tretjimi državami, a ravno zdaj se ES pogaja z Avstrijo, Švico in Jugoslavijo za skupno rešitev vprašanj, ki izvirajo iz okoliščine, da se po cestah in železnicaht teh treh držav steka večji del blagovnega prometa med Italijo in Grčijo na eni ter ostalimi članicami dvanajsterice na drugi strani.

Pomen učinkovitega prevoznega sistema so doumeli že ob samem nastanku Evropske gospodarske skupnosti: v Rimski pogodbi (1957) je namenjeno temu vprašanju eno celo poglavje, katerega besedilo izrecno govori o odpravi diskriminacij nacionalne narave in o uvedbi skupnega normativa. Memorandum evropske komisije iz leta 1961 predlaga niz ukrepov za poenotenje evropskega tržišča, ki slonijo na nekaterih temeljnih načelih: uvede se svobodna konkurenca; uporabniki lahko prosto izbirajo med raznimi transportnimi sredstvi; enak odnos do vseh prevoznih tvrdk, javnih in privatnih; finančna in trgovska neodvisnost podjetij; koordinacija infrastruktur. Leta 1973 je Skupnost vključila v omenjene predpise, ki so zadevali dotlej prevoze po cesti in železnici, še pomorsko plovbo in letalski promet. Pozneje je njen ministrski svet sprotoma izdalj posamične okrožnice, ki so določale, kje bodi domicil prevoznikih tvrdk, časovno omejevale delovne izmene tovornih šoferjev, urejevale administrativno in kooperacijsko avtonomijo železniških podjetij idr.

Kljub vsemu temu pa je razsodišče Evropske skupnosti obtožilo njen ministrski svet neizpolnjevanja obveznosti glede sproščanja transportnih storitev in odprave diskriminacij, ki so slonele na nacionalnem razlikovanju. Hkrati je Komisija izdala belo knjigo o prevozi, ki obvezuje državne poglavarje in predsednike vlad, da najpozneje do konca leta 1992 uresničijo enotno evropsko tržišče in s tem tudi popolnoma sprostijo vse transportne storitve znotraj tega tržišča. Vsak kvalificiran prevoznik bo lahko nudil svoje storitve po lastni presoji v kateri koli državi članici dvanajsterice in to brez sedanje obveze, da mora v tej državi tudi biti sedež njegovega podjetja.

Prevoz po železnici, ki je prevzemala leta 1965 več kot eno tretjino vsega blagovnega prometa v Evropi, se je medtem močno zredčil in danes znaša ustrezni delež komaj še eno šestino. To velja pripisati deloma ustrojno-gospodarskim spremembam in deloma kajpak konkurenci cestnega omrežja. Finančno stanje železniških uprav se je silno poslabšalo, je pa tudi hudo skomplificirano zaradi površne ureditve potniškega prometa in nezadostne prosojnosti v odnosih med upravitelji železnic in državnimi oblastmi. Evropska Komisija je že leta 1961 predložila pahljačo predlogov za razčiščenje teh odnosov ter za finančno sanacijo železnic in šele štiri leta pozneje se je obrnilo na bolje, vendar edinole na področju odnosov železnica-država, ne pa tudi glede denarne stiske. Leta 1975 je prišlo do sprejetja še nadaljnjih ukrepov v korist upravne avtonomije železnic in boljšega sodelovanja na mednarodni ravni, toda vse to je premalo.

In vendar ima prevoz po železnici celo vrsto neizpodbitnih prednosti: manjša izraba prostora in energije, razmeroma visoka stopnja varnosti in neprimerno nižja stopnja onesnaženja. Kot vidimo, gre za prednosti izrazito kakovostne narave, katerim pa gre pristišeti še velik potencial železnice v vidiku izzivov in perspektiv, ki jih bo sprožilo enotno tržišče: kombinirani prevozi cesta/železnica in vlaki visoke hitrosti. Evrokomisija in evroparlament sta se soglasno izrekla za razvoj evropske železniške mreže visoke hitrosti. Skupnost evropskih železnic, v kateri so tudi švicarske in avstrijske, je predstavila lansko leto načrt, po katerem bi takšna mreža na daljši rok prekrila kot pajčevina vso Evropo in skrajšala za polovico zdajšnje prevozne čase. Novembra lani pa je Komisija predložila še načrt za splošno izboljšanje železniških prevozov, ki predvideva med drugim: jasno delitev odgovornosti, kar zadeva infrastrukturo in obveznosti, ki jih veleva opravljanje javnih storitev; finančno osamosvojitve železniških podjetij, ki pa bodo sama odgovorna za katero koli lastno trgovsko pobudo; razvoj kombiniranih in hitrih prevozov; promocijo raziskav na področju nadzora nad železniškim prometom.

Kako nujna je uresničitev vseh teh načrtov in programov, najbolj nazorno kaže siloviti zaplet v tovrnem prometu med Italijo in Avstrijo, ki je naposled prisilil Rim, da se je začel resneje lotevati te problematike. Prispevek k temu bo nemara tudi okrogla miza o temi "Bodočnost prevozov spričo razvoja svetovnega prometa" - 12. oktobra pri Trgovinski zbornici v Vidmu - na kateri bodo seznanili podjetništvo z vsebino 20. svetovne konference ICHCA (International Cargo Handling Coordination Association), ki bo od 20. do 24. maja 1991 v Sorrentu.

DRAGO GAŠPERLIN

Uspehi in težave slovenskega šolstva Začetek študijskega leta na Obali

KOPER — Slovenski univerzi v Ljubljani in Mariboru sta z oktobrom znova odprli svoja vrata. Novo akademsko leto se mesec dni kasneje kot v osnovnih in srednjih šolah, začenja tudi v višje in visokošolskih programih na Obali. Kot edina matična visokošolska organizacija deluje v Piranu Višja pomorska in prometna šola, v katero se je letos vpisalo okrog 160 novih slušateljev, kar je več kot lani, vendar manj kot je bilo razpisanih študijskih mest, predvsem v pomorskem programu; za tehnologijo prometa pa se je odločilo celo nekaj več kandidatov, kot so jih nameravali sprejeti.

Za potrebe narodnostno mešanega prostora že vrsto let izobražujejo pedagoške delavce v koprski enoti ljubljanske Pedagoške akademije, v katero se je na razpisanih 20 mest doslej vpisalo 27 študentov v prvi letnik. Medtem pa v oddelku Strojne fakultete, prav tako v Kopru, letos nimajo prvošolcev. V tem višješolskem programu, ki ga na Obali izvajajo že 14 let, je vsega 22 študentov.

Podatki veljajo za redni študij; poleg tega pa začenja študij ob delu za sicer že zaposlene. V ekonomsko poslovni program mari-

borske univerze, ki ga izvajajo pri koprski Delavski univerzi, se je vpisalo 60 kandidatov.

Študijski pogoji na Obali so v tem akademskem letu pravzaprav nespremenjeni. Nadaljujejo se prizadevanja za prehod Višje pomorske in prometne šole Piran na visoko raven. To je za obstoj in nadaljnji razvoj nujno potrebno, k temu silijo tudi specifične potrebe obalnega območja z morjem in razvitim prometom. Visoka šola oziroma fakulteta ima povsem drugačen status kot višje vzgojno izobraževalne organizacije - gre predvsem za obveznosti učiteljev pri znanstveno-raziskovalnem delu in tudi njegovo materialno vrednotenje. Osnutek visokošolskega programa je pripravljen in pričakujejo, da bo sprejet.

V obalnem izvršnem svetu in njegovi komisiji za šolstvo si prizadevajo še za oblikovanje novega programa tehnologije hotelirstva.

Za potrebe turizma in gostinstva doma izobražujejo v Srednji gostinski in turistični šoli v Izoli, maturanke pa tako ostajajo le pri maturi, čeprav gredo v svetu k dodatnemu izobraževanju.

MIRJAM MUŽENIČ

Jože Šušmelj novi konzul SFRJ v Trstu

TRST — Jože Šušmelj, ki je bil v zadnjem mandatnem obdobju vodja skupščine SFRJ je z včerajšnjim dnevom prevzel novo delovno mesto novega generalnega konzula Jugoslavije v Trstu. To mesto je prevzel, kot sam ugotavlja, v delikatnem trenutku, ko se razmere v posameznih republikah in v Jugoslaviji stalno spreminjajo. Položaj generalnega konzula je zelo delikatna, ker mora po eni strani predstavljati interese države, po drugi pa prisluhniti novim zahtevam, ki se uveljavljajo v posameznih republikah. In zelo važno je, poudarja, da se ne pozabi na vlogo manjšine, do katere je treba imeti enak pristop do vseh njenih komponent, kot poudarja nova slovenska vlada.

Ob številnih odprtih problemih Tudi Kraševci želijo ekološki dinar

SEŽANA — Kljub 40 milijonom mark, ki so jih porabili za ozdravitev Reke, je ta še zmeraj katastrofalno onesnažena - Kdaj bodo Sežanci nehali onesnaževati pitno vodo v Trstu?

Odgovorne v sežanski občini resno skrb, kaj bodo storili s Škocjanskimi jamami. Vse namreč kaže, da so dosedanja prizadevanja, da bi očistili Reko, bile zaman. Zaradi industrije in neurejene komunalne kanalizacije v Ilirski Bistrici, je Reka že leta 1966 presegla kritično mejo onesnaženosti. Do danes pa se je to onesnaževanje le še stopnjevalo.

Kljub temu da so doslej za ozdravitev Reke namenili skoraj 40 milijonov mark (za akumulacijo Mola in Klivnik, čistilno napravo TOK, za suhi postopek v Lesonitu, za kanalizacijo za čistilno napravo), se tej kraški ponikalnici vse te naložbe skoraj nič ne poznajo. Reka je glede na onesnaženost še zmeraj v četrtem - najnižjem kakovostnem razredu po mednarodni klasifikaciji. Zdaj bi morali vložiti še 15,7 milijona mark (za dokončanje kanalizacije, čistilno napravo in lokalne čistilne naprave v Ilirski Bistrici), vendar mnogi dvomijo, da bi tudi s tem denarjem kaj bistveno premaknili. Sozd Timav je onesnaževalce že leta 1988 ovadil pri Javnem tožilstvu, da bi se letos lahko zgodilo (če republiška vlada ne bo kakorkoli ukrepala), da bi zaradi onesnažene Reke, črtali Škocjanske jame z Unescovega seznama zakladov svetovne naravne dediščine.

Vendar Reka ni edini ekološki problem, ki žuli Sežance in njihove sosede Velika ovira za razvoj mesta Sežana je neustrezna lokacija in premajhna čistilna naprava. Neprečiščene vode tega kraškega mesteca se izlivajo v občutljiv svet kraškega podzemlja, prav gotovo pa prihajajo tudi do tistih vod, ki jih na italijanski strani zajema Tržaški vodovod za oskrbo Trsta z vodo. Čistilno napravo so v Sežani začeli graditi že leta 1983, opravili so dela v višini približno pet milijonov dinarjev, celotna predvidena naložba pa je vredna kakih 20 milijonov dinarjev. Za gradnjo čistilne naprave imajo pridobljeno že lokacijsko odločbo in vso dokumentacijo, manjka le denar. Zato v sežanski občini pričakujejo pomoč iz republiškega programa ekološkega dinarja.

Tretji velik problem je cesta, po kateri se skozi Sežano dnevno vozi tudi tisoč sežanskih tovornjakov, včasih pa ti tovornjaki prevažajo tudi strupene snovi (enkrat je že prišlo do uhajanja plina). Tudi zaradi te ekološke nevarnosti (ne le zaradi prometne varnosti in hrupa) želijo v Sežani čimprej zgraditi obvoznicu okoli mesta, vse pa se zdaj zdi, da se bo to zgodilo sorazmerno kmalu, kajti avtomobilsko cesto od Razdrtega bi morali (glede na obljube) že začeti graditi.

Sicer pa sežanska občina pričakuje od republike še pomoč pri urejanju infrastrukture za naselje Štanjel, ki je zavarovano z varstvenim režimom prve stopnje. Vnaprej je že jasno, da za vse želje sežanske občine v republiki ne bodo mogli imeti posluha, vprašanje pa je, katerega od perečih problemov, se bo Slovenija najprej lotila.

BORIS ŠULIGOJ

Srečanje o vprašanju manjšin pri Dunaju

DUNAJ — Na pobudo koordinacijskega odbora avstrijskih narodnosti je bilo v nedeljo v kraju Kittsee pri Dunaju, srečanje o vprašanju narodnostnih skupnosti v luči sprememb v vzhodnoevropskih državah. Srečanja so se udeležili predstavniki oblasti Avstrije, Madžarske, Češkoslovaške, Slovenije in Hrvaške, iz Italije pa je bil prisoten deželni svetovalec SSk Bojan Brezigar.

V svojem prispevku k razpravi je Brezigar med drugim poudaril, da so po lanskoletnem pretresu v Vzhodni Evropi vlade zahodnih držav navezale prijateljske stike z državami in deželami nekdanjega sovjetskega bloka. Ob vprašanju pravic manjšin pa se stanje ni spremenilo, kot dokazuje primer slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, ki še vedno čaka na ustrezno zaščitni zakon. Brezigar je opozoril, da zahodne države ne uresničujejo doma načeta, za katera se zavzemajo v mednarodnih krogih in izrazil upanje, da bo problem zaščite slovenske narodnostne skupnosti rešen z zakonom.

Po dvodnevnem gradeškem zasedanju strankine levice Ciriaco De Mita ponuja dialog

GRADEŽ — Demokristjanska levica, ki je v soboto in v nedeljo zasedala v Gradežu, je po dvodnevni razpravi enotnejša. Enotnejša je v svoji sredi in tudi bolj spravljiva do strankine večine, s katero želi sicer sodelovati, a ne za vsako ceno. Tako bi lahko strnili ključne gradeškega zasedanja, katerega so se udeležili vsi najvidnejši predstavniki te strankine struje, ki se po številnih in žolčnih notranjih polemikah pripravila na bližnji »kongres« v Chiancianu, kjer bo moralo nujno priti do razčiščenja s Forlanijevo in Andreottijevo večino, s katero je levica v ostrem konfliktu.

De Mita je v zaključnem posegu gradeškega zasedanja ponudil roko sodelovanja Forlaniju, predvsem pa socialistični stranki. Slednjo je pozval, naj ne opusti svojega predloga o predsedniški republiki, kateremu pa se demokristjanska levica zoperstavlja s predlogom volilne reforme. In prav v tem »političnem spopadu« naj bi se po De Mitovih besedah merila sposobnost strankine večine, ki je bila soglasno označena kot nemobilna in v veliki meri podrejena ne samo zahtevam, a tudi željam socialistične stranke. Strankina večina, poudarja levica ne samo po besedah De Mite, ampak tudi Martinazzolija, Gorie, Mannina in drugih, je v zadnjih časih le v ofenzivi in ne daje nobenega konkretnega predloga kako premostiti sedanje stanje. Volilna reforma pa ni, po De Mitovih besedah, edina rešitev za izhod iz krize, ampak le ena od etap, preko katerih spremeniti odnos med prebivalstvom in institucijami. Z novimi predlogi bi ljudi v večji meri zainteresirali in jim omogočili, da lahko odločajo o raznih vprašanjih. Levica KD se namreč sedaj zaveda, kar tudi izkorišča v ostrem konfliktu s Forlanijevo večino, da je cela vrsta nerešenih problemov socialnega in gospodarskega značaja, ki ljudi odtujujejo od politike in institucij. Pojav novih strank ali lig (najzgovornejši

prihaja iz Lombardije, kjer sedaj ta liga snuje veliko koalicijsko somišljenikov celotne severne Italije, ki bi si lahko po sedanjih predvidevanjih na prihodnjih volitvah zagotovila okrog 50 parlamentarnih mest, z vsemi posledicami, ki bi jih tako množičen »vdor« tega gibanja prinesel v italijanski parlament), namreč močno zaskrblja KD, ki želi ohraniti svojo središčno vlogo v državi. Stranka mora nujno kaj ukreniti, mora se nekaj premakniti, sicer bomo vsi podlegli lokalizmu, so zagotavljali z De Mito na čelu vsi predstavniki strankine levice. Vendar ne za vsako ceno. Levica s ponosom zagovarja svoje korenine in utemeljuje svoj obstoj in vlogo, ki jo ima v vrstah krščanske demokracije, na osnovi vsega, kar so njeni predstavniki naredili v vseh teh povojnih letih, ko so znali pravilno analizirati trenutno stanje in predvideti razvoj dogodkov in s tem predlagati določene politične izbire v korist države.

Levica je torej potrdila, da ni pripravljena pasivno gledati na razvoj dogodkov, ampak želi poseči v politično dagajanje z vso težo, ki jo ima. In na tehnično najprej postavlja volilno reformo, s katero želi razgibati vode v strankini imobilnosti. Sicer pa bo že skorajšnji »kongres« v Chiancianu pokazal, kaj v resnici strankina levica želi in kaj je Forlanijeva večina pripravljena popustiti oziroma nuditi, da bi v stranki prišlo do nove enotnosti.

Sklepnege dela zborovanja se je udeležil tudi deželni tajnik SSk Jevnikar. V tiskovnem poročilu strankinega deželnega tajništva je med drugim rečeno, da je bilo nedeljsko zasedanje posebej zanimivo za SSk, saj je bilo posvečeno razpravi o možnih volilnih reformah v Italiji, pri čemer SSk poudarja, da je treba pri vsakršni reformi upoštevati pravico narodnih manjšin, da imajo svoje izvoljene predstavnike.

A. S.

Protest upokoјencev slovenski skupščini

SEŽANA — Pred kratkim so se v Sežani sestali predstavniki vseh občinskih zvez in društev upokoјencev Primorske, na katerem sta prisostvovala tudi dva podpredsednika Zveze društev upokoјencev Slovenije. Na sestanku je tekla beseda o gmotnem in socialnem položaju, izobraževanju in učinkovitejšemu delovanju upokoјencev, večanju števila članstva, kakor tudi o večji skrbi za starejše občane. V posebni točki so analizirali obljube političnih strank, ki so jih dajale v predvolilnem boju glede upokoјencev ter jih primerjali z današnjim stanjem. Ob tem so ugotovili, da od številnih danjih obljub je bilo storjenega bore malo, lahko bi rekli tudi nič. Zato so se konkretno dogovorili, kakšno strategijo naj bi zavzeli ob prihodnjih volitvah, ki bodo, kot vse kaže, prav kmalu.

Primorski upokoјenci so ob tej priložnosti poslali protestno pismo-skupščini Slovenije z naslednjo vsebino:

»Predstavniki upokoјencev celotne Primorske na sestanku v Sežani 27. septembra 1990 ogorčeni, odločno protestiramo zaradi odstranjevanja slik in kipov maršala Tita iz javnih prostorov.

Kdo in v čigavem imenu to ukazuje in izvaja?

Brez soglasja večine slovenskega naroda je nedopustno tako početje nove oblasti!

Zahtevamo, da obvestite slovenski narod, kdo je dal ukaz za odstranitev kipa maršala Tita iz skupščinskega prostora!

Tito je v svetu priznan kot simbol svobode, miru in prijateljstva. Slovenci, ki smo se z njim bojevali in gradili boljše življenje, smo ponosni, da je naš. Tisti pa, ki so se bojevali na strani nacifašizma, so jim tudi njegove slike in kipi v napoto.

Taka dejanja povzročajo novo sovraštvo in nezadovoljstvo. To je velika žalitev in ponižanje za vse poštene in demokratične Slovence in Jugoslovane, ki so se bojevali proti Titovim vodstvom proti nacifašizmu z vsemi naprednimi narodi sveta.

Zahtevamo, naj se kip ponovno namesti, kjer je bil.

Pismo z enako vsebino so naslovili tudi na predsednika slovenske vlade in predsednika predsedstva Republike Slovenije.

-OKS-

Tomos po letu dni stečajnega postopka

KOPER — Še ta mesec bo stečajni senat Teme-ljenega sodišča v Kopru objavil razpis za licitacijo Tomosa v stečaju. Izključna cena bo objavljena v dinarjih, izvedeli pa smo, da se bo gibala okrog 90 milijonov DEM. Sodni izvedenec je izdelal elaborat, na osnovi katerega so v sodnem senatu — tudi ob soglasju upnikov — opredelili izključno ceno. Kot nam je povedal stečajni upravitelj Aldo Gabrielj, je sodni izvedenec pripravil tako oceno premoženja Tomosa, da o razprodaji premoženja ne bo moč govoriti, upniki pa bodo zagotovo imeli poplačane terjatve.

Tako trdi stečajni upravitelj, ki je povedal tudi to, da sta pretežna upnika Tomosa Koprška banka oziroma njeno podjetje Finor in Inmont, podjetje, ki ga je Tomos ustanovil preden je »padel« v stečaj. Aldo Gabrielj, stečajni upravitelj Tomosa, nam je po dobrem letu dni stečajnega postopka (»V zakonih ni zapisano, da se mora stečaj končati v letu dni!«) povedal nekaj izkušenj iz postopka, zlasti pa nas je zanimalo, kaj bo s Tomosom v prihodnje?

»Tomos v stečaju ima 1200 zaposlenih, natančno 1427 manj kot ob začetku stečajnega postopka. trenutno ima toliko delavcev, kolikor jih zares potrebuje in ni razlogov, da jih toliko ne bi ostalo tudi po zaključku stečajnega postopka. Mislim, da smo dosegli nek optimum, ki bo imel tako organizirano proizvodnjo, da se bo ta lahko sproti prilagajala zahtevam trga. Stečaj še ni končan, vsi delavci so za

sedaj zaposleni, ni pa razlogov, da ne bi delali tudi naprej v tovarni, saj smo ohranili tisto, kar potrebujemo in kar tržišče (zdaj) lahko prenese. To je proizvodnja dvokoles, stabilnih motorjev in žag, program, ki ga trg priznava in ki ga bomo lahko prodali.«

Kam? Na domače, tuje tržišče?

»Okrog 25 odstotkov proizvodnega programa bomo plasirali na tuje. Tam partnerji z zaupanjem gledajo na reševanje naših problemov in ne odpovedujejo naročil. Seveda nam ni lahko, toda Tomos bo ostal. Tudi kot blagovna znamka se po zaključku stečaja mora ohraniti ime in kakovost Tomosa! Mislim, da bo novim lastnikom to uspelo, saj je predvideno, da bo Tomos s 1200 zaposlenimi uspel na trg plasirati vsega okrog 200 tisoč končnih izdelkov, torej toliko kot prej z več kot 2600 zaposlenimi. S svetovalnima firmama Ambrosetti in Artur Andersen so pripravili program tehnoloških sprememb v Tomosu. V treh letih bo to moč dokončno izpeljati - seveda brez dodatnih finančnih injekcij ne bo šlo - že zdaj pa je očitno, da se z novo organiziranostjo in tehnologijo produktivnost izjemno povečuje. V proizvodnji žag je bilo včasih 300 zaposlenih zdaj pa jih je 76 in ta »ekipa« naj bi naredila 65 tisoč končnih proizvodov, toliko kot prejšnja torej! Podobno se bo produktivnost povečala na drugih področjih, saj cilj 200 tisoč končnih izdelkov ostaja nespremenjen. Tomos ima možnost prodajati svoje proizvode, le bolj

prilagodljivo mora biti. Zato naj bi - takšen je zdaj koncept, ki ga bodo sprejeli ali ne, novi lastniki - tudi v bodoče imel podobno proizvodnjo, za kar pa bo treba tudi nekaj investirati. Ime Tomosa je treba ohraniti, ker je to edino smotno. Veliko znanja in kakovosti je v tem imenu. Tri nova podjetja, ki naj bi se združevala v holding, morajo ohraniti to ime.«

Na desetine zahtev upnikov Tomosa je že v času stečajnega postopka poravnal Inmont, Tomosov »otrok«, danes ob banki največji upnik. Kot je povedal Aldo Gabrielj, stečajni upravitelj, je le še nekaj manjših upnikov (med njimi celo Carina in kot malo večji SPIZ), ki se niso odločili, da Inmont »odkupi« njihove terjatve. Na vprašanje, koliko delavcev Tomosa je zaradi stečaja »ostalo na cesti«, pa je izrecno poudaril: »Nihče! Za vse je bilo v okviru legalnih institucij (torej zavoda za zaposlovanje) poskrbljeno kot je v teh primerih predpisano z zakonom. Za 428 delavcev smo uspeli dokupiti manjkajočo dobo in jih v skladu z predpisi upokojiti. Mi nismo »metali na cesto« ravnali smo v skladu z zakonodajo. Merilo za »odpovedi« ni bilo, kdo je dober ali slab delavec, kdo koga mara ali ne mara, pač pa smo pri sklepih upoštevali predvsem zahtevnost proizvodnje, njen obseg in potrebe po delavcih. Ne izključujem pa možnosti, da pri tolikšnem številu - 1427 delavcev, ki jih Tomos ni potreboval ni prišlo tudi do nepravilnosti.«

DUŠAN GRČA

Sedemnajsto stoletje v Istri pod drobnogledom izvedence

A black and white reproduction of a classical painting, likely a portrait of a woman, possibly a saint or a noblewoman. She is wearing a dark, draped head covering (veil or mantle) and a dark garment. Her face is pale, and she has a serene expression, looking slightly to the right. The background is dark and textured.

Na slikah: ob naslovu detajl Marijine podobe, pod naslovom pa detajl z veduto Vižinade iz slike Zorzija Venture Marija v gloriji s svetniki.

RADO GRUDEN

Spet neuspešen vrh tajnikov večinske koalicije

Politično preverjanje kot podajanje žogice

Tajniki petstrankarske koalicije še niso končali tako imenovanega političnega preverjanja, ki močno pogojuje delo pokrajinskega in tržaškega občinskega odbora in od katerega je odvisen tudi morebitni vstop Slovenske skupnosti v občinsko koalicijo. Na tapeti je več odprtih vprašanj program-ske in politične narave, pogovori pa se zavlačujejo tudi zato, ker ima očitno marsikdo korist, da razmere ostanejo takšne, kakršne so, vsaj do bližnje proračunske razprave, ko bo morda nekoliko resnejše govora o napovedanih štetih na Občini in na Pokrajini. V ta okvir se uvršča tudi vprašanje vstopa SSK v pokrajinski odbor, v katerega očitno malo verjamejo sami voditelji te stranke, ki o tej poletni (in sedaj že jesenski) aferi še niso zavzeli javnega stališča.

Sekretarji KD, PSI, PSDI, PLI in PRI so na včerajšnjem srečanju nadaljevali z oceno zelo dolgega političnega dokumenta, ki so ga svojčas predložili republikanci in ki se nanaša na neizpolnjene obveze pokrajinske in občinske uprave. PRI mimo lepih in zvnenih stališč zahteva večjo oblast v obeh odborih, dejansko neke vrste »prostor pod soncem« v pričakovanju (napovedanih) zapletov okrog štafet, saj bi v primeru spora med KD in PSI o županu morda prodrla kandidatura liberalca Sergia Traunerja, ki pa ga PRI ne mara, saj gre za konkurenta v »volilnem lovišču« laičnih strank. Vsekakor je to preverjanje že zelo podobno neskončnemu »pingpongu«. Sredi prejšnjega tedna so voditelji petstrankarskega zavezništva v tiskovnem sporočilu napisali, da bo petkova seja (28. 9.) odločilna in da ne bodo zapustili sedeža KD v Palači Diana, ne da bi dosegli dogovora. Potem so vse skupaj odložili na včeraj, sedaj pa se bodo znova srečali jutri, čeprav ob zapletu dogajanj malokdo verjame, da bo četrtkov vrh res odločilen.

Včeraj so bili vsekakor nekateri mnenja, da bi morala SSK najprej pristopiti v programsko večino, šele nato pa v pokrajinski odbor. S tem se hočejo obvarovati pred morebitnimi kritiki socialdemokratov, ki so na Pokrajini sestavni del večinske koalicije, njihov predstavnik Lucio Pertusi pa že skoraj dve leti (zaman) čaka na vstop v odbor. Doslej se je svetovalec PSDI zadovoljil z imenovanjem v upravni svet deželnega gledališča Teatro Stabile, sedaj, kot nam je sam povedal, pa zahteva »nekaj več«.

Tajniki večine se bodo v četrtek ukvarjali tudi z negotovo usodo milskega občinskega odbora. Bliža se namreč proračunska razprava, župan Jacopo Rossini (PSI) pa trenutno, kot kaže, ne uživa podpore vseh demokršćanskih in socialističnih predstavnikov v občinskem svetu. (st)

Posvet odbora za konstituantno o novi politični sili

Tržaški odbor za konstituantno nove politične formacije na levi, prireja danes ob 17. uri v dvorani Di Vittorio srečanje na temo »Stvar (la cosa): prava in jamstva v konstituenti nove politične formacije«. Odbor s tem v zvezi poudarja, da je v zvezi s predlogom KPI o ustanovitvi nove politične sile na levi potrebna široka razprava, ki naj bi zajela vse družbene komponente. Skozi to razpravo pa naj bi na novo določili teoretične značilnosti leve.

Prav zato je tudi v Trstu prišlo do ustanovitve odbora za konstituantno, v okviru katerega naj bi bilo mogoče stalno soočanje mnenj. Pri tem naj bi po željah tega odbora sodelovalo čim več ljudi s političnimi izkušnjami ali brez njih.

Z nedeljskega občnega zbora v dvorani Di Vittorio v Trstu

Združenje ANED odločno zavrača poskuse razvrednotenja odpornišтва

Zadovoljstvo zaradi opustitve kontrapozicije med dvema blokoma in začetka sodelovanja med ZDA in SZ, ki odpira Evropi in svetu možnost nove perspektive miru in napredka; zaskrbljenost zaradi oživitve vojnih žarišč na Blžnjem vzhodu, obsodba iraške intervencije v Kuvajtu in podpora resoluciji OZN, zaskrbljenost zaradi novih pojavov starega rasizma, antisemitizma, etničnih spopadov in predvsem zaradi poskusov rehabilitacije fašizma in kolaboracionizma s istočasnim poskusi razvrednotenja odporniških gibanj v svetu, zlasti v Italiji, v Jugoslaviji in Sloveniji, zaskrbljenost zaradi hude institucionalne, moralne in družbene krize v Italiji, ko predstavlja organizirani kriminal hudo grožnjo za državo in njeno že tako krhko demokracijo, nevarnost ekonomske evolucije s težnjo ponovno naprti prav delavstvu breme močne recesije, potrditev vrednot odpornišтва z nujnostjo kulturne in dokumentirane raziskave vseh njegovih aspektov izven vsakršnih spekulacij in ponovna zahteva po sprejetju zakonske zaštite za slovensko manjšino v italiji in izpolnitev ter

koordiniranje že obstoječih zaščitnih norm za italijansko manjšino v Jugoslaviji, da bosta obe lahko eden od osnovnih elementov za udržitve miru, mirnega sožitja in sodelovanja med narodi in mejnimi državami - to so bili osnovni poudarki iz poročila, posegov in razprave, povzeti v sklepni resoluciji nedeljskega 9. občnega zbora tržaške pokrajinske federacije Vsestranskega združenja deportirancev v nacistična taborišča ANED, ki je potekal v dvorani »Di Vittorio« v Ul. Pondeares. Občnemu zboru je predsedoval Ernest Arbanas, uvodno poročilo pa je podal predsednik združenja Ferdi Zidar. Občni zbor so pozdravili Stelio Spadaro v imenu tržaške federacije KPI, pokrajinski tajnik PSI Alessandro Perelli, predsednik ANPI Arturo Calabria, predsednik ANPPA Srečko Colja in v imenu delegacije bivših političnih preganjencev iz Kopra, Izole iz Pirana, Vid Vremec. Pismene pozdrave so poslali predsednik tržaške pokrajine Crozzoli, vladni komisar De Felice in devinsko-nabrežinski župan Locchi.

Po poročilu predsednika Zidarja je o važnosti pričevanja o nacističnih taboriščih spregovoril prof. Marco Coslovich, raziskovalec Inštituta za zgodovino osvobodilnega gibanja v deželi F-JK, s prizadetim pozivom bivšim internirancem, naj se ne zapirajo v molk. Predsednik ANPPA Srečko Colja pa je v svojem pozdravu med drugim sporočil predlog skupščine ANPPA iz lanskega oktobra za združitve obeh bratskih organizacij.

Predsednik Ferdi Zidar je v svojem poročilu, ko je omenjal združitve obeh Nemčij, dejal, da je to stvarnost, ki jo je treba sprejeti, ki pa »v spominih na nezaceljene rane preteklosti vzbujajo pri internirancih tudi dvome in pomisleke«. Ob tem je poudaril, da bomo v duhu bratstva in sodelovanja še naprej - tako kot smo že v Kazljah - praznovali 45-letnico zmage nad nacifašizmom in najvil v tej zvezi dve veliki manifestaciji v oktobru: 7. okt. pohod za mir v Assisiju in deset dni kasneje v Parizu v čast deportirancem, ki jo je sklical francoski predsednik Mitterrand.

Ko je govoril o sedanjih obrekovalni kampanji proti antifašizmu in odporništvu tudi na Tržaškem, je v zvezi s tem pojavom v Sloveniji dejal med drugim, da »bivši slovenski borci, ki imajo vso našo solidarnost, opozarjajo na vzdušje razizma, ki si nevarno utira pot v sosednji Sloveniji« in da »prav tako odločno zavračamo in obsojamo pojave blatnega odporniškega gibanja in antifašizma, ki se žal širijo tudi v Italiji«. Zavzel pa se je za ustanovitev napovedane italijansko-jugoslovanske mešane komisije zgodovinarjev, ki naj razišejo objektivno zgodovino medvojnih in povojnih dogodkov v zvezi z deportacijami. »Odporništvu ne potrebuje procesov«, je dejal, »zgodovino je treba raziskovati trezno in objektivno«, to pa tudi pomeni, da »ne smemo pozabiti na tregedijo fašizma in nacizma in na 11 milijonov žrtve nacističnih uničevalnih taborišč«.

Potem ko je poudaril zahtevo po čimprejšnji rešitvi vprašanja pravične zaštite slovenske manjšine ter se vprašal, kako da Trst še ni prebil nacionalističnih pregrad, medtem ko je že padel berlinski zid, se je zaustavil še pri tržaškem združenju ANED, navedel nekaj konkretnih rezultatov njegovih prizadevanj, kot je npr. oprostitev ticketov na zdravila za bivše deportirance. Posebej je omenil problem sedeža ANED, za kar Občina Trst ni pokazala nobenega zanimanja in se zavzel za večje ovrednotenje spomenika Rižarne ter najvil razstavo o deportirancih, za katere izvedbo je združenje že zaprosilo Občino Trst za dodelitev dvorane v palači Costanzi.

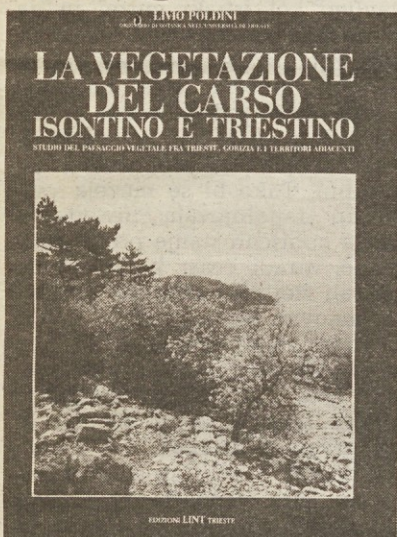
V zvezi z Rižarno naj še omenimo opozorilo člana vodstva ANED Alviseja Barisona, da letno obišče taborišče Dachau 900.000 ljudi, od katerih 500.000 iz Nemčije, Rižarno pa povprečno le 39.000 na leto. Barison je tudi predlagal, naj bi za prihodnji 25. april povabili predsednika republike, da obišče Rižarno.

Na koncu je občni zbor izvolil novo 11-člansko pokrajinsko vodstvo ANED, tri nadzornike in 5 delegatov za vsedrjavni občni zbor Združenja, za predsednika pa je soglasno potrdil Ferdija Zidarja. (jk)

Na sliki (foto Magajna) predsedstvo občnega zbora ANED med poročilom Marca Coslovicha.

Impozantno in »enciklopedijsko« publikacijo so pravkar izdali pri tržaškem založniku Lint

Dragocena Poldinijeva knjiga o kraškem rastlinstvu

Naslovna stran Poldinijeve knjige o rastlinstvu posoškega in tržaškega Krasa

V Italiji je strokovna literatura skrajno zanemarjena, zato je nadvse razveseljivo dejstvo, da je tržaška založniška hiša Lint pravkar izdala obsežno študijo profesorja Livio Poldinija o rastlinstvu posoškega in tržaškega Krasa (»La vegetazione del Carso isontino e triestino, studio del paesaggio vegetale fra Trieste, Gorizia e territori adiacenti«).

Knjigo so včeraj predstavili tisku, v kratkem pa bo v prosti prodaji in bo tako dostopna vsem, ki se strokovno zanimajo za enkratni naravni biotop kraške planote. Stroške za izdajo impozantnega knjižnega dela je skoraj v celoti krila Dežela, zato je o podvigu založbe Lint spregovoril tudi odbornik za prostorsko načrtovanje Gianfranco Carbone, ki je nato prepustil besedo založniku Maetzkeju in avtorju, profesorju Poldiniju. Vsi trije so izrazili skrb, da bi lahko Poldinijev zbornik v kratkem postal le zbirka podatkov o rastlinah, ki jih ni več.

Kisla deževnica moči tudi kraške iglavce, človek je že tako v dobršni meri kriv za hiranje naravnega bogastva, javne uprave pa spijo spanje pravičnega. Odbornik Carbone je v svojem uvodnem poročilu priznal Občini Dolina, da je edina poskrbela za varstvo kraškega kotička in z uvedbo posebnega regulacijskega načrta zaščitila Dolino Glinščice. Občini Trst je pošteno navil ušesa, pri tem pa priznal, da sta tudi Pokrajina in Dežela na slabem glasu pri ljubiteljih narave, čeprav se vsi zavedajo tega, da je Kras enkratni

biotop, ki bi ga morali čim prej zaščititi in to z ureditvijo naravnega parka.

Profesor Poldini se kajpak strinja z zamisljo o načrtovanju zaščitene kraškega okolja, vendar mu je povsem jasno, da gre za dolgoročne načrte, zato si najbrž ne dela velikih utvar in trmasto zbira podatke o vsem, kar se sestavlja rastlinsko bogastvo tržaškega, pa tudi delno istrskega in predvsem posoškega Krasa. S tem se sicer ukvarja že trideset let, njegovo znanje, njegovi zapisi in trud njegovih sodelavcev pa je zaobjel v več kot 300 straneh »enciklopedije« o kraškem rastlinstvu.

Založnik je hudo močno dejal, da je moral Poldinija kar s silo prepričati, naj že enkrat zaključi svoje delo, sicer bi knjiga ne izšla v tem tisočletju. Kar je s tem želel povedati založnik Maetzke, je povsem razumljivo že po bežnem listanju elegantne in fotografsko bogato opremljene tiskovine. Gre namreč za strogo strokovno publikacijo, za katero se bodo pulili univerzitetni študentje, strokovnjaki, knjižnice in znanstvene institucije. Prav zaradi tega so prvo izdajo natisnili le v 1.000 izvodih. Založnik si kajpak obeta ponatis, prav tako pa profesor Poldini, ki je na odgovor na naše vprašanje dejal, da ima že dovolj gradiva za novo knjigo...

Za sedaj se vsekakor upravičeno veseli srečno izpeljane dela, pri katerem je lahko računal na strokovno pomoč naravoslovcev in znanstvenikov iz Slovenije, Hrvaške in Avstrije, ter dolgoletnih »domačih« sodelavcev, med katerimi izstopa profesorica Marinka Pertot.

Ob 3. razstavi-sejmu domačih kmetijskih pridelkov tudi odprta meja

Gročanski praznik zaživel v pristnosti

Letošnje 3. razstave-sejma značilnih kmetijskih pridelkov Krasa sicer ni obogatilo tako lepo sončno vreme kot prejšnji dve leti, kljub temu pa je praznik v Gročani oba dneva privabil zadovoljivo število obiskovalcev. Mnogo ljudi se je podalo tudi na sprehod čez odprto mejo do bližnjega Vrhpolja. Izjemno priložnost dvojne odprte meje - poleg Vrhpolja tudi v Prebenegu in v Botaču - je obeležilo še srečanje med župani in upravitelji po-bratenih občin Dolina, Koper in Sežana. Poleg dolinskega župana Pečeni-ka, zgornjškega župana Budina in re-

pentabskega Colje, so se praznika v Gročani udeležili še predstavniki ob-lasti in varnostnih sil z obeh strani meje.

V nedeljo je razstava-sejem značilnih kmetijskih pridelkov še posebej zaživel v zgodnjih popoldanskih urah, ko je bil na vrsti kulturni program. Po dobrodošlici Igorja Racmana, predsednika domačega KD Krasno polje, se je s poldrugournim koncertom predstavil Pihalni orkester Breg iz Doline. Pod vodstvom dirigenta Renza Muscovija, ob napovedovanju Giorgia Prasilja in Daniele Massaro je godba

na pihala zaigrala vrsto poskočnih ko-račnic in venčkov melodij iz raznih držav. Obiskovalce sta nato razveselili Vanka in Tonca (ko ne stopita na oder, sta to Tatjana Turko in Ingrid Verk). Klepetavi boljunski »venderig-li« sta v polurnem »kmečkem« kabare-tu komentirali tudi nekatere aktualne dogodke, se še prej predstavili s svojo himno in pritegnili pozornost ljudi s sproščenim, nekoliko vresečim, a vse-kakor primerno ljudskim nastopom.

Bistvo dvodnevnega praznika v Gročani pa so seveda predstavljali pristi kmetijski pridelki vaščanov iz Gročane, s Peska in iz Drage, ki so na stojnici ponujali krompir, repo, kore-nje, zelje, paradižnike, jabolka in di-šavna zelišča. Posebej so bili na razpo-lago še domača češpljeva marmelada, ki jo pripravljata Gianfranco in Nadia Čok, ter med in čebelarški izdelki Vil-me in Virginia Carbonija, ki sta tudi letos poskrbela za vodeni ogled čebe-larske farne. Obiskovalci pa so si lah-ko ogledali še hlev Oskarja Racmana.

Ob pokroviteljstvu Kraške gorske skupnosti so prirediteljem 3. gročan-ske razstave-sejma z denarnimi pod-porami letos priskočili na pomoč tudi openska Hranilnica in posojilnica, agencija TKB od Doma in Zvezni za-vod hranilnic Treh Benečij. (dam)

Na sliki (foto Magajna) stari voz z najlepšimi primerki domačih kme-tijskih pridelkov.

V Lonjerju zaključili poletno kulturno sezono

Uspela razstava grozdja

Z zelo uspešno razstavo grozdja, ki se je v soboto in nedeljo odvijala v Lonjerju, se je zaključila letošnja poletna sezona kulturnega društva Lonjer-Kat-nara in kolesarskega kluba Adria. Dvodnevni program je bil kar bogat, saj so se v soboto popoldne na slikarskem ex tempore pomerili osnovnošolski otroci in dijaki srednje šole, v nedeljo popoldne pa je število občinstvo zavzeto sledilo koncertu godbe na pihala iz Ricmanj pod vodstvom Ennia Krizanovskega. Ex tempore se je udeležilo 27 otrok, razdeljenih v dve skupini. Med osnovnošolci sta bila najboljša Igor Pison in Matjaž Kodrič, med srednješolci pa Nevio Sabadin, Elisa Manin ter Igor Kobal. Takoj po koncertu pa je bilo v nedeljo nagraje-vanje najboljših grozдов, ki so jih prispevali domači vinogradniki. Med petnaj-stimi konkurenti je zmagal Mirko Čok, druga je bila Angela Čok, tretji pa Lovrenc Žerjul (na sliki - foto Magajna). Vsi udeleženci so prejeli praktične nagrade, ki so jih prispevale agrarie Močilnik, Furlani in S. Cilino ter pokale, dar Kmečke zveze in Tržaške kreditne banke.

R. PEČAR

Včeraj v Kulturnem domu predstavili novo sezono slovenskega gledališča »SSG je tak barometer, ki na občutljiv način kaže na počutje celotnega našega organizma«

Naša hiša je ena od osrednjih institucij slovenske manjšine v Italiji: v njej ne živi v polnosti samo naša beseda, v njej se izraža precejšen del naše kulturne dejavnosti tudi na drugih področjih lepih umetnosti - od glasbenega do likovnega in literarnega ustvarjanja. Okoli nje se zbira - na tak ali drugačen način - dobršen del naše najbolj osveščene, kulturno, narodnostno in politično angažirane publike. Skratka, Slovensko stalno gledališče je barometer, ki na dokaj občutljiv način kaže, kakšno je počutje celega našega organizma.

S temi mislimi je predsednik upravnega sveta SSG Jože Pirjevec sinoči v Kulturnem domu uvedel tiskovno konferenco oziroma večer, na katerem so predstavili repertoarno podobo SSG za sezono 1990/91. Sicer nekoliko pozno, saj bo prva premiera Cankarjevih Hlapcev na odru že prihodnji petek, pa je bilo sinočnje srečanje do brodošlo in je pomenilo pravzaprav uradno »odprtje« novega gledališkega leta, ki naj bi potrdilo vitalnost in zdravje hiše, kot se je pokazalo tudi v prejšnji sezoni, ko »se je na našem odru zvrstila vrsta ustvarjalnih dogodkov, ki so skoraj vedno poželi pohvalo občinstva in kritike. Dokaz za to je tudi porast števila naših abonementov in dejstvo, da se je naših predstav v sezoni 89/90 udeležilo 54 tisoč gledalcev.« Je še pripomnil Pirjevec, ki je ob koncu svojega posega poudaril, »da širša družba, v kateri živimo, ni naredila vsega, kar bi bilo potrebno, da bi se SSG moglo nemoteno razvijati ali vsaj brez nenehnih težav redno delovati... Naj bo ta predstavitev repertoarja sezone 90/91 tudi prilika za poziv vsem tistim, ki odločajo, da se zamislijo nad politiko, kakršno je Italija v vseh teh letih vodila do slovenske manjšine in naj se vprašajo, ali bo mogoče v novi politično-kulturni stvarnosti brez sramote s tako politiko nadaljevati.«

Umetniški vodja in ravnatelj SSG Miroslav Košuta pa je spregovoril o

kriterijih, ki so oblikovali letošnji repertoar. Gre predvsem za tri postavke: »željo, da nadaljujemo po poti zblizevanja z domačim občinstvom, brez katerega gledališče nima prihodnosti, ne da bi pri tem pozabili na dejstvo, da samo visoko umetniška raven ohrani SSG v maloštevilni družini italijanskih stalnih gledališč; skrb za maksimalno možno dobro zasedbo igralskega zbora, kjer je prav maloštevilnost glavni vzrok, da nekateri člani težje pridejo do zadovoljivih vlog; upoštevanje zahtev ministrske okrožnice, izmed katerih naj posebej izpostavim nujnost uprizarjanja del italijanskih avtorjev zadnjih dvajsetih let.« Košuta je nato spregovoril še o delih, ki oblikujejo letošnji repertoar in ki so izšla iz želje občinstva po veselejšem teatru. Težko tako zasnovanemu lahkotnejšemu ali, bolje rečeno, svetlejšemu repertoarju (Ivan Cankar: Hlapci, David Pownall: Mojstrska lekcija, Federico Garcia Lorca: Kaj pravijo rože, Eugene O'Neill: Dolgega dne potovanje v noč, Campanile-Fo-Sciascia: Triptih, in dve gostujoči predstavi - Machiavellijeva Mandragola v izvedbi PDG in Dumasova komedija Pokvarjenec ali Lepota in moč v postavitvi SLG Celje, pa še mladinska predstava) »pa dajeta dve drami, ena iz slovenske, druga iz svetovne klasike, resda nekoliko mračni, ampak presenetljivo aktualni in osvajajoči. Tretje klasično delo v izvedbi našega gledališča, Lor-

cova »granadska pesnitev«, ki bi v običajni interpretaciji prav tako sodilo k Cankarjevemu in O'Neillovemu, smo si zamislili kot s poznejšo nabitostjo, vendar in razkošno predstavo, kateri tragikomičnost daje posebno žlahtno patino.«

Sinočnja predstavitev sezone SSG je bila tudi priložnost za srečanje z us-

tvarjalci prve premiere, Hlapcev. O tem je na kratko spregovoril režiser Boris Kobal, ki je opredelil svoj odnos do tega dela in njegovo navezovanje na sodobnost. Ob koncu pa so predvajali tudi dokumentarni film družbe Ponteco, ki je bil posnet ob letošnji 70-letnici požiga Narodnega doma. Režiser Marko Sosič obuja v tem filmu spomin na tisti 13. julij 1920, ko je v podtaknjenem požaru zgorel tedanji simbol slovenske kulturne dejavnosti v Trstu.

M. Č.

Gornja slika (foto Križmančič) je bila posneta med včerajšnjo tiskovno konferenco. V tržaškem Kulturnem domu se je ob predstavitvi novega repertoarja SSG zbralo precejšnje število ljubiteljev gledališča. Prisotni so bili tudi člani upravnega sveta, igralci in ostalo osebje.

V Nabrežini seja občinskega sveta

Danes ob 18. uri se bo v Nabrežini sestal devinsko-nabrežinski občinski svet. Uvodoma bo župan Dario Locchi odgovoril na nekatera vprašanja in interpelacije občinskih svetovalcev, v nadaljevanju pa bo skupščina imenovala svoje predstavnike v razne javne ustanove, med drugim tudi v Kraško gorsko skupnost in v upravni odbor Kraškega vodovoda. Občinski svet bo dopolnil oziroma izvolil novo občinsko gradbeno komisijo, na dnevnem redu pa ima tudi odstop svetovalca Zelene liste Andree Wehrenfenniga.

Na izbranim območju naj bi bilo veliko kraških jam in globeli

Zeleni javno zahtevajo takojšnjo prekinitev gradnje sinhrotrona

Med gradbenimi deli za sinhrotron pri Bazovici so delavci pred kratkim odkrili tudi nekaj precej velikih jam in kraških globeli. Vest je včeraj objavila tržaška Skupina za obrambo okolja (njeni predstavniki razpolagajo z ustreznimi dokumentacijo ter s fotografijami teh jam), ki je v zvezi s tem poslala tisku in krajevnim upravam obširno odprto pismo, v katerem namenja več kritičnih puščih na račun nobelovca in predsednika družbe »Sincrotrone Trieste« Carla Rubbie. Naravovarstveniki očitajo uglednemu znanstveniku, da je večkrat javno izjavil, da na področju, kjer gradijo svetlobni pospeševalnik, ni jam ali kraških globeli. Te trditve pa, sodeč po nedavnih odkritjih, očitno ne odgovarja resnici. Skupina za obrambo okolja pravi, da bi morala pristojna telesa natančno pregledati vse omenjene področje in poveriti mednarodni komisiji znanstvenikov dolžnost, da preveri, ali je izbrana lokacija tudi iz

vidika kraških pojavov res primerna za gradnjo tega znanstvenega objekta. Naravovarstveniki ob tem opozarjajo na nevarnost onesnaženja podtalnih voda, posebno pa Timave, saj se je večkrat govorilo in pisalo, da bodo znanstveni laboratoriji ob sinhrotronu rabili veliko količino vode, ki jo bodo morali nato na nek način odvajati. Obstaja namreč velika nevarnost, da bo ta voda onesnažila kraške globeli.

V odprtem pismu naravovarstveniki ob koncu še zahtevajo, naj pristojna telesa v pričakovanju točnejših raziskav in izvidov čimprej odredijo začasno prekinitev gradbenih del za svetlobni pospeševalnik. »Samo na tak način bomo lahko predhodno zaščitili zdravje državljanov - piše še v odprtem pismu Skupine za obrambo okolja - in tudi celovitost naravnega ravnotežja tega predela Krasa, ki mu grozi nepopravljivo uničenje.«

Vrsta slovenskih in italijanskih strokovnjakov na letošnjem tečaju o arhivistiki v priredbi NŠK

Skrbno in smotno urejeni arhiv je nenadomestljiva priča o naši preteklosti in že tudi o naši sedanjosti. S prirejanjem tečajev o arhivistiki želi Odsek za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici poudariti pomen hranjenja skupnega kulturnega gradiva, ki je obenem dokument narodne bitnosti. Tokrat je na vrsti že tretji tečaj o arhivistiki, ki se bo zvrstil, kot smo že poročali, od ponedeljka, 8. oktobra, do srede, 23. oktobra 1990. Tečaj se bo odvijal v popoldanskih urah v prostorih Odseka za zgodovino pri NŠK v Trstu v Ulici Petronio 4.

Letošnji tečaj vsebuje sedem tematskih sklopov, ki so razvrščeni v 24 efektivnih učnih ur. Predavatelji so strokovnjaki iz italijanskih in slovenskih državnih ustanov; konkretno gre za Državni arhiv v Trstu, za Deželno nadzorni-

tvo za arhive v FJK, za Arhiv Slovenije in Zgodovinski arhiv v Ljubljani.

Prva, in sicer v ponedeljek, 8. oktobra bo letos predavala Marija Oblak-Čarni, ki bo govorila o »Arhivih in arhivski službi v Sloveniji«. Naslednjega dne pa bosta »Delo v arhivu in vloga arhivarja« osvetlila Vladimir Žumer in Marjan Zupančič. »Tehnična oprema v arhivu« je naslov tretjega predavanja, ki bo na sporedu v sredo, 10. oktobra, medtem ko bo v četrtek, 11. oktobra Marjan Dobrnjak predaval o »Restavriranju in konzerviranju arhivskega gradiva«.

Zadnje predavanje v slovenščini bo v ponedeljek, 15. oktobra, na katerem bo Jože Žontar govoril o »Zgodovini arhivskega vede«. V torek, 16. oktobra se bo s predavanjem Uga Cove začel »italijanski« del tečaja, na njem bo predstavila »Arhive in arhivsko službo v Italiji«. Naslednji dan bo o »Arhivih Dežele FJK« govorila Anna Gonnella, medtem ko bo v četrtek 18. oktobra Renata Danova predstavila »Vlogo in delo arhivarja«. Zadnji ponedeljek, in sicer 22. oktobra bo Pierpaolo Dorsi predaval o »Tehnični opremi v arhivih«, v torek 23. oktobra pa se bo letošnji tečaj zaključil s predavanjem Anne Gonnelle o »Konzerviranju in restavriranju arhivskega gradiva«.

Za podrobnejše informacije ter za prijave se je treba obrniti na Odsek za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici v Trstu v Ulici Petronio 4, vsak dan (razen nedelje) od 8. do 13. ure (tel. 733086).

V Trstu se je zaključil štiridnevni kongres

Književnosti ob mejah kot bogastvo Evrope

Včeraj se je v Trstu zaključil štiridnevni kongres o »Književnostih ob meji in njihov prispevek k miru«. Pred govorniškim pultom se je zvrstilo več znanstvenikov in univerzitetnih profesorjev pa tudi književnikov, ki so poročali o tistem literarnem ustvarjanju, ki ga na svoj način določa »meja« (pojem je seveda širok, zvečina pa so bile mišljene zemljepisne meje).

Včerajšnji dan je bil zanimiv predvsem zato, ker je bil poudarek na romunski književnosti in na nekaterih narodno - »manjšinskih« literaturah (tudi ta termin ne ustreza), ki so bile doslej potisnjene v ozadje ali pa celo v molk. Beseda je tekla tudi o grški, španski, bolgarski in drugih evropskih literaturah, ki jih označuje dejstvo, da imajo bogate književnosti, ki so nastajale na robu državnih meja, ali pa celo v drugih državah. Očitno je, da politične in državne meje niso mogle zatreti duha in da so nastajali literarni teksti tudi tam, kjer so bile jezikovne in narodne manjšine dejansko nekaj obrobnege, če že ne nadležnega in sovražnega. Skratka, književnost je nastajala tudi tam, kjer je uradno veljala parola molka. Ob takšnih ekstremnih položajih najdemo seveda tudi milejše prostore, kjer je meja pomenila možnost pretakanja informacij.

V nedeljo je bil tako govor o francoski književnosti, ki je nastajala ob mejah in seveda bila pod vplivom različnih književnosti in kultur. Pogled predavatelj je bil obrnjen v zgodovino in seveda tudi v sedanjost.

Ob zaključku kongresa naj omenimo, da so si številni udeleženci lahko ogledali in spoznali tudi Trst z okolico. Tako so bili v petek zvečer gostje zgornje občinske uprave in Openke hranilnice in posojilnice, ki sta jim ponudila tudi družaben večer ob prigrizku. Vsekakor je kongres naglasil vrsto pomembnih kulturnih stvarnosti in na svoj način problematiziral mejo in odnose med ljudmi, ki ob meji živijo.

Vrsta pobud ZŽI-UDI v galeriji Tergesteo

»Kavarna žensk« za pravice nosečnic in otrok v bolnici

Tržaške ženske so našle svoj kotic v prostorih galerije Tergesteo, kjer so prav v teh dneh obnovili delovanje krožka Kavarna žensk. Za sestanke in razprave v kavarni je poskrbela krajevna sekcija ZŽI-UDI, ki bo oktobrske čajanke posvetila predvsem zbiranju podpisov za zakonski predlog o »pravica porodnice in pravicah otroka v bolnišnici«.

Pri promociji zbiranja podpisov so se ZŽI pridružile tudi članice združenj Acli, Arci in demokratičnega federativnega gibanja. Podpise bodo zbirali kar v kavarni in to do vključno 20. oktobra. Šele nato bo v kavarni Tergesteo javno zasedanje o materinstvu in prostem času ter o rezultatih ankete, ki so jo priredili pred nedavnim. Iz odgovorov na vprašalnike bo namreč razvidno, kako bi si Tržanke rade preuredile življenjske razmere.

Poleg tega pa bo Kavarna žensk tudi v jesenskem času povabila v Trst Franco Rame in Dacio Valent ter priredila srečanja z Margherito Hack in Ketty Daneo. Organizatorke namreč menijo, da je treba popestriti kulturno in politično ponudbo našega mesta, vendar to na »ženski način«.

Amaterski turistični filmi

Tržaški kinematografski klub je izkoristil priložnost evropskega leto posvečenega turizmu, da je v sodelovanju z Avtonomno letoviščarsko ustanovo priredil krajši spored amaterskih filmov na turistično temo. Filme bodo predvajali danes in jutri v dvorani oficirskega krožka v Ulici dell'Università, kjer bodo od 18.30 vrteli izbor najzanimivejših ustvarjalnih trenutkov članov tržaškega kluba. V glavnem gre za kratkometražne turistične reportaže, ki so jih člani že predstavili na domačih in tujih festivalih in ki obravnavajo razne dele Evrope, od Francije do Madžarske, od Velike Britanije do Portugalske, posebno mesto pa ima seveda tudi naše mesto.

Strop je zasul trgovino Monti

V trgovini perila za hišno uporabo Monti, ki je v Ul. S. Spiridione, se je včeraj sesul strop. Na police, mize in blago je padel velik kup cementa, lesa, opeke in malte, saj se je vsulo kar 150 kvadratnih metrov stropa z oporami. Plaz se je zrušil ob približno 10. uri.

Zakaj se je to zgodilo, je še nepojasnjeno, dejstvo pa je, da je poslopje staro in da so med stropom in podom prvega nadstropja hiše speljane vse cevi naprave za hlajenje prostorov. Skratka, špranje v starih materialih so povzročile nesrečo, ki bi se lahko spremenila v katastrofo. K sreči (besede velja naglasiti) je bil včeraj ponedeljek in trgovina je bila prazna, drugače bi ruševine povzročile tragedijo. Dovolj bo podatke, da so gasilci delali kar sedem ur, da bi odstranili material in omogočili dostop v trgovino. Gmotna škoda je vsekakor ogromna, saj je trgovina povsem uničena. Gospodari so prišli na lice mesta potem ko so jih gasilci obvestili, sedaj bodo lahko le napravili inventar blaga in pohištva, ki ga je strop uničil.

Ob tem velja zapisati, da so v prvem nadstropju stavbe učilnice italijanske srednje šole »Silvio Benico«. Gasilci so takoj po padcu stropa premestili učence v drugo nadstropje, nakar je ravnateljica odredila konec pouka. S tem so omogočili gasilec nemoteno delo, saj je bila nevarnost, da bi tresljaji povzročili dodatno rušenje.

Vodi ga koreograf Igor Jelen

Pri ZSKD se danes začne seminar o plesu

O pomenu gibno-plesne dejavnosti pri vzgojnem procesu soglašajo danes vsi pedagoški strokovnjaki. Te dejavnosti zajemajo namreč prostorske, vizualne, čustvene doživljajske in ustvarjalne sestavine in tako prispevajo k zavestnejšemu zaznavanju sebe in okolja, krepijo čut orientacije, zaznavanja, spominjanja, omogočajo sproščeno povezavo misli in akcije...

Še zlasti se danes poudarja pomen teh dejavnosti pri sodobnem pouku in pri vzgojnem-izobraževalnem procesu, saj smotno dopolnjuje enosmernost verbalnega pristopa.

Tudi za poglobitev teh tematik je Zveza slovenskih kulturnih društev priredila 1. Seminar za ples v sklopu pobude Jesen skozi gib.

Seminar, ki se prične danes ob 17. uri in bo potekal do vključno sobote, 6. oktobra, od 17. do 21. ure v Gregorčičevi dvorani v Trstu (Ul. sv. Frančiška 20) je namenjen vzgojiteljem, učiteljem, pedagoškim delavcem, kulturnim animatorjem in seveda mentorjem vsakovrstnih otroških plesnih skupin.

Seminar, ki ga vodi Igor Jelen, koreograf in mentor pri Studiu za ples iz Celja, bo povezoval plesno, glasbeno, likovno in gledališko umetnost. Udeleženci si bodo ob praktičnem delu ogledali tudi video-posnetke in se seznanili z zgodovino plesa oziroma s sodobnejšimi prijemi plesne vzgoje. Ob zaključku seminarja, in sicer v soboto, 6. oktobra, bo za udeležence in ljubitelje plesa poskrbljeno še za prijetno presenečenje, ko si bodo skupaj ogledali tudi plesno predstavo »SOBA 3-6-6« v izvedbi odrasle skupine Studia za ples iz Celja.

Prijavljene udeležence naj na koncu še opozorimo, naj bodo za praktični del seminarja primerno udobno obleženi.

Tržaška NCCdL/CGIL prireja jutri ob 9. uri v socialnem centru na Trgu republike v Miljah javni posvet - seminar na temo »Industrija in varnost - zakonski predpisi, ustanove, vloga sindikata«. Ob prisotnosti izvedencev Dežele, KZE in krajevnih ustanov bo imel uvodno poročilo inž. Zanelli, docent na univerzi v Pizi.

† Zapustil nas je naš dragi
Vladimiro Ellero
(LATKO)

Pogreb bo jutri ob 10.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice na pokopališče v Miljah.

Žalostno vest sporočajo ljubljena žena Vera, hčeri Vlasta s Claudiom in Ada z Brunom, vnukinji Susy z Robyjem in Ingrid s Paolom, svakinje, vsaki, nečakinji Natascia in Nadia z možema ter drugo sorodstvo.

Milje, 2. oktobra 1990
(Pogrebno podjetje Zimolo)

Pogreb drage
Emme Franco
bo jutri, 3. t. m., ob 12. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v opensko cerkev. Bani, 2. oktobra 1990
(Pogrebno podjetje - Ul. Zonta 3)

V Strunjanu prijetno letovanje zgoniških upokojencev

Zgoniška občinska uprava je v sodelovanju z Zadružnim centrom za socialno dejavnost priredila enotedensko bivanje 29 upokojencev v zdravilišču Svoboda v Strunjanu. Če lahko sklepamo po komentarjih in veselem vzdušju udeležencev ob povratku, je obračun te socialno-zdravstvene pobude nadvse pozitiven in je bil v celoti dosežen zastavljeni cilj. Vsi, brez izjeme, so koristili bogato terapevtsko ponudbo in se kopali v bazenu s toplo morsko vodo, hrana pa je bila raznolična in obilna, tako da so se mnogi celo zredili. Zaradi slabega vremena je bilo morda manj priložnosti za izlete, vendar pa je družabnost vseeno bila na višku tudi v udobnih hotelskih sobanah. Ob slovesu so udeleženci ugotavljali: »Škoda, da je letovanje tako hitro minilo...« (bs)

razstave

V Trstu je na ogled vrsta razstav, ki spadajo v okvir pobude »Neoklasicizem - aktualnost in zgodovina Trsta« in ki bodo na ogled do konca decembra.

V Vili Sartorio je na ogled razstava »Neoklasicizem - umetnost, arhitektura in kultura v Trstu«, v Muzeju Revoltella »Aktualnosti neoklasicizma«, urnik: vsak dan 10.00-13.00, ob četrtkih in petkih 10.00-22.00, ob nedeljah 10.00-13.00 in 17.00-20.00, v bivšem anglikanskem templju pa je na ogled razstava »Potovanje, potniki, neoklasicizem«. Urnik: vsak dan 10.00-13.00 in 17.00-19.00.

V občinski razstavni dvorani na Trgu Unità je na ogled razstava »Načrti za cesarja«. Urnik: vsak dan 10.00-13.00 in 17.00-19.00.

V galeriji Cartesius bo še jutri na ogled razstava slikarja GIOVANNIJA DUIZA.

V pritličnih prostorih TKB v Ul. F. Filzi 10 je na ogled razstava akvarelov JOŽETA SAJNA.

V galeriji Rettori Tribbio 2 bo do 12. oktobra na ogled retrospektivna razstava slikarja DYALMA STULTUSA.

Grad sv. Justa (Bastione fiorito) - Na gradu bo do 14. oktobra na ogled antološka razstava del slikarja SANTA TOMAINA po rodu iz Kalabrije. Na ogled je tudi skupinska razstava slikarjev in kiparjev E. Cafiera, F. Ferzinija, G. Granerisa in R. Tigellija. Urnik vsak dan od 10. do 13. in od 15. do 18. ure.

Na letoviščarskem sedežu v Miljah bodo v četrtek, 4. t. m., ob 17. uri odprli razstavo risb slikarske šole prof. Luciane Tiepolo. Razstava bo odprta do 15. t. m. ob delavnikih od 9. do 13. ure, ob nedeljah in praznikih bo zaprta.

V Miramarskem parku (Konjušnica) je odprta razstava risb na platnu slikarke MIELE REINA. Slike se nanašajo na obdobje 1956 - 1961, v galeriji Torbandena pa razstava risb na papirju iz istega obdobja. Razstavi bosta na ogled do konca oktobra po sledečem urniku: v Miramarskem parku vsak dan od 10. do 18. ure; v galeriji Torbandena vsak dan od 10. do 13. ter od 16. do 20. ure, ob praznikih samo jutraj.

SKD TABOR Opčine — Prosvetni dom. V petek, 5. oktobra, ob 20. uri odprtje razstave JOŽETA PERNELJA/MAVSORJA in VINKA PODOBNIKA. Predstavitve Miha Naglič. Na večeru sodeluje dekleški decet Kresnice iz Žirov. Vabljeni!

izleti

Zadružni center za socialno dejavnost in Društvo slovenskih upokojencev obveščata udeležence izleta v Budimpešto, da je odhod avtobusa jutri, 3. oktobra, ob 14. uri izpzed deželne palače na Trgu Oberdan.

KD in ŽPZ Ivan Grbec priredita v nedeljo, 14. oktobra, enodnevni izlet v Počreč. Prostih je še nekaj mest, vpisovanje jutri ob 20. uri v društvenih prostorih v Škedenju.

Dolinska sekcija Slovsne skupnosti prireja v nedeljo, 14. oktobra, družabni izlet v Kranj, Begunje in na Bled. Prijave sprejema Mario Zahar v Borštu, tel. 228481.

Slovenska gobarska družina - Trst organizira v nedeljo, 7. oktobra, tradicionalni jesenski gobarski izlet za člane v Hudičevce. Dobimo se ob 8. uri pred spomenikom padlim, na Občinah. Obvezna osebna izkaznica ali potni list. Vabljeni!

Zimovanje in smučanje na Rogli od 29. decembra 90 do 5. januarja 91 za mlade od 12. do 17. leta starosti. Vpisovanje do 12. ure v soboto 13. oktobra na SKGZ tel. 368094 in v Dijaškem domu Srečko Kosovel tel. 573141.

Dario je v tretje postal očka, saj se rodila je

NINOČKA

Za to je Dunja poskrbela in zdaj je družinca vesela. Zdravja, sreče in ne preveč joka želi in čestita A.O. Jaka Štoka.

čestitke

Danes praznuje MITJA MACAROL 43 let. Vse najboljše mu želijo vsi, ki ga imajo radi, prav najlepše pa mu želijo žena Nevina, hčerka Eliza in vsi nečaki.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

ABONMA 1990-91

IVAN CANKAR: HLAPCI, drama, režija Boris Kobal
DAVID POWNALL: MOJSTRSKA LEKCIJA, komedija, režija Mario Uršič
FEDERICO GARCIA LORCA: KAJ PRAVIJO ROŽE, pesnitev s petjem in plesom, režija Meta Hočevar
EUGENE O'NEILL: DOLGEGA DNE POTOVANJE V NOČ, drama, režija Dušan Jovanovič
CAMPANILE, FO, SCIASCIA: TRIPTIH, komične enodejanke
NICCOLÒ MACHIAVELLI: MANDRAGOLA, komedija, gostovanje PDG Nova Gorica
ALEXANDRE DUMAS: POKVARJENEC ALI LEPOTA IN MOČ, zgodovinska komedija, gostovanje SLG Celje

Vpisovanje abonentov, vsak dan, razen nedelje, od 10. do 14. in od 17. do 19. ure, ob sobotah od 10. do 14. ure pri blagajni Kulturnega doma, Ul. Petronio 4.

koncerti

Repentabsrka cerkev
V nedeljo, 7. t. m., ob 18. uri bo v repentabsrski cerkvi zadnji glasbeni popoldan stare in sodobne glasbe, ki ga prireja GALLUS CONSORT v sodelovanju s tržaškim deželnim sedežem RAI in Pokrajino Trst. Na sporedu bo »Glasbeno romanje v Santiago de Compostela«. Izvajajo: Barbara Janowska (sopran), Marcin Szczycinski (kontratenor), Cezary Szyfman (tenor), Jan Sobolewski (bariton), na instrumentih pa Jacek Urbaniek, Agata Sapiecha, Tadeusz Czechak in Marcin Zalewski.

Glasbeni september
V četrtek, 4. oktobra, ob 20.30 bo v evangeličanski luteranski cerkvi na Trgu Panfili nastopila Komorna skupina Alpe Adria, ki bo izvajala Mozartove skladbe.

kino

ARISTON - 16.45, 22.00 *Quei bravi ragazzi*, r. Martin Scorsese, i. Robert De Niro, □
EXCELSIOR - 16.00, 22.15 *Pretty Woman*, r. Garry Marshall.
EXCELSIOR AZZURRA - 16.45, 22.00 *Riflessi sulla pelle*, dram.
NAZIONALE I - 16.00, 22.15 *Riposseduta*, kom., i. L. Blair.
NAZIONALE II - 16.30, 22.15 *L'orologio*, krim., i. Klaus Maria Brandauer.
NAZIONALE III - 16.00, 22.15 *Le amiche*, hette insaziabili, porn., □□
NAZIONALE IV - 16.15, 22.15 *Ragazzi fuori*, r. Marco Risi, □
GRATTACIELO - 16.30, 22.15 *Ritorno al futuro parte III*, r. R. Zemeckis, i. M. J. Fox.
MIGNON - 17.00, 22.15 *Ancora 48 ore*, i. Eddie Murphy.
EDEN - 15.30, 22.00 *Lambda bestiale*, porn., □□
CAPITOL - 17.30, 22.00 *Mr. e Mrs. Bridge*, i. P. Newman, J. Woodward.
LUMIERE - 18.00, 22.15 *Always (Per sempre)*, r. S. Spielberg, i. R. Dreyfuss.
ALCIONE - 16.40, 22.10 *Doppia identità*, krim., i. T. Russel.
RADIO - 15.30, 21.30 *Notti peccaminose*, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □
- 18. letom □□

včeraj - danes

Danes, TOREK, 2. oktobra 1990
ANŽE

Sonce vzide ob 6.04 in zatone ob 17.44
- Dolžina dneva 11.40 - Luna vzide ob 16.32 in zatone ob 3.27.

Jutri, SREDA, 3. oktobra 1990
ŽARKO

PLIMOVANJE DANES: ob 1.48 najnižja -44 cm, ob 8.12 najvišja 49 cm, ob 14.27 najnižja -41 cm, ob 20.20 najvišja 35 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 20,2 stopinje, zračni tlak 1018,5 mb rahlo narašča, veter jugozahodnik 12 km na uro, vlaga 84-odstotna, nebo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 20,6 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Matteo Velisek, Stefania Mongiovi, Davide Bernetti, Giacomo Stera, Siria Saxsida, Gianluca Divicaro, Emmanuela Tonin, Karin Ota, Giovanna Gilieri, Stefania Pocecco, Eva Steffè.

UMRLI SO: 80-letna Elsa Godina, 82-letna Ana Maria Martinez Flores, 86-letna Antonia Micol, 77-letna Teresa Bosco, 80-letna Cermela Pecorari, 52-letni Ignio Ciuran, 59-letna Dionisia De Biasio, 77-letni Vittorio Bernuzzi Grimaldi, 78-letna Lidia Tondolo, 87-letna Ermenegilda Udina.

SLUŽBA LEKARN
Od ponedeljka, 1.,
do sobote, 6. oktobra 1990

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4, Ul. Commerciale 21, Trg XXV. aprila 6 (Naselje sv. Sergija), Milje - Lungomare Venezia 3.
OPČINE - Proseška ulica 3 (tel. 422923) samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30
Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4, Ul. Commerciale 21, Trg XXV. aprila 6 (Naselje sv. Sergija), Ul. C. Battisti 1, Ul. Bernini 4, Milje - Lungomare Venezia 3.
OPČINE - Proseška ulica 3 (tel. 422923) samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Ul. Battisti 1, Ul. Bernini 4, Milje - Lungomare Venezia 3 (tel. 422923) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

gledališča

ROSSETTI
Gledališča sezona 1990/91 - Začetek sezone bo 6. novembra s Pirandellovim HENRIKOM IV. v interpretaciji G. Bosettija.

VERDI
Simfonična sezona 1990/91 - Pri blagajni gledališča Verdi je v teku vpisovanje novih abonmajev in potrditev starih. Urnik: od 9. do 13. in od 16. do 19. ure. Ob ponedeljkih zaprto.
V gledališču Verdi so v teku priprave na otvoritev letošnje sezone, ki bo 16. t. m. z Mozartovo opero DON JUAN.

LA CONTRADA -
Gledališče Cristallo
Pri osrednji blagajni UTAT v Pasaži Protti so v teku vpisovanja novih abonmajev.
Začetek sezone bo v soboto, 6. t. m., z delom Francesca Macedonia in Ninija Perna »Quela sera de febraio...«, igrajo Ariella Reggio, Mimmo Lo Vecchio, Gianfranco Saletta in Orazio Bobbio.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE
Cenjene obiskovalce Slovenskega stalnega gledališča v Trstu, naše stalne abonente in vse, ki bi to želeli postati, obveščamo, da je potrjevanje in vpisovanje novih abonmajev vsak dan, razen nedelje, od 10. do 14. in od 17. do 19. ure, ob sobotah pa od 10. do 14. ure pri blagajni Kulturnega doma, Ul. Petronio 4, ali po tel. na št. 734265.

Gledališče MIELA
Ciklus posvečen judovski kulturi
Jutri, 3. t. m., ob 20.30 bo nastopil orkester VAN LEER CHAMBER MUSIC PLAYERS, ki bo izvajal Straussove, van Beethovnovne in Dvoržakove skladbe.
V četrtek, 4. oktobra, ob 18.30 razprava o knjigi NUOVE STORIELE EBRAICHE F. Fölkla. Sodelujejo pisatelj G. Voghera ter novinarja G. Lopez in P. Sabbati. Prisoten bo tudi avtor.

razna obvestila

SKD Slavec Ricmanje-Log sklicuje redni občni zbor v petek, 5. oktobra, v Kulturnem domu v Ricmanjih v prvem sklicanju ob 20.30 in drugem ob 21. uri.

Godba na pihala iz Ricmanj obvešča, da je v teku vpisovanje v glasbeno šolo. Vpisovanje se vrši v Babni hiši v Ricmanjih od petka, 5., do točka, 9. oktobra, od 17.00 do 19.30, razen v nedeljo.

ŠD Polet organizira od 15. oktobra dalje tečaj modernih in standardnih plesov v ogreti telovadnici ŠD Polet na Pikelcu. Vpisovanje na kotalkališču v Repentabsrki ulici vsak dan od 15.30 do 20. ure, tel. 211758.

Letnik 1930 potrkaj! 60-letniki (fantje in punce) z Opčin, od Banov in Ferlugov se bomo zbrali jutri, 3. oktobra, ob 19.30 v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bomo določili kulturni program praznovanja okrogle obletnice.

Sklad Mitja Čuk bo organiziral v šolskem letu 1990/91 od oktobra dalje izpopolnjevalni tečaj 70 ur pod vodstvom strokovnjakov, namenjen šolnikom in vsem, ki se poklicno ukvarjajo z mladino, posebej z razvojno moteno in z otroki, ki imajo učne težave. Rok za informacije in prijave je podaljšan do vključno 3. oktobra po telefonu na št. 212289 med 9. in 12. uro.

Godbeno društvo Nabrežina vabi mlade godbenike v glasbeno šolo. Informacije dobite na telefonsko številko 200897 in 200554 ali pa vsak ponedeljek in četrtek od 20.30 dalje na sedežu društva v Nabrežini - Trg sv. Roka.

SKD Slavec - Ricmanje-Log organizira plesni tečaj standardnih in latinskoameriških plesov v Kulturnem domu v Ricmanjih. Vpisovanje jutri, 3. oktobra, od 20.30 do 22. ure na sedežu društva.

Knjižnica Pinko Tomažič in tovariši - Opčine, Prosvetni dom. Danes, 2. oktobra, ob 20.30 bo srečanje na temo: Kako iz risbe odkrijemo otrokovo osebnost. Predaval bo psihopedagog prof. Egidij Košuta.

MPZ upokojencev iz Brega vabi stare in nove pevce na prvo vajo, ki bo v četrtek, 4. t. m., ob 20. uri v gledališču F. Prešeren v Boljuncu.

50-letniki iz dolinske občine so vabljeni v četrtek, 4. t. m., ob 20. uri v malo dvorano gledališča F. Prešeren v Boljuncu za pripravo skupnega praznovanja.

Barkovljanska skupnost vabi vse, posebno noše, na procesijo roženvenčne Matere božje, ki bo v nedeljo, 7. t. m., po maši od 8. ure.

Narodna študijska knjižnica prireja tečaj o arhivistiki. Informacije in prijave: NŠK, Trst, Ul. sv. Frančiška 20, tel. 774333 NŠK OZ, Trst, Ul. Petronio 4, tel. 733086.

Novi urnik

sprejemanja raznih objav, osmrtnic, sožalij, čestitk, malih oglasov, športnih obvestil, šolskih vesti itd. od ponedeljka do petka: 8.30 - 12.30 - popoldne samo osmrtnice in sožalja 13.30 - 17.00. Ob sobotah: 8.30 - 12.30.

PUBLIEST Srl.

Ul. Montecchi 6, III. nadstr., tel. 7796-611

Uredništvo PRIMORSKEGA DNEVNIKA, tel. 7796-600, sprejema samo osmrtnice in sožalja od 17.00 do 21.00, ob sobotah od 13.30 do 21.00.

UREDNIŠTVO PRIMORSKEGA DNEVNIKA V TRSTU SPREJEMA OBJAVE "PRISPEVKOV"

od ponedeljka do sobote med 9. in 15. uro

Prispevke lahko izročite tudi v Tržaški knjigarni

prispevki

Namesto cvetja na grob Jožeta Pahorja daruje družina Ščurek 20.000 lir za pevski zbor Fantje izpod Grmade in 20.000 lir za dekleški zbor Devin.

Ob obletnici smrti brata Gorazda Modrijana, padlega v NOB, se ga z ljubeznijo spominjajo Bojana, Savica in Alex ter darujejo 100.000 lir za Dijaško matico.

V spomin na Tanjo Škrinjar darujejo Ivanka, Alenka in Danica Colja 30.000 lir za KD Sv. Jakob.

Vesela družba 60-letnikov iz Križa prispeva 35.000 lir za MPZ Vesna in 35.000 lir za vzdrževanje Ljudskega doma v Križu.

V spomin na Milkota Miliča darujeta Savica in Ottavio 20.000 lir za ŽPZ Prosek-Kontovel.

V spomin na pokojnega Frančkota Miliča daruje Avguštin Kalc z družino 30.000 lir za Skupnost Družina Opčine.

Wilma Salvi por. Zerjali daruje 30.000 lir za Godbo na pihala iz Ricmanj.

Namesto cvetja na grob nezabne prijateljice Tonke Kolerič daruje Olga Petelin 100.000 lir za Zadružni center za socialno dejavnost.

V spomin na Marina Starca darujejo Romano, Lidija in Maja Štoka 30.000 lir za Skupnost Družina Opčine.

Namesto cvetja na grob pokojne Ide Pertot daruje Valerija S. 15.000 lir za KD Igo Gruden.

Ob 18. obletnici smrti doktorja Alojza Stepančiča daruje družina 50.000 lir za KD Igo Gruden.

V spomin na Tanjo Škrinjar darujejo družine Sancin, Rudolf, S. Kobol, E. Kobol in Mikulus 250.000 lir za Dijaški dom.

V spomin na Sava Spacala daruje družina 200.000 lir za SPDT.

V spomin na Tanjo Škrinjar daruje Nadja Ivančič 50.000 lir za Sklad Mitja Čuk.

Ob priliki svojega 82. rojstnega dne daruje Ivanka Čuk vd. Ukmar 50.000 lir za MPZ Vasilij Mirk s Proseka-Kontove-la.

V spomin na Marina Starza daruje družina Locastro 50.000 lir za SKD Barkovlje in 50.000 lir za TPK Sirena.

V spomin na Marijo Daneu darujeta Slava Starc in Dušan Križman 30.000 lir za ŠD Kontovel.

Namesto cvetja na grob Ide Pertot darujeta Vanda in Pino Fonda 50.000 lir za VZPI-ANPI Nabrežina.

Namesto cvetja na grob Tonke Kolerič darujeta Marta in Giorgio 20.000 lir za Sklad Mitja Čuk.

šolske vesti

Slovenski visokošolski sklad "Sergij Tončič" v Trstu razpisuje v akademskem letu 1990/91 stipendije oz. podpore, namenjene rednemu študiju ali izredni raziskavi ali izrednemu študijskemu potovanju v tujini. Pogoji so naslednji: 1. prosilci so lahko visokošolski študenti slovenske narodnosti s stalim bivališčem v deželi Furlaniji-Juljski krajini; 2. imeti morajo dober šolski uspeh: vsaj 42/60 kot oceno zrelostnega izpita ali vsaj dve tretjini opravljenih izpizov s srednjo oceno 20/30, ako so univerzitetni študenti ter 3. pripadati družini s skromnimi finančnimi dohodki. Lastnorodne prošnje s kratkimi curriculum, opremljene z družinskim listom prosilca in kopijo zadnje družinske davčne prijave, nasloviti do 31. oktobra 1990 na: Visokošolski sklad "S. Tončič", pisarna Boris Kuret, Ul. Genova 13, Trst. Informacije na tel. št. 742405 ali 365260.

Glasbena matica obvešča, da bo sestanek s starši in pevci otroškega pevskega zbora v petek, 5. oktobra, ob 16.30 na šoli Glasbene matice, Ul. R. Manna 29. Vabljeni vsi, ki jih veseli petje.

menjalnica

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1162,55	1150.—
Nemška marka	749,52	740.—
Francoski frank	223,710	219.—
Holandski florint ...	664,590	655.—
Belgijski frank	36,379	35.—
Funt šterling	2199,500	2170.—
Irski šterling	2011,100	1970.—
Danska krona	196,180	191.—
Grška drachma	7,549	7.—
Kanadski dolar	1009,900	980.—

razne prireditve

SKD Barkovlje prireja PRAZNIK KARAMALOV v nedeljo, 7. t. m., ob 15.30. Poskrbljeno za hrano, prijačo in srečolov. Istega dne bosta razstavljala nekaj svojih likovnih izdelkov Rado Jagodic in Stefan Turk.

mali oglasi

20-LETNO dekle z delovno prakso nujno išče kakršnokoli zaposlitev. Pismene ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Zaposlitev".

SVETOVNO znana firma nudi osebam, bivajočim v Jugoslaviji, možnost velikega zaslužka, tudi part time. Zainteresirani naj tel. na št. (040) 772269 od 8. do 9. ure ali od 12. do 13. ure.

OPRAVLJAM razna vrtnarska dela. V tem času pripravim raznovrstne zelene preproge (cena na kvadratni meter). Tel. v večernih urah na št. (0481) -884161.

PRODAM novo belo emajlirano kad. Tel. 211375 ob urah obeda.

PRODAM alfo, letnik '87, v odličnem stanju. Tel. 229501 v večernih urah.

PRODAM fiat ritmo, letnik '85, po ugodni ceni. Tel. na št. 410259 ob večernih urah.

RENAULT super 5 GTL 1100, petero vrat, september '86, v res odličnem stanju, prodam. Tel. 211375 ob urah obeda.

PRODAM dnevno sobo v odličnem stanju z okroglo mizo in šestimi stolicami. Tel. 226420.

PRODAM motor aprilia tuareg rally, letnik '88, prevoženih 12.000 km, prenovljen motor, v dobrem stanju. Tel. (0481) 882017.

UGODNO prodam pregrinjalo za avtomobil. Tel. v večernih urah na št. 826459.

POMOČ v gospodinjstvu (likanje, šivanje in varstvo otrok) ponuja mlada gospa po dogovoru. Tel. 566256.

IŠČEMO gospodinjstvo pomočnico. Telefonirati od 20. do 21. ure na št. 220313.

OSEBNI RAČUNALNIK macintosh SE s spominom 2 mega, 40 ali 20 mega, trdi disk, prodam še v garanciji. Telefonirati na št. 302748.

TISKARSKO podjetje išče izkušenega strojnika offset za delo na rotaciji. Ponudbe poslati na poštni predal 559, pod šifro "Strojnik".

ŠPORTNO DRUŠTVO išče upravnika za vodenje društvenega bara in urejanje igrišč. Zelo dobri pogoji. Telefonirati danes, 2., in jutri, 3. oktobra, od 20. do 21. ure na št. 211716.

PODJETJE, ki se ukvarja z elektroniko, išče fanta za pomoč part-time. Pismene ponudbe poslati na Publiet - Mali oglasi, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro »G.S.«.

IMPORT-EXPORT išče: 1. izkušeno osebo za vodenje knjigovodstva, z dolgoletno prakso. Zahtevamo znanje na davčnem področju in praktično uporabljanje personal computerja. Zaželeno znanje slovenskega ali srbohrvaškega jezika; 2. izkušeno osebo za uvozno-izvozne operativne funkcije. Zahtevamo znanje slovenskega ali srbohrva

Še veliko manj finančnih sredstev za kulturo

Glasbeni, gledališki in filmski svet bo letos ponovno prikrajšan za 230 milijard lir. Finančni zakon je spet neusmiljeno zarezal prav v področje, ki se že nekaj let spopada z vsakovrstnimi težavami. Za leto 1991 je bilo obljubljenih 880 milijard, znesku naj bi prišli še 45 milijard, ki so jih »odrezali« leta 1988. Tedaj se je namreč govorilo, da je rez zasen in bo znesek vrnjen. Namesto tega se je letos pojavil nov rez, ki zmanjšuje dotacije na tem področju za 25 %. Na osnovi finančnega zakona je tako za prireditve na razpolago le 700 milijard lir. Istočasno je izginilo še 25 milijard, ki jih je zakon predvideval za strukture.

Nejevolja je v vrstah organizatorjev gledaliških, filmskih in glasbenih prireditev dosegla že nevarno stopnjo, saj se velika večina opernih in gledaliških hiš bori zgolj za preživetje. Marsikdo si je obetal, da bo novi zakon skušal odpraviti neložnosti in bo podprl delovanje na tem področju, denimo, z olajšavami na fiskalni ravni in s podpiranjem privatne iniciative, kar bi omogočilo iskanje kakovosti. V tem smislu je ostro posegel Bruno Pellegrino, referent za kulturo pri PSI, ki je govoril o nujni po novem zakonu. Rez sredstev pa je tako še ožbil že itak trhle finančne temelje marsikatero ustanove in sploh onemogočil možnost delovanja manjših skupin.

OBVESTILO

V že običajni oddaji Pogovor z odvetnikom, ki je na sporedu Radia Opčine vsako sredo ob 20.30, bo pozornost tokrat posvečena stanju v nabrežinski občini po zadnjih volitvah. V jutrišnji oddaji, v razpravi, ki jo bo ponujala, bodo sodelovali razni predstavniki KPI in SSK.

Milijoni srečk za letošnji Fantastico

Jesenski čas nam prinaša marsikaj prijetnega, kot so lahko kostanji ali prijetni večeri v kinu, neizogibno pa nam prinaša tudi sobotni Fantastico in lov na milijone. Trst res ne spada med najsrečnejša mesta, morda pa Tržačani ne kupujejo dovolj navdušeno srečk za Italijansko loterijo. Kakorkoli že, finančno ministrstvo je včeraj razdelilo 25 milijonov srečk, ki bodo vezane na običajno sobotno oddajo Fantastico in na vsakoletni lov na srečo. Prva nagrada bo znašala 5 milijard lir, 150 milijonov pa bodo razdeljevali tedensko tudi v povezavi z loterijama Montecatini in Lecce.

V Gledališču dele Vittorie je seveda vse živahno in naravnost mrzlično: izginil je parter, balkon pa se je spremenil v ogromen set. Letošnji voditelj Pippo Baudo je predstavil novinarjem »sedem čudovitih« modnih kreatorjev Fantastica. Ob Lucianu Sopraniu, Raniu Gattinoniju, Albertu Ferrettiju, Anni Molinari za Blumarine, Lauri Biagiotti, Keithu Vartyju in Alanu Cleaveu za Biblos, so se tako pojavili še Federica Formilli, Maria Teresa in Silvia Venturini za hišo Fendi. Prvih šest kreatorjev bo »obleklo« v dveh večerih 18 manekenk, ki bodo obujale glasbene spomine na 80. leta. »Fendijevke« bodo imele na razpolago večer 29. decembra, vsi skupaj pa bodo »oblekli« slavnostni zaključek 5. januarja. V 14 oddajah bodo tako predstavili preko 900 modelov. Kreatorji obljubljajo, da med njimi ne bo nobenega tekmovanja (mah!) in da »se bodo imeli radi«.

V razgovoru s časnikarji je Pippo Baudo na splošno zelo poudaril, kako potekajo letošnje priprave v idiličnem vzdušju in vestranski slogi. Baje do slej še ni bilo nobenega kreganja. Tudi gostje naj bi bili povsem »miroljubni«, nihče se ne namerava spriti na druge TV oddaje ali na kolege, skratka vse bo potekalo pod geslom »sloga in mir«. Sicer je za polemike še veliko časa, vsaj do konca decembra, in zelo dvomimo, da se bo letošnji Fantastico uspel izogniti vsem razburjenjem.

Najnovejša postavitev predrzne Pine Baush

Revolucionarna nemška koreografinja Pina Baush se vrača v Italijo s svojo skupino Wuppertal Tanztheater in z novo postavitvijo, ki naj bi nosila naslov *Palermo, Palermo*. Koreografijo so ji naročili že lani, predstavila pa jo bo v milanskem gledališču Lirico od 4. do 7. oktobra in v Petruzzelliju v Bariju od 12. do 14. oktobra. Za Pino Baush je naročilo predstavljajo vabljeni izzivi, saj jo Jug nadvse privlači. Zato je najprej skušala spoznati kraj, običaje, ljudi, seveda skupaj s svojo skupino, kot dela vedno. V naslednji fazi je vsak od plesalcev skušal posredovati svoje občutke, šele nato se je začelo »lepljenje« prizorov.

Ljudske motive z Juga je Pina Baush uporabila že v koreografiji Viktor. V kratkem pa namerava predstaviti svojo prvo stvaritev za ekran - *Tožbo cesarice*, ki pripoveduje o človekovem odtujevanju od narave. Žalost omili sporočilo starejše gospe, ki skuša s svojim plesom izraziti vso svojo moč in nudit mlajši generaciji kanček navdušenja. Veliko prostora je Pini Baush posvetil pred kratkim tudi festival v Roveretu, kjer je predstavila koreografijo *Nelken*. Na festivalu pa ni nastopal samo Wuppertal Tanztheater, temveč so se predstavili mnogi koreografi, ki so izšli iz njene šole - Francoz Jean Francois Duroure, Avstralka Maryl Tankard in Angležinja Vivienne Newport. Pina Baush je še pred nedavnim razburjala zagovornike tradicionalnega, pa tudi sodobnega baleta, ker imajo po njihovem mnenju nekatere njene postavitve v sebi premoale baletnega, ker ne spoštujejo akademskih pravil. Seveda govorijo o odnosu do telesa, o trpljenju, o ljubezni, a res ne spoštujejo baletnih zakonov. Koreografijo *Kontakthof* (na sliki), ki spada med najbolj znane postavitve Pine Baush, so nekateri označili kot »plesno kompozicijo«. Ponuja se tudi drugačna, širša razlaga, če upoštevamo da koren besede *tanz* v sanskrtu pomeni tudi napetost. In te v koreografskih postavitvah Pine Baush prav gotovo nikoli ne manjka.

Umrl je slavni producent Lawrence Kasha

V Los Angelesu je umrl Lawrence Kasha, cenjeni pisatelj, režiser, gledališki in televizijski producent. Star je bil komaj 57 let, a premagal ga je rak. V svoji briljantni karieri je prejel kopico nagrad Tomy Award za musicale, kot so bili *Applause* in *The Woman of the Year*. Pravzaprav je Lawrence Kasha začel kot igralec v Broadwayu, kasneje pa je diplomiral na New York University in na Ameriški akademiji za dramsko umetnost.

Svojo prvo pogodbo kot producent je podpisal leta 1964, skupaj s Halom Princeom, za musical *She Loves Me*, kasneje je režiral musical *Funny Girl*, v katerem je nastopala Barbra Streisand. Leta 1970 so mu podelili Tony Awards za najboljši musical tistega leta - *Applause* z Lauren Bacall. Leta 1981 je doživel spet izjemen uspeh v Broadwayu z musicalom *The Woman of the Year* in tudi tokrat so nagrade kar deževale.

Lawrence Kasha je že pred časom razkril, kje tiči razlog njegovih uspehov: musical ne sme nikoli prinašati občinstvu pretežkih problemov, temveč zabavo in razvedrilo. V drugem delu svoje kariere se je Kasha posvetil prvenstveno televiziji kot producent mnogih epizodnih nanizank, kot je, denimo, *Knots Landing*. Do nadaljevanj, kot sta *Dynasty* ali *Dallas*, je bil pogosto polemičen. Rad je poudarjal: »Nanizanke ali nadaljevanke morajo prinašati probleme srednjega sloja, da se ljudje lahko identificirajo v junakih.« Očitno pa se ljudje sorazmerno radi identificirajo tudi z junaki iz visokih slojev.

Leta 1987 se je Lawrence Kasha vrnil v gledališče, da je vodil dolgo turnejo predstave *Singing in the Rain*, prav pred kratkim pa se je pojavil kot producent *At Wit's And* in *One Man Show* Oscarja Levanta.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1

6.55 Aktualno: Uno mattina
10.15 Nad.: Santa Barbara
11.00 Jutranji dnevnik
11.05 Film: Una crociera imprevista (kom., ZDA 1965, r. Richard Thorpe, i. Hayley Mills), vmes (11.55) vreme in vesti
13.00 Nan.: Alfred Hitchcock
13.30 Dnevnik
14.00 Variete: Ciao fortuna
14.15 Dok.: Kvarkov svet
15.00 Italijanske kronike
15.30 Sodobni umetniki
15.45 Dok. oddaja: Benevento
16.00 Mladinska oddaja: Aspettando Big!
17.55 Iz parlamenta in vesti
18.05 Nanizanka: Cose dell'altro mondo
18.45 Nad.: Santa Barbara
19.40 Almanah in vreme
20.00 Dnevnik
20.40 Nanizanka: La signora in giallo
21.30 Film: Balle spaziali (fant., ZDA 1987, r.-i. Mel Brooks, i. John Candy), vmes (22.30) dnevnik
23.15 Sanremo Blues
24.00 Dnevnik in vreme
0.20 Mezzanotte e dintorni
0.35 Petrarco Canzoniere

RAI 2

8.15 Nanizanka: Lassie
8.40 Nad.: Clayhanger
9.30 Španščina in nemščina
10.00 Film: Auguri e figli maschi (kom., It. 1951, r. Giorgio Simonelli, i. Delia Scala)
11.45 Nadaljevanke: Capitol
13.00 Dnevnik
13.30 Rubrika o gospodarstvu
13.45 Nadaljevanke: Beautiful
14.30 Nan.: Saranno famosi
15.15 Variete: Ghibli
16.15 Nan.: Mr. Belvedere
16.40 Kratke vesti
16.50 Film: Il principe del circo (kom., ZDA 1958, r. Michael Kidd, i. Danny Kaye)
18.30 Večerne športne vesti
18.45 Nanizanka: Un giustiziere a New York
19.45 Dnevnik in sport
20.30 Film: Sette chili in sette giorni (kom., It. 1986, r. Luca Verdone, i. Renato Pozzetto, Carlo Verdone)
22.50 Dnevnik, nato Dosje
24.00 Dnevnik in horoskop
0.25 Film: Non tradirmi con me (kom., ZDA 1942, r. George Cukor, i. Greta Garbo)

RAI 3

12.00 Dokumentarna oddaja: Meridiana - Galileo Galilei, Oddaja o obrtništvu, Monografije, Boks, sport, mit in kultura
14.00 Deželne vesti
14.30 Kulturna rubrika: Block Notes - Druga svetovna vojna
15.00 Dokumentarna oddaja: Po Kolumbu...
15.30 It. prvenstvo v kanuju
16.10 Jadranje: regata (prenos iz Trsta)
16.40 Odprti prostor
17.00 Mladinske igre (prenos iz Rima)
17.45 Znanstvena oddaja: Človeški možgani - Spomin
18.45 Športna rubrika: Derby
18.55 Vreme in dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 BlobCartoon
20.00 Variete: Blob. Di tutto di più
20.30 Aktualnosti: I racconti del 113 (ured. Gilberto Squizzato)
21.30 Večerni dnevnik
21.35 Aktualno: Posebna Samarcanda - Združitev dveh Nemčij (neposredni prenos iz Berlina)
0.30 Nočni dnevnik

TV Slovenija 1

9.00 Spored za otroke in mlade: Zgodbe iz školke
9.30 Šolska TV: Portret znanstvenika, 10.00 dokumentarna oddaja Boj za obstanek
10.20 Mozaik. Tečaj nemškega jezika, 10.50 Sedma steza, 11.10 Osmi dan
11.55 Video strani
14.30 Tečaj nemškega jezika (pon.)
15.00 Žarišče (pon.)
15.30 Sova (pon.)
16.55 Poslovne informacije
17.00 Dnevnik
17.05 Šolska TV (pon.)
18.00 Spored za otroke in mlade: Lonček kuhaj, 18.10 Ex libris
19.05 Risanka in TV okno
19.30 Dnevnik in vreme
20.05 Nad.: Zmaga (r. Luigi Perelli, zadnji del)
20.55 Glasbena oddaja: Mesne zgodbe - Vrnjačka banja
21.50 Dnevnik in vreme
22.15 Nočni program Sova, vmes nanizanki Dekameron in Ljubezen pa taka
23.45 Video strani

TV Koper

12.30 Navtika - SP Off Shore
13.00 Eurogolf
14.00 Boks: Bordo Ring
15.45 Rubrika: Il meglio di Koper
16.45 Wrestling Spotlight
17.30 Mednarodni nogomet
18.30 Odprta meja
19.00 TVD Novice
19.30 Film: Un lungo giovane amore
21.00 Rubrika: Settimana Gol
22.15 TVD Novice
22.30 Navtika - SP Off Shore
22.45 Bezbol - Major League
23.45 Boks: Bordo Ring
0.45 Rubrika: Settimana Gol (ponovitve)

TV Slovenija 2

18.15 Svet športa
19.05 Nastop učencev baletne šole iz Ljubljane
19.30 Dnevnik, 20.00 Žarišče
20.30 Žrebanje lota
20.35 Dokumentarec: Gradovi na Slovenskem
21.05 Umetniški večer: filma Paradjanov (dok., SZ 1988) in Ašug Kerub (dram., SZ 1988, r. Dodo Absidže in Sergej Paradjanov)

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Kolesar in Pravljica; 8.10 Rezija '89; 8.40 Country club; 9.30 Žalostne zgodbe o veselih Kraševcih; 9.50 Orkestralna glasba; 10.00 Dnevni pregled slovenskega tiska v Italiji; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Italijanski kantavtorji; 12.00 Vsak je svoje starosti kovač; 12.20 Istrumentalni solisti; 12.40 Cecilijanka 1989; 12.50 Orkestri; 13.20 Poslušali boste; 13.30 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Aktualnosti; 16.00 Mi in glasba; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Goriške gostilne; 17.40 Mladi val; 19.20 Zaključek.

RADIO SLOVENIJA

5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Znanja široka cesta; 8.35 Igraj kolce; 9.05 Glasbena matineja; 10.00 Informacije, gospodarstvo, glasba; 11.05 Človek in zdravje; 11.30 Danes smo izbrali; 12.10 Pojemo in godomo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Glasba; 13.38 Do 14.00; 14.05 Znanje za prihodnost; 14.20 Glasbena poslušalnica; 14.40 Radijski Merkurček; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Melodije; 17.00 V studiu; 18.05 Lahka glasba; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Zabavni ansambli; 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi; 20.35 Minute za serenado; 21.05 Radijska igra; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Radijski pevci šansonov; 23.05 Literarni nokturno.

RADIO KOPER (slovenski program)

7.30, 13.30 14.30, 16.30, 19.00 Poročila; 6.05 Na današnji dan in glasba; 6.10 Vreme in promet; 6.30 Jutranjik in cestne informacije; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.35 Kulturni servis; 8.00 Prenos Radia Ljubljana; 13.00 Danes na valu Radia Koper; 13.15 Oddaja in živo; Od enih do treh; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.00 Za varnejši jutri; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Iz kulturnega sveta; 19.30 Prenos Radia Ljubljana.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Skupaj; 8.00 Pošiljam ti razglednico; 8.25 Pesem tedna; 8.40 Vsega po nekaj; 9.00 Clic; 9.20 Popevka po želji; 9.45 Edil Galletti; 10.00 Pregled tiska; 10.40 Družinsko vesolje; 11.00 Tovarna sanj; 11.30 Italijana; 12.00 Glasba po željah in čestitke v živo; 14.40 Popevka; 15.00 Srečanje z...; 16.00 Moderato con brio; 16.32 Hot hits; 18.00 Souvenir d'Italy; 18.32 Instrumentalna glasba; 19.00 Jazz glasba; 20.00 Nočni program.

RADIO OPČINE

7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 9.00 Glasba po željah; 16.00 Naš Kras; 19.30 Smeh in glasba; 21.00 Nora leta.

CANALE 5

8.00 Nan.: Simon Templar
9.00 Film: L'inferno di Pigalle (dram., Fr. 1958, r. Leo Joannon)
11.00 Aktualnosti: Gente comune
12.00 Kvizi: Il pranzo è servito, 12.45 Tris, 13.30 Cari genitori, 14.15 Il gioco delle coppie
15.00 Rubrike: Agenzia matrimoniale, 15.30 Ti amo, parliamone, 16.00 Cerco e offro, 16.30 Cara TV
16.55 Kvizi: Doppio slalom, 17.25 Babilonia, 17.50 O.K. Il prezzo è giusto, 19.00 Il gioco dei nove, 19.45 Tra moglie e marito
20.25 Variete: Striscia la notizia
20.40 TV film: Dagli Appennini alle Ande (dram., r. Pino Passalacqua, i. Giuliano Gemma, Umberto Cagliano, i. del)
22.45 Aktualno: S.O.S. animali (vodi Brigitte Bardot)
23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show
1.00 Nan.: Marcus Welby, 2.00 Fantasilandia

RETE 4

8.30 Nadaljevanke: Una vita da vivere, 9.30 Andrea Celeste, 10.00 Amandoti, 10.30 Ribelle
11.25 Filmske novosti
11.30 Nanizanka: La casa nella prateria
12.40 Otroška oddaja: Ciao Ciao, vmes risanke
13.45 Nadaljevanke: Sentieri, 14.30 Marilena, 15.30 La mia piccola solitudine, 16.00 Ribelle, 16.30 La valle dei pini
17.00 Nanizanka: General Hospital
18.00 Nadaljevanke: Febbre d'amore
19.00 Aktualno: C'eravamo tanto amati
19.30 Nanizanka: Dynasty
20.30 Film: La spina dorsale del diavolo (vestern, It. 1971, r. Niska Fulgosi, i. Bekim Fehmiu, Woody Strode)
22.25 Aktualno: Il tramonto della stella rossa
24.00 Film: Alamo Bay (dram., ZDA 1984, r. Louis Malle, i. Ed Harris, Amy Madigan)
1.55 Nanizanka: Mannix

ITALIA 1

7.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao, vmes risanke
8.30 Nanizanke: Webster, 9.00 Arnold, 9.30 La piccola grande Nell, 10.00 Amore in soffitta, 10.30 La famiglia Brady, 11.00 Strega per amore, 11.30 Tre nipoti e un maggiordomo, 12.00 La famiglia Addams, 12.30 Benson, 13.00 La famiglia Bradford, 14.00 Happy Days
14.30 Glasbena oddaja: Radio Carolina 7703 (vodi Kay Sandvik)
15.30 Nanizanka: Compagni di scuola
16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam in risanke
18.30 Nanizanki: Tarzan - Il giorno del leone d'oro, 19.30 Casa Keaton - Zia Trudy
20.00 Risanke
20.30 Film: Footloose (glas., ZDA 1983, r. Herbert Ross, i. Kevin Bacon, Lori Singer)
22.30 Športna rubrika: Torkov priziv
0.05 Variete: Zlata jesen (pon.)

ODEON

9.00 Nan.: Laredo, 10.30 Colaboratos, 11.30 Lespie
12.30 Film: in risanke
15.00 Nad.: Rosa selvaggia, 16.00 Senora
17.00 Nanizanki: Lottery, 18.00 Galactica
19.00 Film: in risanke
20.00 Nanizanka: Casalingo Superpiù
20.30 Film: A braccia aperte (kom., ZDA 1964, r. Jack Lee Thompson, i. Shirley McLaine)
22.30 Film: Zona pericolosa 2 (krim., ZDA 1987, i. Jason Williams)
24.00 Nanizanka: T and T

TMC

8.30 Nan.: Get Smart, 9.00 Petrocilli, 10.00 Condo
10.30 Nad.: Terre sconfinite, 11.15 Potere
12.00 Kosilo z Wilmo
12.30 Tajnosti in skrivnosti
13.00 Športne vesti, dnevnik
13.30 Aktualno: Ženska TV
15.00 Film: Nathan e suo figlio (dram., ZDA 1976, r. William A. Graham)
16.55 Aktualno: Ženska TV
17.55 Nan.: Autostop per il cielo, 19.00 Quartieri alti

TELEFRIULI

11.00 Dok.: Italia viva
11.30 Nad.: Vite rubate, 13.05 Capriccio e passione, 13.40 Potere, 14.20 Un uomo due donne
15.30 Nan.: L'albero delle mele
16.00 Otroška oddaja
18.00 Nad.: Vite rubate
19.00 Nanizanka: Si è giovani solo due volte
19.30 Dnevnik
20.00 Nan.: Julia, 20.30 Hawkins, 22.00 Julia
22.30 Nočne vesti
23.00 Film: Images (dram.)
1.00 Nočne vesti

TELE 4

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
14.00 Dogodki in odmevi
19.30 Dogodki in odmevi

Na pobudo predsednika Trgovinske zbornice Usklajevanje predlogov izboljšav osnutka zakona za obmejna področja

Predsednik Goriške trgovinske zbornice dr. Enzo Bevilacqua je dal pobudo za srečanje med predstavniki gospodarskih dejavnosti, upravitelji, sindikati in parlamentarci iz naše pokrajine za oceno zakonskega osnutka o ukrepih za obmejna področja in iskanju možnosti da se v besedilu zakona določene navedejo interese Goriške pokrajine. Srečanja, ki je bilo večeraj dopoldne na Trgovinski zbornici in ki se sicer potekalo za zaprtimi vrati, sta se udeležila poslanec Luciano Rebulli in senator Nereo Battello, predsednik pokrajine Crisci, goriški župan Scarano, tajniki treh sindikalnih zvez CGIL/CISL/UIL, predsednik goriške hranilnice Tripani ter predstavniki strokovnih združenj industrijev, obr-

tnikov in trgovcev. Vodil pa ga je predsednik Trgovinske zbornice dr. Bevilacqua.

Med razpravo so udeleženci točneje opredelili nekatera vprašanja in izdelali predloge. Tako naj bi Gorici zagotovili večjo prisotnost v predvidenih organizmih, ki naj bi upravljali gospodarske in finančne transakcije z državami evropskega vzhoda. Ob tem so udeleženci razprave opozorili na velike spremembe, ki so nastale v zadnjem času v državah Vzhodne Evrope.

Poudarili so tudi potrebo, da se v besedilu zakona primerno ovrednotijo pomen in potencialne možnosti nadaljnjega razvoja intermodalnega siste-

ma v blagovnem prometu, ki se postopno dograjuje na Goriškem. Ovrednotenje bi bilo mogoče uresničiti z zagotovitvijo finančnega kritja za izgradnjo avtocestne povezave od Razdrtega do Gorice. Udeleženci razprave so namreč izrazili bojazen, da bi se z gradnjo cestne povezave med Trstom in Razdrtem, če bi to cesto zgradili prej kakor odsek med Razdrtem in Gorico, zmanjšale tudi možnosti za realizacijo raznih pobud na področju novih terciarnih dejavnosti.

Po mnenju razpravljalcev pa bi kazalo nekatere, v zakonskem osnutku že predvidene načrte, tudi dopolniti. Tako naj bi poleg ustanavljanja finančnih družb in družb za ekonomsko promocijo, poleg sredstev za kreditiranje raznih obstoječih oblik spodbujanja gospodarstva in gospodarskega sodelovanja, ustanovili (v Gorici) center za pravno in ekonomsko svetovanje o zakonskih predpisih in drugih pogojih in možnostih uresničevanja ekonomskih pobud v državah Vzhodne Evrope. Ta center naj bi deloval v tesni povezavi s fakulteto za diplomatske vede.

O zakonskem osnutku, ki ga je pripravil predsednik senatne komisije za proračun, senator Andreatta, se v zadnjih tednih odvija živahna razprava tudi v drugih delih naše dežele.

V priredbi ZSKD in s podporo Kmečke banke Gledališki seminar v Kulturnem domu

Gledališka dejavnost je na Goriškem bila stalna spremljevalka ljubiteljskih kulturnih skupin. Če le bežno preletimo dejavnost naših društev v zadnjem obdobju, ugotovimo, da so veliko pozornost posvetili delu na gledališkem oz. izraznem področju. Zaradi tolikšnega zanimanja pripravlja ZSKD ob podpori Kmečke banke gledališki seminar, ki bo odprtega značaja: lahko se ga bodo udeležili vsi, ki se ukvarjajo s to dejavnostjo tako na Goriškem kot na Tržaškem.

Seminar bo od 8. do 12. oktobra v goriškem Kulturnem domu. Vodila ga bo Sandra Mladenovič, mentorica na pariški akademiji »Jacques Lecoq«. Mladenovičeva se ob gledališču ukvarja tudi z režijo in vodi gledališke seminarje širom po Evropi. Tema goriškega seminarja bo »Nevtralna maska«. Udeleženci bodo obravnavali, v teoriji in praksi, psihološki teater in osnove gledališke umetnosti.

Za vsa podrobnejša pojasnila pa se zainteresirani lahko oglasijo v uradu ZSKD, Ul. Malta 2 (tel. 531495), vsak delavnik med 14. in 18. uro.

Na sliki: trenutek z lanskega seminarja na Ptuj, kjer so sodelovali tudi člani KD Oton Župančič iz Štandreža.

Megacenter v San Polu

Izgradnja velikega trgovskega centra v San Polu pri Trzinu (v neposredni bližini železniškega prehoda) se ujema s smernicami deželnega načrta za trgovsko mrežo. Trenutno na Deželi ocenjujejo možne ekonomske posledice izgradnje in delovanja takega centra na bližnjo in širšo okolico. Šele nato bodo sprejeli odločitev.

Tako je včeraj deželni odbornik Francescutto odgovoril svetovalcu Bratini (KPI) na vprašanje glede izgradnje velikega trgovskega centra pri Trzinu. Kakor znano, je bilo okrog tega vprašanja precej polemik.

Veliko pomislekov je bilo zlasti s strani malih trgovcev.

Kritike glede selitve otroških jasi

Tajništvo mestnega komiteja komunistične stranke v Gorici je na svoji zadnji seji, kakor izhaja iz poročila za tisk, razpravljalo o zaskrbljujočem stanju, zlasti s higienskega vidika, v občinskih jaslilih v Drevoredu Virgilio. V prostorih so se namreč zaredile miši in ščurki in tako je bil ta objekt zaprt, v pričakovanju temeljite deratizacije, dizinfekcije in prenove. Jasli naj bi začasno odprli v prostorih otroškega vrtca v Ulici Cipriani.

Selitev pa se ni odvijala po načrtu. Potrebno je bilo za dva dni prekiniti redno delovanje ustanove, kar je, razumljivo, povzročilo precej težav in tudi upravičenih protestov.

Kako, da ni bilo mogoče selitve opraviti v času počitnic, vprašujejo komunisti in obenem opozarjajo na neuspešnost občinske uprave. Na skrajno nustrzne higienske in druge razmere so v zadnjih mesecih že nekajkrat opozorili, vendar so opozorila naletela, kot se zdi, na gluha ušesa.

Ob primeru občinskih jasil komunisti opozarjajo na negospodarno zapravljjanje javnega denarja za posege na področju javnih del, medtem ko se zanemarljivo reševanje vprašanj na socialnem področju.

Komunisti navajajo tudi, da niso za začasne rešitve glede lokacije občinskih jasil, kakor je recimo selitev v vrtec v Ulico Cipriani, kjer ni dovolj ustreznih prostorov in zato zahtevajo, da se čimprej ponovno usposobi prostore v Drevoredu Virgilio, ali najde drugačna vsekakor pa ne začasna rešitev.

V nedeljo sta se poročila, danes pa se zaljubljenca odpravljata na pot. Da bi se

SILVIA in LIVIO

vedno in povsod rada imela želi
SZ DOM

Javna razprava na pobudo ACLI Skrbstvo in integracija ostarelih

Delež ostarelih v strukturi prebivalstva v Gorici je že zdaj precej nad dvajset odstotkov. Po podatkih občinskega urada za statistiko, je bilo ob koncu leta od skupnega števila 39.201 prebivalca s stalnim bivališčem kar 8.309 oseb starejših nad 65 let. Največji je delež ostarelih v ožjem mestnem središču. Prebivalcev starih nad 65 let je v raju na mestno središče nad 25 odstotkov. Odstotek ostarelih prebivalcev se bo v prihodnjih letih še povečeval. Tako naj bi že čez pet let delež ostarelih v občini presegal trideset odstotkov. Kako pravočasno ukrepati in poiskati kolikor toliko primerne odgovore na vrsto vprašanj, ki so že danes prisotna, ki pa bodo jutri in čez kakšno leto toliko bolj občutena.

Na taka in podobna vprašanja so skušali odgovoriti na sinočni javni razpravi, na pobudo goriškega združenja ACLI. Žal pa se ni mogoče znebiti vtisa, da je pobuda v znatni meri zgrešila cilj, čeprav je bilo v posegih štirih

glavnih razpravljalcev in tudi iz intervencij s strani občinstva slišati tudi nekaj zanimivih ugotovitev in predlogov. Srečanje na temo »Ostareli v Gorici - vprašanja zdravstvene oskrbe in družbenega skrbstva ter družbene integracije« je vodila predstavnica združenja ACLI Marilisa Bombi. Vprašanja so z različnih vidikov skušali razčleniti goriški župan Scarano, župnik Silvano Coccolin, predstavnik združenja Pro Senectute in deželni odbornik Mario Brancati.

Po županovem mnenju je ključ za drugačen pristop do reševanja sicer splošno prisotne problematike v ovrednotenju družine. Spremeniti je treba dosedanj odnos in osvojiti načelo, da sodijo ostareli v krog družine. Potrebna je torej nova oblika solidarnosti, nova oblika medčloveških odnosov. Vprašanja ostarelih ni mogoče enostavno preložiti na bremena občin, pokrajine, dežele. Vprašanje mora priti v zavest vseh.

Goriški župan je zatem postregel s številnimi podatki o oblikah pomoči, ki jo Občina nudi starejšim prebivalcem.

Silvano Coccolin, župnik na Travniku je podčrtal, da je v odnosu do starejših potrebna najprej solidarnost, ki pa jo primanjkuje na vseh področjih. Tudi Cerkev sama je več pozornosti usmerjala do mladine, kakor do članov skupnosti, ki so že v zrelih letih. »Medčloveški odnosi v našem mestu so zelo šibki, živimo dobro kot nekakšni hotelski gostje, premalo se ukvarjamo z eksistencialnimi vprašanji«, je navedel msgr. Coccolin in dejal, da je tak odnos po vsej verjetnosti posledica izgube določene zavesti o pripadnosti k skupnosti. Ta zavest se neprestano izgublja od konca prve svetovne vojne.

Predstavnik združenja Pro Senectute Giuseppe Ballarè je s precej nediplomatskim posegom (kakor je sam napovedal) skušal prikazati dejavnost združenja in opozoriti na neizpolnjene obljube glede ureditve sedeža.

Deželni odbornik Brancati je skušal posredovati smernice po katerih se bo ravnala Dežela na tem področju in navedel nekaj konkretnih primerov za Gorico v smislu urejanja primernih struktur, kar pa je seveda tesno vezano na razpoložljivost finančnih sredstev. Živimo pa v obdobju suhih krav, je spomnil deželni odbornik Brancati.

Sama solidarnost in drugačen odnos do ostarelih ne moreta rešiti vseh vprašanj. Potrebna so znatna finančna sredstva.

Na razkorak med načrti, predlogi in pobudami ter stvarnostjo je opozoril tudi novi občinski odbornik Salvatore Colella, na številne pomanjkljivosti v že obstoječih strukturah pa nekateri drugi diskutanti.

Na sliki: starost in osamljenost (foto Pavšič).

Na izstopni postaji avtoceste pustila trimesečnega otroka

Dogodek, ki se je pripetil v soboto zvečer na izstopni postaji avtoceste pri Redipugli, kjer je mlajša ženska uslužbencu družbe Autovie Venete pustila tri mesece starega otroka in odpeljala z avtom, se je, kot se zdi, ugodno rešil že nekaj ur zatem. Mater, 25-letno Suzanno Engelhardt iz Brunecke, so okrog 22. ure ustavili za volanom golfa, v bližini Šempetra ob Soči. Pospremili so jo najprej v bolnišnico v Trzinu in nato v bolnišnico v Gorici. V trziško bolnišnico so prepekljali tudi malo Lizo. Skoraj istočasno pa je v Trzinu prispela obhodnica prometne policije, ki je v bolnišnico pripeljala očeta, oziroma moža 35-letnega Giuseppa Battistina, ki ga je Suzanne pustila na Opčinah.

Mlada družina se je v soboto vračala z nekajdnevnega dopusta v Splitu. Proti večeru je šla preko mejnega prehoda pri Fernetičih, na Opčinah pa je Battistin izstopil, da bi telefoniral. Ta-

čas pa je Suzanne odpeljala proti Trzinu, oziroma avtocesti.

Battistin je o dogodku takoj obvestil policijo, ki je žensko izsledila nekaj ur zatem pri Šempetru ob Soči, še zmeraj za volanom belega golfa.

Medtem pa se ženska skušala znebiti tri mesece stare hčere Lise, ki jo je, s prošnjo naj za nekaj trenutkov popazi njanjo, v prenosni postelji izročila zaprepačenemu uslužbencu Autovie Venete, Fabiu Chiarelliju, na vstopni, oziroma izstopni postaji avtoceste pri Redipugli. Še preden se je le ta ovedel, je ženska spet sedla za volan in odpeljala.

Battistin naj bi preiskovalcem povedal, da je pri ženi v zadnjih dneh opazil neobičajno vedenje, nekakšno psihično depresijo. Prav ta okoliščina naj bi pojasnila nerazumljivo ravnanje, tako v odnosu do moža, kakor v odnosu do otroka. Proti Suzanni Engelhardt bodo predvidoma vložili prijavo zaradi zapustitve mladoletnika.

izleti

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško obvešča, da je bil izlet v Trbovlje prenešen na nedeljo, 7. oktobra. Vpisovanje (do zasedbe mest v avtobusu) bo še danes, v torek, 2. 10., od 10. do 12. ure na sedežu in pri poverjenikih po vaseh.

SPD Gorica prireja v nedeljo, 7. oktobra, zaključni izlet v sezoni na Slavnik. Odhod z lastnimi sredstvi ob 7. uri s Korna in ne ob 8. uri, kakor je bilo prvotno najavljeno. Hoje bo 2 uri in pol. Popoldne je predviden ogled fresk v cerkvi v Hrastovljah.

Društvo nadalje obvešča člane in prijatelje, da bo 14. oktobra tradicionalna družabnost - praznik kovanja v Števerjanu, pri Štekarjevih. V primeru slabega vremena bo družabnost 21. oktobra.

razna obvestila

Društvo slovenskih upokojencev obvešča, da bodo spet začeli s telovadbo in sicer danes, 2. oktobra, ob 14.45 v telovadnici Kulturnega doma v Gorici.

PD Štandrež in ŠD Velox prirejata tečaj v ritmični telovadbi za mladino od 5. do 16. leta. Vodila ga bosta prof. Nataša Sirk in Kristina Marušič. Začet se bo v torek, 2. oktobra, ob 15. uri. Prijave pri Anici Pavio (tel. 21003) in Joani Marušič (tel. 21419 ali v trgovini).

Rajonski svet za Pevmo-Štmaver-Oslavje obvešča, da je prevzel v upravo javno tehnično blizu Pevmskega mostu. Za to skrbijo Silvan Primožič (Oslavje), Mirko Vendramin (Štmaver) in Alessio Brumat (Pevma), do katerih se lahko obrnejo zainteresirani.

Občina Števerjan obvešča, da bodo v soboto, 6. oktobra, po Števerjanu pobirali staro železo in druge kovinske odpadne predmete.

Občina Doberdob obvešča, da najavljeni izlet od 12. do 14. oktobra na Duna naj odpade zaradi nezadostnega števila prijav.

Godba na pihala Kras iz Doberdoba vabi vse ljubitelje glasbe naj se prijavijo za novo tečajno sezono 1990/91. Poleg Doberdoba se bo ob zadostnem vpisu tečaj odvijal tudi v Dolu in Jamljah. Vpisovanje in pojasnila pri predsedniku godbe Franku Ferfolji, tel. 78077.

kino

Gorica

CORSO 17.30-22.00 »Ritorno al futuro III«.

VERDI 17.30-22.00 »Pretty woman«.

VITTORIA 17.30-22.00 »La bestia del sud«. Prep. ml. pod 18. letom.

Tržič

COMUNALE Zaprt.

EXCELSIOR 17.30-22.00 »Guardando quel animale di mia moglie«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

D'Udine, Trg. sv. Frančiška 4, tel. 530124.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Alla Salute, Ul. Cosulich 117, tel. 711315.

pogrebi

Danes ob 9.30 L. Tronkar iz splošne bolnišnice v cerkev v Pevmi in na tamkajšnje pokopališče, ob 11. uri Savoia Tell, por. Delpin iz splošne bolnišnice v cerkev v Podgori in na tamkajšnje pokopališče.

Ansaldo: včeraj zborovanje danes pa protest v Trstu

Protestne akcije zaradi krčenja delovnih mest in odpuščanja delavcev v tovarni Ansaldo se nadaljujejo. Včeraj so v podjetju okoli enourno protestno stavko, ki so jo izvedli v začetku, oziroma ob koncu delovne izmene, dopoldne pa je bilo pred vzhodom v obrat tudi sindikalno zborovanje. Govoril je predstavnik sindikalne zveze kovinarjev FIM, Valenta. Največ pozornosti je v svojem posegu namenil obravnavi številnih vprašanj v zvezi z obnovo kolektivne delovne pogodbe, kakor tudi vprašanjem, ki pobliže zadevajo položaj podjetij z državno soudeležbo in še posebej položaj v podjetjih Ansaldo.

Danes dopoldne bodo delavci Ansaldo, ki jim grozi nevarnost odpusta (ukrep naj bi, kakor smo pred dnevi že poročali, v prvi fazi zadeval petdeset zaposlenih), protestirali pred sedežem Deželnega odbora v Trstu. Od deželne vlade zahtevajo namreč odločnejše posredovanje v obrambo delovnih

mest v podjetjih z državno soudeležbo na Tržaškem.

Novo, tokrat odmevnejšo, protestno akcijo pa sindikati načrtujejo za prihodnji petek, ko bodo na Tržaškem izvedli splošno stavko v vseh podjetjih kovinsko-predelovalne stroke.

Včerašnjega sindikalnega zborovanja pred vzhodom v tovarno Ansaldo so se udeležili tudi delavci ladjedelnice.

Sladkor

Trgovinska zbornica obvešča, da je na razpolago kontingent sladkorja proste cone za tromesečje oktober, november, december. Upravičenci prejmejo po 5 kilogramov sladkorja po znižani ceni (1.060 lir za kilogram). Kontingent je treba prevzeti do 31. decembra.

Upravičenci morajo predložiti odrezek št. 16 iz posebne nakaznice.

Zavod IACP se ukvarja s prenovo kakih 170 stanovanj v mestu

Stari del mesta bo spet zaživel

Po zaslugi in v režiji goriskega zavoda za ljudske hiše, so v zadnjih letih že obnovili, obnavljajo ali bodo z deli pričeli v kratkem, kar 170 stanovanj v starem mestnem središču Gorice. V poštevh prihajajo predvsem popravila ter gradnje v strnjenem delu mesta, v ulicah Ascoli, Carducci, Favetti, del Santo in della Croce, Bellinzona kot tudi na Kornu. Bralci bodo lahko ugotovili, da so ta dela osredotočena v severnem delu starega mesta. Ponekod so že pred kakim letom s temi deli zaključili, v stanovanja so se ljudje že naselili. V nekaterih primerih bodo z deli končali v prihodnjem letu, nekaj pa bo ostalo tudi za naslednja leta. Upoštevajoč današnje cene je skupna vrednost teh del med petnajstimi in šestnajstimi milijardami lir (nekatera dela so plačali že pred nekaj leti, ko so bile cene nižje od današnjih). V obnovljenih stanovanjih bo prostora za 500 - 600 ljudi.

Na tak način bodo nekateri mestni predeli spet zaživi, sta povedala predsednik IACP Mario Saracino in direktor zavoda Pietro Zandegiacomo. Še do pred kakim letom so hiše z ljudskimi stanovanji gradili izključno na periferiji mest. Na zemlji, v glavnem razlašeni kmetom, so gradili enolične stanovske hiše. Takšna gradnja je bila najbolj enostavna, pa čeprav ni šlo vedno za najboljšo izbiro. Prihajalo je do sporov s kmeti, ki so bili ob obdelano zemljo in dobili v zameno za nizko odškodnino. V nova naselja je bilo treba speljati vodovode, električno napeljavo, plinovode, graditi je bilo treba ceste in druge infrastrukture, zgraditi šole, povezati ta naselja z mestnim središčem z avtobusi, itd. Vse to pa je občinske uprave veliko stalo.

Mlade družine, ki so se vselile v taka stanovanja, so seveda bile zadovoljne. Zadovoljni so bili tudi starejši ljudje, ker so dobili sodobno stanovanje. Niso pa starejši ljudje bili zadovoljni, ker so se na mah znašli v čisto novem okolju, običajno v naselju, kjer ni bilo in tudi danes ni, po tolikih letih, družabnega življenja. Poglejmo primer goriskega naselja Sv. Ane, kjer je le malo trgovin oziroma krajev, kjer bi se ljudje srečevali. Zdi se, da smo v

veliki spalnici. Kadar se le da ljudje pohitijo v središče. Mladim pa v takih krajih ni obstanka. Primer ni samo goriški, še bolj ga občutijo v večjih mestih.

V goriskem primeru, kjer so po zadnji vojni zgradili polovico stanovanjskega fonda s katerim razpolagamo in kjer se število prebivalstva manjša, je opaziti, da je v starem mestnem središču več stanovanj praznih, potreba po stanovanjih pa je še vedno velika. Na zadnjem natečaju IACP se je javilo kar 500 družin, ki želi dobiti stanovanje. To so seveda družine z nizkimi ali srednjimi dohodki, take, ki pridejo v poštevh za morebitno dodelitev ljudskega stanovanja.

V nekaterih ulicah je bilo precej stanovanj praznih, ponekod so to bile cele hiše. Pravi, da je v Gorici pet sto in morda še več stanovanj praznih. Nihče tega ne more točno izračunati. Treba bi bilo izvedeti tudi zakaj so ta stanovanja prazna. Jih lastniki hranijo, ker se bodo čez kako leto vanje naselili sinovi? So stroški za obnovno prevziki in lastniki nimajo razpoložljivega denarja? Odgovorov bo najbrž veliko in različnih.

Goriški IACP je že ob koncu sedemdesetih let kupil nekaj stavb v Ulici Ascoli. Najprej so obnovili stavbo v tej ulici na številki 18. Pridobili so 6 stanovanj. Sledila je stavba št. 16, kjer so prav tako pridobili 6 stanovanj. V stavbi št. 6 je devet stanovanj, v stavbi št. 3 pa petnajst stanovanj. V kratkem bodo uredili še eno notranjo stavbo na številki 16 in pridobili 5 nadaljnjih stanovanj. V pritličju pa so tudi trgovine in obrtne delavnice. V tej ulici so tudi nekateri drugi lastniki preuredili stare hiše, v katerih je bilo življenje neznosno. Ne smemo pozabiti, da je tu bil judovski geto, da so te hiše stare več sto let, da so stanovanja bila majhna in brez vsakršnih samostojnih sanitarij. V eni teh stavb je sedaj tudi dvigalo, stanovanja imajo od 45 do 70 kvadratnih metrov površine. Ulica je ponovno zaživa.

Uspeli rezultat tega posega je upravitelj goriskega IACP navdihnil, da so se lotili podobnih akcij v sosednji ulici, v Ulici Carducci, nekdanji Gosposki ulici, ter njeni neposredni soses-

čini. Najprej so odkupili stavbo nekdanjega hotela Pri treh kronah. Gradbena dela so v teku, pridobili bodo 22 stanovanj in nekaj trgovin v pritličju. V tej zelo prometni ulici so ta gradbena dela zelo otežila gost avtomobilski promet in veliko negodovanja je bilo zaradi tega, ker je bil za vsak promet, tudi za pešce, zaprt cestni podvoz pod hotelsko stavbo med ulicama Carducci in Favetti. Čeprav bodo obnovitvena dela na nekdanji hotelski stavbi kmalu končana, je povedal predsednik Saracino, podvoza ne bodo zasedaj odprli, ker bodo hitro potem pričeli obnavljati tudi sosedno stavbo v Ulici Carducci, nekdanjo Fuchsovo hišo, kjer bodo pridobili 11 stanovanj in nekaj trgovin.

Na drugem koncu ulice, tik pred škofijo, kjer se začneja Ulica Bellinzona, nekdanja Ozka ulica, je v obnovi še en nekdanji goriški hotel, hotel Pri zlatem jelenu. Obnova je v tem primeru bila popolna, saj so ugotovili, da so bila gornja nadstropja stavbe še v prejšnjem stoletju zgrajena kar nad stavbo prejšnjega hleva in skednja. Zaradi tega so morali podreti tudi oporne zidove, ki ne bo zadoščali sedanjim potrebam. Kljub temu bo fasada podobna prejšnji. Tu bodo pridobili 14 stanovanj ter nekaj trgovin. Ohranili so notranje dvorišče z dvema drevosoma. Okrog dvorišča so svojčas bile jedilnice in drugi pritlični prostori v katerih so bili tudi razni shodi. Tu bo prostor za avtomobile.

V Ulici Carducci, med stavbo Hranilnice in nekdanjega hotela Pri treh kronah je nekaj stavb, v katerih danes ni več stanovalcev in vse trgovine, razen ene, so že več časa s spušenimi roloji. Stavbi sta last Goriške hranilnice s katero je IACP že dosegel sporazum, ki ga morajo dokončno podpisati v kratkem. IACP bo stavbe popolnoma obnovil, pridobili bodo 30 stanovanj. Trgovine bo tu ohranila Hranilnica. IACP si bo prizadeval, da bo tu obnovljena stanovanja prodal preden jih odda v najem. Tudi v tem primeru bodo upoštevali pravila za dodelitev ljudskih stanovanj. Na tak način naj bi bil obnovljena skoro cela Ulica Carducci na eni strani ceste.

V poštevh za obnovo pridejo še nekatere druge stavbe v sosesčini. Obnovili bodo stavbo v Ulici Favetti št. 7. Tu pridobijo šest stanovanj. Isto velja za stavbo na Kornu št. 10, kjer bodo pridobili 7 stanovanj. Največji poseg pa bo v stavbah na vogalu med ulicama del Santo in della Croce, kjer bodo po temeljiti obnovi pridobili 33 stanovanj.

Omenimo še, da je IACP kupil tudi stavbo v Drevoredu d'Annunzio št. 6, kjer bodo pridobili šest stanovanj. Ta stavba je sicer daleč o vseh prej omenjenih, kaže pa, da si IACP želi pridobi

biti še druga stanovanja v starem mestnem središču, da jih obnovi. Še zlasti bi prišli v poštevh stari stanovanjski kompleksi v Raštelu ter v Nunski ulici. Stavb pa zasedaj ni mogoče kupiti in obnoviti, ker v njih je veliko stanovalcev.

Predsednik Saracino in direktor Zandegiacomo sta povedala, da urejajo tudi vprašanja parkirišč. Poleg tistih na notranjih dvoriščih teh stavb, bodo skušali urediti tudi parkirišče med ulicama Ascoli in Brass, ki bo seveda v dveh nivojih.

Sogovornika sta seveda povedala, da tako državna kot deželna uprava kaže veliko zavzetost za takšno obnavljanje starih mestnih središč. V Gorici je to lahko izvesti, ker je precej stavb naprodaj. V Trzinu pa tega ni mogoče narediti. Tam starih stavb ni. Še več bi bilo lahko obnovitvenih del, treba pa je upoštevati, da stanovalce ni iz hiš kar tako enostavno izseliti. Sicer pa so med prej navedenimi obnovljenimi hišami dve, v katerih so stanovanja izrecno namenjena prisilno izseljenim osebam, ki naj bi v takih hišah lahko bivala le dve leti. Izkušnje pri nas kot tudi drugod pa kažejo, da se ti ljudje le s težavo izselijo iz takega stanovanja.

V vsem tem, kar smo sedaj povedali ni pomembno samo to, da so bile stare stavbe obnovljene. Pomembno je, da en mestni predel spet zaživi, da stanovalci lahko spet grede po kruh, po jestvino, po kavo, po gumbce, uro ter časopis, na to ali drugo popravilo, kar v trgovino pod stanovanjem. Tu tudi poklepajo z znanji in prijatelji. Tudi to je zelo važno.

MARKO WALTRITSCH

Več sto ljudi na trgatvi v Zadružni kleti v Krminu »Grozdje miru« je že v kleti

Več sto zadružnikov, njihovih družinskih članov ter drugih ljudi iz raznih krajev je bilo v nedeljo dopoldne na trgatvi v svetovnem vinogradu v neposredni bližini zadružne kleti v Krminu. Prišli so na trgatve v ta vinograd, kot že nekajkrat v prejšnjih letih, da bi potrgali grozdje s trti, ki so jih tam posadili pred leti. Gre za 6.200 trti, ki so jih v Krmin prinesli iz 25 držav vseh petih celin. Sorte grozdja so seveda različne, gre za 420 sort grozdja. Iz njega pridelajo že šesto leto zapored vino, ki je znano kot vino miru. Vino seveda pridelajo iz različnih sort, to vino nima zaščitenege porenka. Poreklo je svetovno, Vsako leto, na posebni svečanosti, vino odpošljejo državnim poglavarjem na vse celine. Tako vino ima simboličen pomen povezovanja med ljudstvi vsega sveta. Odtod tudi naziv »vino miru«. Lani so v tem vinogradu pridelali 86 stotov grozdja.

Na večerjšnjo trgatve so prišli, kot že omenjeno člani zdruge. Teh je danes 220. Večera jutraj so na lico mesta bili tudi godci, ki so igrali vesele poskočnice. Prišli so tudi dijaki Zavoda združenega sveta iz Devina v sli-kovitih ljudskih nošah. Po trgatvi je na borjaču bilo prijateljsko snidenje.

V zadružni kleti v Krminu poskrbijo letno za 2 milijona litrov vina. Tri četrtine ga prodajo ustekleničenega, ostalo prodajo v kiosku pri kleti. 60 odstotkov vina je nižinskega s porek-

lom »Isonzo«, 40 odstotkov pa briškega. Klet so zgradili leta 1973. Sedaj potrebujejo večjo prostornino, zaradi tega bodo kmalu morali zgraditi še dodatne prostore. (m.w.)

Prizadevanja socialistov za ovrednotenje turizma

Goriški socialisti si prizadevajo, da bi v že kar potrebni poenostavitvi turističnih ustanov v naši deželi, ne prišlo do zanemarjanja tukajšnjega turističnega gospodarstva potem ko bodo ukinjene nekatere turistične in letovišcarske ustanove. Znana je zahteva deželne vlade, da se ukinejo vse turistične ustanove v nižinskih ter gričevnatih krajih, ohranijo pa se tiste v krajih ob morju ter v goratih predelih. Na tak način naj bi na Goriškem ostala le letovišcarska ustanova v Gradežu, ukinjena pa bi bili tisti v Gorici in Gradišču ob Soči, ki imata sedaj pristojnost tudi v nekaterih okoliških občinah.

Pokrajinsko vodstvo PSI meni, da je treba tudi v bodoče omogočiti turistični razvoj Gorice, Gradišča, Brd in Krasa ter vmesnih krajev, kot tudi turistični razvoj ob trziški in štarancanski obali vse tja do Gradeža. Zaradi tega bi bilo morda najbolje podaljšati pristojnosti obstoječe letovišcarske ustanove v Gradežu (ta je že raztegnjena tudi na območje Ogleja) na vso obalo do Trzica. Ohranili pa bi eno večjo ustanovo na območju Gorice in Gradišča ter Krmina.

Važne niso, po mnenju socialistične stranke, birokratske ustanove. Važno je ohraniti in valorizirati turistične specifičnosti posameznih krajev. Na sestanku, ki ga je vodil tajnik PSI Pini, so deželni svetovalec Blasig naročili, naj se v tej zvezi angažira v razpravi, ki bo v deželnem svetu.

Natečaj v Doberdobu

Občina Doberdob razpisuje natečaj na podlagi naslovov in izpitov za mesto pomožnega knjižničarja-tipkarja (6. plačilni razred, part-time: 29 ur tedensko). Natečaja se lahko udeležijo italijanski državljani med 18. in 40. letom starosti z diplomno višje srednje šole in znanjem slovenskega jezika. Poleg tega morajo kandidati imeti specifične in splošne rekvizite za sprejem na natečaj. Prošnje sprejemajo v občinskem uradu za protokol najkasneje do 10. ure 19. oktobra. Na doberdobskem županstvu nudijo interesentom vse dodatne informacije in pojasnila v zvezi s prošnjami in dokumenti, ki jih morajo predložiti kandidati.

Primorski književni razgledi

Štiri nove knjige pri založbi Lipa

Zbirka Rob, ki jo že peto leto izdaja založba Lipa iz Kopra, je ena najzanimivejših literarnih zbirk na Slovenskem. Čeprav je bila zamišljena kot zbirka »odpisanih«, robnih avtorjev, ki se pri drugih založbah ne morejo oziroma nočejo uveljaviti, pa je prav hitro prerasla v zbirko zanimivih in le delno »robniških« estetik. Sploh lahko opazimo, da so vsakoletne drobne knjižice (likovne jih mojstrsko opremil Jure Kocbek) silno cenjeno in iskano blago pri sladokuscih, kajti urednik zbirke Jaša Zlobec zna med slovenskimi literati vedno odkriti tiste, ki jih drugi prezrejo. Ta trditve sicer ne drži v celoti, saj letošnji paket pri naša tudi knjigi dveh uveljavljenih primorskih pesnikov Nevina Birse in Franca Černigoja.

Za prvega bi mirno lahko rekli, da celotnemu letniku Roba daje najizrazitejši pečat, ker so njegove pesmi (zbirka ima naslov Kdo ima žareči ključ) briljantno izpeljani pohodi po samem sebi, po svoji kipeči in razžarjeni duši. Pesnik se sprehaja »skozi mistični gozd« in »marsikatera črka, ki hoče sijati / v škrlatu«, se razleti v nozdravih učenosti. Seveda zgolj v prenesenem pomenu, kajti v resnici se Birs vse črke »razletajo« v izrazito in razpoznavno poetično govorico, v kleno držo pesnika, ki ne odpušča razpršitve svojega bistva, svojega jezika, in se zato suvereno realizira skozi pisanje, prav skozi tiste črke — če smo natančni — ki jim oporeka pomen in smisel, ko pravi: »Bilo je že dovolj rje, / bilo je že dovolj bolečine (...) Pravim: bilo je že dovolj vsega, / zato bi moral začeti znova«. To seveda drži samo zanj, za tipalca blaženih struktur, vsekakor pa ni res za bralca, ki ga Birs uspešno popelje med poetične mline svoje pisave.

Manj prepričljiv je minimalističen Franc Černigoj v zbirki Iz vode dlan, ker se preveč obremenjuje z absolutnimi razmerji; relacija med pesnikom in absolutom se na trenutke zazdi »histerična«, lahko bi rekli tudi čustvena, kar poeziji jemlje superiornost izrekanja »resnic«. Pesnik se z Njim, to je z Bogom, bolj bode kot vernik in ne toliko kot pesnik, čeprav na visoki »obrtiški« ravni, kar tekste kljub vse-

mu stori berljive in po svoje zanimive.

Tretjo knjigo Izlet v naravo je napisal Marjan Strojani, zanimiv pisec, po poklicu novinar, znan pa tudi po prevodih iz angleške književnosti. Njegova zbirka je nekakšen časovni prelet skozi daljše ustvarjalno obdobje. Najstarejša pesem sega tja v revolucionarno devetinseddeseto leto, ko so pesnikove prizadete oči šele tipale za tragikomiko malomeščanskega življenja in so zato v takratni (mladeniško vehementni) maniri beležile absurde in prazna dejanja vsakdanjosti, najmlajše pesmi pa segajo v čas začetka »slovenske pomladi« (1987), ko se naše življenje zopet radikalno deli na »leve in kristjane«. Koncept zbirke opazno skuša poenotiti vse pesnikove čase (preseči, abstrahirati uro minevanja), zato tekstov ne razporeja kronološko, pač pa jih veže v kratke nadčasovne cikle. Nič ni namreč tako izvenčasnega in znotrajčasnega hkrati, kot je literatura, skozi katero pesnik pulzira svet in sebe; sintetizira jaz skozi tekst. Strojani je uspel na ta trajni, večni vlak ustvarjanja, zato so časovne in stilne nianse njegovih pesmi zgolj, če se izrazimo s prispodobno, predsedanje s sedeža na sedež v kupažu nekega dolgega vlaka, vsekakor pa jezikovno bogate in izpiljene.

Veliko bralnega užitka nudi tudi četrti knjiga Konjušnica v srcu »slovenskega princa in pesnika spočete« v pijanosti prve svobode leta 1946 Matjaža Kocbeka, čeprav je besedila težko opredeliti, ker nenehno krožijo med agresivne z modernistično dikcijo in tišjimi, subtilnejšimi trendi zdajšnjosti. Zdi se, kot bi se Kocbek ponovno ljubil, revitaliziral svoj pesniški libido, skušal zapustiti maternico nonšalantnih besednih iger in se podati na »sosednji breg / med tisočere ognje, v sredico zatišja«. Ali na kratko, če parafraziramo avtorja, njegove pesmi so rekonvalescenca esence v kateri ždi senca preteklosti in sen sedanjosti. Živa ihta zoper in lahko roko, ki bi hotela pisati vse večne čase eno in isto pesem. Kocbek je pesnik z neobremenjeno voljo po metamorfozah duha in sveta.

JOŽEK ŠTUCIN

Knjiga je izšla pri založbi Karantanija V piranski knjižnici predstavitev Štantetovega potopisa po Indiji

Piranska knjižnica je v sodelovanju z založbo Karantanija pred časom pripravila zanimivo srečanje z indologom Milanom Štantetom, ki je na piranskem srečanju predstavil svoj potopis po južni in zahodni Indiji, v katerem opisuje svoje potovanje po tej veliki deželi med leti 1984 in 1985. Urednik založbe Karantanija, David Tasič je uvodoma med drugim povedal, da je Milan Štante po končanem študiju na ljubljanski Filozofski fakulteti kot eden prvih Slovencev dopolnilno študiral v Indiji na univerzah v Benaresu in Bombayu antično indijsko zgodovino in kulturo, ter opravil specializacijo iz kulture Mohenjo-Dara (najstarejše indijske kulture), pri svetovno znanem indologu Henryju Heresu. Štante je bil v Indiji trikrat, prvič že leta 1954, drugič leta 1970 in tretjič leta 1984. Vendar za razliko do številnih »romarjev« ni le prepotoval te širne dežele, temveč jo je v petih letih svojega bivanja tudi globoko doživel in spoznal. Indijsko kulturo, način življenja in razmišljanja sprejema vsak posameznik dokaj različno, vendar se tudi Evropeji vse manj čudimo svetim kravam, indijski umazaniji in revščini je v iztočnici svojega predavanja dejal Milan Štante. Res je, da so ti simptomi v Indiji še vedno prisotni in se celo večajo, vendar niso več predmet cenenege in senzacionalnega pisanja v sodobni publicistiki.

Indijci ne umirajo več množično od lakote, so samo revni in čeprav odrezani od glavnega toka modernega življenja, kot ga poznamo na Zahodu, živijo polno življenje, ki jim mineva v znaku številnih slavnosti indijskih praznikov, katerih najpomembnejša zaslomba je religija. Življenje je popolneno z religioznimi obredi jim uresničuje dve glavni želji: željo po zaščiti in željo po moči. Vrhnja plast indijskega prebivalstva krepi svojo samozavest z močno izraženo željo po moči, vsi drugi sloji (posebno nižji) pa se zadovoljujejo predvsem z zaščito in mirom. Indija je od nekdaj veljala za rezervat mistike, za deželo jogijev in sadujev, fakirjev in asketov. Že od nekdaj je domovina eksotike in

nadzemnih sil. Indijci verjamejo, da se je človek že mnogokrat rodil in da se po smrti ponovno rodi v drugo bitje. Posamezniki skušajo postati inkarnacija boga, se pravi božji ljudje in s tem dobiti moč nad naravo, materijo, sposobnost delati čudeže, čarovnije, imeti moč in oblast nad dušami.

Štante je nadalje poudaril, da se je ob njegovih večletnih obiskih Indija sicer močno spremenila (leta 1954 je bilo v Indiji 300 mil. prebivalcev, leta 1984 pa že 700 mil.), vendar je to verjetno edina dežela na svetu, ki je uspela do današnjih dni ohraniti bistvo starih življenjskih vrednot. Leta 1954, nekaj let potem, ko so Indijo zapustili Angleži, je bilo še mogoče doživeti romantično Kiplingovo Indijo (npr. dvori maharadž), torej razkošje nekdanjih časov, ki sicer še vedno obstaja, a ga mora današnji obiskovalec sam odkriti. Taka mesta so napr. Hyderabad, Goya, predvsem pa najbolj indijski del Indije - Tamilnada, domovina dravidske umetnosti, za katero so značilni bogato okrašeni templji s piramidno dvigajočimi se stolpi (gopurals). Potovanje v Tamilnadu je podobno romanju med znamenitimi templji Kančipurja, Tanjora, Maduraja ipd. Na svojem zadnjem potovanju po Indiji pa je Štante doživel le malo romantičnega leska nekdanjih časov, zato pa toliko več stvarnosti vsakdana - velike socialne in politične spremembe. Tudi to so torej pomembne izkušnje, ki jih je avtor doživel na lastni koži in jih vestno zapisal v svoji najnovejši knjigi »S poti po Indiji« (Karantanija, 1990). Čeprav številni obiskovalci, med katerimi je vedno več tudi naših ljudi, dojemajo Indijo iz svojega zornega kota (nemalokrat enostransko), moramo vendarle upoštevati splošno veljavno ugotovitev - če namreč želimo o neki deželi spoznati resnico, jo moramo najprej vzljubiti oziroma kakor pravi naš indolog: »To ti daje tudi pravico, da o njej poveš več, kot predvidevajo pravila vljudnosti. Tudi sam sovražim pohlevnost, praznoverje in apatijo, korupcijo in bedo. Vendar je v Indiji moč najti tudi izjemno poštenost, izredno požrtvovalnost, refinirano inteligenco, smisel za ritem, za skrivnost in tajinstvenost, za pefinjenost oblik in gibov, za gracioznost navad, izreden smisel za lepoto in izjemno spoštovanje življenja; vse to pa so gotovo silnice, ki privlačijo semkaj številne evropske in druge potnike.

To je za mnoge Evropejce najbolj privlačna dežela Daljnega vzhoda, že od leta 1498 dalje, ko je Vasco da Gama prvič pristal v Indiji ter naznanil dolgoletno obdobje portugalske nadvlade v 16. stoletju. Že stoletja romajo v razne znane in manj znane kraje Indije množice, predvsem mladih obiskovalcev zahodne civilizacije, ki svoj notranji mir in spoznavanje lastnega jaza poskušajo najti v učenju številnih indijskih svetih mož - gurujev, ki so izkustveno odkrili transcendenco, kar pri njih pomeni neko obliko kozmosa, odkritje večnosti, skratka nekaj, kar ne mime, in kar daje občutek večne sreče in blaženosti. Milan Štante je na piranskem srečanju v Tartinijevi hiši številnih obiskovalcem povedal še marsikatero osebno doživetje in s tem povezane zanimivosti o Indiji, katero je sicer pobilje predstavil širši slovenski javnosti že v svojih predhodnih delih: s prevodom pesmi sodobne indijske lirike (»Košara človeškega srca«, Obzorja 1978), predvsem pa s knjigo esejev »Indija - mit in realnost«, ki omogoča tudi zahtevnejšim bralcem vpogled v najbolj skrite koticke indijske duše in prav tako vpogled v indijsko stvarnost 20. stoletja.

SLAVKO GABERC

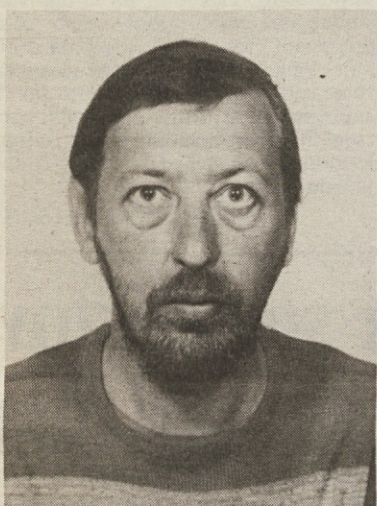
V spomin na Bevka

V petek zvečer se je v razstavno opremljenem ateljeju akademskega slikarja Klavdija Tutte na hribu Damber v Novi Gorici vršil literarni večer v spomin 100-letnice rojstva pisatelja Franceta Bevka. V zares enkratnem vzušju likovno bogatega slikarjevega prostora ter ob lepem odzivu občinstva so poezijo brali: Nevin Birsa iz Branika, Edelman Jurinčič iz Kopra, Silvana Paletti iz Rezijske, Boris Pangerc iz Trsta, Vita Žerjal iz Nove Gorice, proza pa Vida Mokrin-Pauer z izrazitimi poetičnimi izrazi, Janez Povše iz Gorice, Zora Tavčar iz Trsta, Marjan Tomšič iz Kopra, Sergij Verč iz Trsta ter Milojka Žižmond-Kofol iz Renč.

Večer je uvedel Aleksij Pregarc, ki je imel na skrbi tudi izbor zamejskega zastopstva, prireditvev pa je poleg gostitelja Klavdija Tutte posebej pozdravil še Boris Pangerc, predsednik ZKP.

Na koncu velja dodati, da sta literarni večer podprla odbor za proslavo 100-letnice rojstva Franceta Bevka in pa podjetja HIT iz Nove Gorice.

Pesnik iz Trsta Jakob Renko Retrospektiva pesmi

POMLAD 2

Kot da se je pomlad zazibala med časom in ničem, v soncu potrpljenja, v majhni sreči sem obstal, da se izbulim vate.

Navdahnjeni od smrti, dišeč po življenju, do onemoglosti si mi všeč modri Kras — ožgana trava in belo kamenje.

(Apokalipsa je sen, ki med časom in ničem obljublja, čudno pomlad.)

SONCE

Ta paralična svoboda, ta voljna bit, ta fikcija večnosti —

in jaz, ki sem samo še prislov v nehanju; neverjetno plava ljubezen v meni, v vseh, ki lažejo zaman modrost.

Sredi oranžnega sonca pregnani v blazenje, pred nemim svetom izgubljeni, najdeni, strti, zveličani — zavoljo blagega miru, nekje.

II.

Pod takšnim nebom smo. Na predpomladni dan se srečamo v blazenju, še vedno skušamo izbljvati resnico. Potem se opajamo v krutem soncu, brezkončno trudni, zabodeni po čudni sreči.

Uzrl sem obličje svoje dobe: brez izraza lebdijo mrtveci, brez sovraštva se utapljajo v obstoj.

III.

Trava je mogočna. Pojdim, brezoblični prijatelji, grabimo zelene bilke, zatulimo v našega duha,

utrudimo ta nemi svet, bodimo vendar velikani!

In res. V sili smo se spravili nad skale, jih pometali v nič; šele v tolikšni čistoči bomo mogli gniti v soncu.

VRNITEV V SEPTEMBER

Hočeš, da se povrneva na topli pesek, na najine sledi, ki jih je veter izbrisal?

Hočeš, da ti pogledam v lepe oči, z iskrenostjo vroče ljubezni, da v nekaj besedah povem najino srečo?

Hočeš, hvala.

Skupaj vidiva vrnitev nove in čudovite ljubezni, trdne in gotove, kot sva jo odkrila nekega zlatega septembra.

BREZ NASLOVA

Nikar ne reci, da ne veš: edina! Resničnost je postala sen in ta je muka. Sedaj so same sanje. Preteklost je resničnost.

Literarni portret

Jolka Miličeva

Ime sežanske publicistke Jolke Miličeve se tako pogostoma pojavlja v matičnem in zamejskem tisku, da je ni potrebno posebej predstavljati. Umesno pa je, da na kratko spregovorimo o tipu pisanja, ki ga zastopa in ki ga je navsezadnje sama vnesla v slovensko kulturno dogajanje.

Preden se je Miličeva pojavila v slovenski publicistiki, je bila literarna kritika pri nas zelo resnobno opravilo. Jolkini kritični prispevki, ki jih slovenski revialni in dnevniški tisk prinašata že petintrideset let, vzbujajo pozornost že zaradi nenavadnih prijmov: večjezičnega izražanja, poigravanja z besedami in nekonvencionalnega sklepanja.

Miličeva se ne predstavlja kot avtoriteta, ampak kot navaden bralec, ki se ob branju določenega dela ne more ubraniti raznih asociacij, pomislekov itd. K literaturi in kritiki pristopa torej z navidezno skromnostjo, pri izvajanju pa pokaže, da je temljito podkovana, še posebej v romanistiki, kar daje njenim kritičnim člankom posebno draž, a jo tudi izpostavlja zameram, je satirična zasukanost njenih obravnav, združena s humoristično žilico in nekakšno mediteransko izzivalnostjo.

Drugo področje njenega literarnega udejstvovanja je prevajanje. V zamejskem prostoru je najbolj odmevalo njeno prevajalsko prizadevanje, da bi seznanila italijansko kulturno javnost s sodobno slovensko poezijo. Rezultat tega prizadevanja je že lepo število knjig s prevodi slovenskih pesnikov, od Kosovela do najnovejših, v italijansko. A Miličeva je obojestranska prevajalka in prevaja tudi italijanske sodobne pesnike v slovenščino. Te prevode objavlja v Primorskih srečanjih.

Jolka Milič

Nazadnje naj omenimo še njeno izvirno leposlovno dejavnost. Leta 1972 je izšla njena pesniška zbirka (Pesniški list 8), o kateri je avtorica v pogovoru z Brankom Hofmanom (Iskani in najdeni svet, 1988) povedala, da je nič drugega kot zafrkancija, lepljenka iz odlomkov različnih avtorjev. Na Hofmanovo vprašanje, kaj da je hotela s tem dokazati, je izjavila: »Predvsem to, da se vsak, kolikor toliko načitan človek, ki pozna domače in svetovno pesništvo, lahko gre pesnika brez posebnega žegna in podtakne ali proda za pesem vse, kar se mu zljubi, tudi londonski dim«.

Naj ji verjamemo, da se je res tako poigrala z bralci in kritiki, ali pa je tudi ta trditve, ena od njenih provokacij?

MARIJA CENDA

Po zmagi na dirki za VN Španije v Jerezu

Alain Prost še upa

JEREZ — Alain Prost in Ferrari še upata. Po nedeljski zmagi na dirki formule 1 za VN Španije, ki je na najlepši način sklenila enotedenske polemike po razburljivem razpletu VN Portugalske, zaostaja svetovni prvak, Francoz Alain Prost le še 9 točk za velikim tekmečem, Brazilcem Ayrtonom Sennom. Do konca prvenstva manjkata dve dirki, zaradi česar ima francoski as še nekaj možnosti, da tik na koncu prehitil lanskega klubskega tovariša.

Za nedeljsko zmago Prosta je bila menda odločilna »ekipna taktika« ferrarijev, tista taktika, ki je izostala na dirki v Estorilu na Portugalskem in je izzvala hud napad oškodovanega Prosta na Mansella in na samo vodstvo avtomobilskega teama iz Maranelle. Pred dirko na zelo ozkem in nevarnem dirkališču v Jerezu de la Frontera se je športni vodja ferrarija pomenil z obema pilotoma rdečih bolidov, in vse kaže, da je bil zmenek res učinkovit.

Senna je sicer na štartu spet povedel, kot je to storil domala na skoraj vseh letošnjih dirkah. Prost mu je sledil in ga je prehitel le, ko je Senna dil in ga je prehitel le, ko je Senna zamenjal gume. Vse se je odigralo v zamenjavi sekund. Na ravnem delu proge po štartu je Mansell, ki je dotlej vodil, dovolil Prostu, da ga je pred prvim ovinkom prehitel. Francoz je tako pridobil nekaj prednosti pred Sennom, ki se je bil po zamenjavi gum pravkar vrnil s svojim mclarnom na

progo. V teku nekaj krogov je Prost svojo prednost večal, s čemer je tekmeča prisilil, da je obdržal visok tempo, kar pa se je Senni naposled maščevalo. Njegov motor japonske hiše Honda kakih 20 krogov pred ciljem ni zdržal in Brazillec je bil prisiljen k odstopu. Tudi drugi mclaren, Bergerjev, je predčasno zaključil dirko. Ferrarijev uspeh je bil tako popoln, italijansko slavlje pa sta dopolnila Nannini, ki se je z benettonom uvrstil na tretje mesto, in Patrese, ki je zasedel peto mesto.

Prost je po dirki pohvalil vso ekipo Ferrarija, takoj pa je dodal, da je pot do svetovnega naslova še dolga, predvsem zato, ker bo prihodnja dirka na Japonskem, na dirkališču, ki ga Honda zelo dobro pozna, saj je last japonskega avtomobilističnega mogotca.

McEnroe premagal Gorana Ivaniševića

BASEL — Jugoslovanski teniški igralec Goran Ivanišević je zamudil v nedeljo edinstveno priložnost, da bi — po zmagi na turnirju v Stuttgartu — osvojil svoj drugi mednarodni turnir. V finalu turnirja v Baslu je bil namreč na pragu zmage, a je moral po skoraj petih urah intenzivne in za gledalce privlačne igre na koncu priznati pre-

moč starega mačka Johna McEnroeja. Ihtavi rdečelasec ga je premagal v petih setih z izidom 6:7, 4:6, 7:6, 6:3, 6:4.

Ivanišević je izvrstno začel dvoboj z Američanom. Prvi set je osvojil po tiebreaku, v drugem je odvzel igro nasprotniku in dobil niz. V tretjem setu je že vodil s 5:3 in imel tudi meč žogo, ki pa jo je McEnroe ubranil. V tiebreaku je nato Američan osvojil set, postal je vse bolj samozavesten, medtem ko je Ivaniševiću koncentracija popustila. Jugoslovana, ki je po letih več kot desetletje mlajši od nasprotnika, je načela utrujenost in že skoraj gotova zmaga je splavala po vodi. Nagradni sklad turnirja v Baslu je znašal pol milijona dolarjev.

Gilbert zmagal V Brisbanu

BRISBANE — Američan Brad Gilbert je zmagal na teniškem turnirju v tem avstralskem mestu. V finalu je premagal Aarona Kricksteina s 6:3, 6:1. To je bila njegova letošnja tretja turnirska zmaga.

Dve zmagi Fernandezove

TOKIO — Ameriška teniška igralka Mary Joe Fernandez je dvakrat slavila na turnirju v Tokiu. V finalu posameznice je premagala Amy Frazier s 3:6, 6:2, 6:3, v dvojicah pa je skupno z Whiteovo odpravila dvojico Navratilova - G. Fernandez s 4:6, 6:3, 7:6.

V 4. kolu italijanskega nogometnega prvenstva B lige

Tržaško moštvo praznih rok

BARLETTA - TRIESTINA 1:0 (0:0)
STRELEC: v 54. min. Signorelli.
BARLETTA: Misefori, Signorelli, Tarantino, Strappa, Sottili, Gabrieli, Carrara, Gallaccio, Pistella, Bolognesi (od 65. min. Farris), Pirozzi (od 45. min. Antonaccio).

TRIENTINA: Biato, Costantini (od 59. min. Luiui), Cerone, Picci, Consagra, Di Rosa, Conca, Giacomarro (od 59. min. Marino), Romano, Urban, Terracciano.

Tržaški drugoligaš se vrača iz Barlette praznih rok. Še slabše pa je, da so tržaški nogometaši v Barletti zapustili zelo slab vtis. Kot je dejal po nedeljski tekmi trener Giacomini, so njegovi varovanci doslej odigrali najslabšo tekmo tega prvenstva. S tako igro pa ni bilo pričakovati kaj več od tržaškega moštva, ki je doslej doseglo borna dva gola in je po štirih kolihi zbrala le tri točke.

Že v prihodnjem kolu bodo Tržačani spet pred težko nalogo. Doma se bodo pomerili z Ascolijem, ki je v tem kolu tesno izgubil v Brescii.

Tudi Udineseju ne gre v tem uvodnem delu kaj prida dobro. Videmčani so namreč v nedeljo igrali doma proti Anconi, s katero so iztržili le borno točko in tudi z igro niso zadovoljili. Tekma se je končala brez zadetkov.

Na lestvici je Udinese še vedno zadnji (-2 točki) in kaže, da stanja ne bo bistveno popravil tudi v prihodnjem kolu, saj bo gostoval pri nevarnem Cremoneseju, ki je v nedeljo odpravil Foggio z 2:0.

Po četrtem kolu je sam na vrhu lestvice drugoligaškega prvenstva Avel-

lino, ki je kot edina ekipa v tem prvenstvu zmagala v gosteh (proti Luccheseju).

Derbi v Turinu brez zadetkov

Derbi 4. kola italijanskega nogometnega prvenstva A lige je bil v Turinu, kjer pa sta se domači Juventus in Sampdoria iz Genove razšli pri neodločenem izidu. Čeprav v Turinu ni bilo zadetkov, pa je bilo srečanje dokaj odprto, živahno in je zadovoljilo navijače. Najboljši mož na igrišču je bil Baggio.

Na več tekмах je padla končna odločitev v poslednjih minutah. Tako je

Milan v Rimu prav v zadnji minuti z Evanijem dosegel krasen gol in s tem tudi iztržil točko, s katero je obdržal prvo mesto na lestvici. V Neaplju pa so Maradona in soigralci premagali Piso celo po izteku 90 minut. Careca je bil strelec gola, z njim se je seveda veselila vsa ekipa in številno občinstvo. Nasprotno vzdušje pa je bilo v taboru Pise, kjer se je predvsem predsednik Anconetani zelo hudoval na tržaškega sodnika Baldasa, da je podaljšal tekmo. V Milanu je Roma z zadetkom Carnevaleja upala na zmago kar 75 minut. Nakar pa je rimsko moštvo povsem »izgubilo glavo« in tako je Inter dosegel dva gola in slavil nepričakovano, toda še slajšo zmago.

Pro Gorizia zopet razočarala

PRO GORIZIA - CENTRO DEL MOBILE 0:0
PRO GORIZIA: Jacuzzo, Stacul, Calò (Del Zotto), Urdich, Stokelj, Zilli, Cotterle, Janjanin, Sartore (Protti), Giacometti, Juculano.

CENTRO DEL MOBILE: Zavagno, A. Moro, Cassin, C. Moro, Parpinel, Bonassi, Piccinin, Giacomuzzo, Fabris (Tracanelli, Benedet), Zanette, Bressani.

SODNIK: Graziosi iz Modene.

GORICA — Težave se pri Pro Gorizii in dneva v dan stopnjujejo in ni izključeno, da se bo predsednik Pozzo (v nedeljo je imel avtomobilsko nesrečo) že v tem tednu odločil za kakšno drastično potezo. Dejstvo je, da goriška enajsterica ne prepušči in na srečanjih odigrava podrejeno vlogo v primerjavi z napovedjo, da bi morala veljati za glavnega favorita prvenstva.

Tudi v nedeljo na Rojcah se je ponovila stara pesem. Trevisanovi izbranci so zaigrali dokaj medlo in le v redkih primerih ustvaril kaj zanimivega v napadu. Spričo malenkosti domačih je Centro del Mobile v zadnjem delu srečanja zaigral dokaj odločno in v nekaterih primerih spravil v resno zadrženo sicer odličnega vratarja Jacuzza.

Ob izteku deželnega derbija pa je svojo pristavil še sodnik, ki je v kazenskem prostoru gostov povsem spregledal očiten prekršek nad Del Zottom.

ti. Na koncu pa le sreča za Partizana. Hajduk je v Zemunu spet izgubil, bil je sicer boljši od novinka, toda domači so zmagali po sporni enajstmetrovki. Splitčani bodo zaradi zapore domače tekme odslej igrali v Zagrebu, toda tam sodeč po zadnjih mednarodnih spopadih na Hrvaškem ne bo prav mirno. Ali bo mogoče to prvenstvo sploh odigrati do konca? To vprašanje je zelo aktualno. Medtem ko s strahom gledamo na nadaljevanje prvenstva, pa je treba reči, da se igra vse slabši nogomet.

Ljubljanska Olimpija je po uspehu v Zrenjaninu med tednom doma spet razočarala z Radničkim, izgubila je po enajstmetrovkah. Gostje iz Niša so nepričakovano povedli že v 4. minuti, Olimpija pa je nato jurišala proti vratom gostov vse do 80. minute. Tedaj je Šeparović iz gneče po kotu le ize-nal, v zadnjih minutah pa so ljubljanci dvakrat zadeli prečko ter zamudili še dve sijajni priložnosti. Pri enajstmetrovkah vratarja nista igrala pomembne vloge, ljubljanci so zgrešili dvakrat, gostje pa enkrat. Kljub vsemu Olimpija ni igrala slabo, predvsem kar zadeva borbenost si njeni igralci zaslužijo čestitke.

IZIDI 9. KOLA 1. ZNL
Olimpija-Radnički 4:5 (1:1, 0:1)-po 11m; Željezničar-Vojvodina 3:1 (2:0);

Budučnost-Proleter 1:0 (1:0); Velež-Rad 3:2 (1:1); Borac-Sloboda 3:2 (3:1); Partizan-Spartak 4:3 (1:1, 0:0)-po 11m; Dinamo-Osijek 6:7 (1:1, 0:0); Rijeka-Crvena zvezda 1:3 (0:0)-po 11m; Zemun-Hajduk 1:0 (1:0); Sarajevo prosto.

VRSTNI RED

C. zvezda 15, Budućnost 13, Partizan in Radnički 10; Velež in Olimpija 9; Rad, Sloboda in Zemun 8; Proleter in Sarajevo 7; Rijeka in Dinamo 6; Borac, Željezničar in Osijek 5; Vojvodina 4; Hajduk in Spartak 3.

PARI PRIHODNJEGA KOLA (7. t. m.)
Vojvodina-Osijek, Sarajevo-Dinamo, Spartak-Zemun, Sloboda-Partizan, C. zvezda-Borac, Rad-Rijeka, Proleter-Velež, Radnički-Budučnost, Željezničar-Olimpija, Hajduk prost.

REZULTATI 9. KOLA 2. ZNL

Sutjeska-Bor 2:0 (1:0); Sloboda-Dinamo 3:0 (0:0); Kikinda-Zagreb 0:3 (0:0); Pelister-Radnički 5:1 (5:0); GOŠK Jug-Napredak 4:2 (0:0)-po 11m; Iskra-Leotar 3:4 (0:0)-po 11m; Beograd-Priština 2:1 (1:0); Vardar-Šibenik 1:0 (1:0); Mačva-Budva 3:5 (1:1, 0:0)-po 11m; Borac prost.

VRSTNI RED

Vardar 11, Zagreb, Sutjeska, Napredak in Radnički 10; Pelister in Sloboda 9; Priština, Beograd, Kikinda, Dinamo 8; Iskra, Šibenik, GOŠK Jug 7; Budva in Leotar 5; Mačva in Bor 4; Borac 2.

nedeljski izidi

nogomet

Italijanska A liga

IZIDI 4. KOLA

Bari - Parma 2:2, Bologna - Torino 1:0, Cagliari - Cesena 0:0, Fiorentina - Atalanta 3:1, Genoa - Lecce 0:0, Inter - Roma 2:1, Juventus - Sampdoria 0:0, Lazio - Milan 1:1, Napoli - Pisa 2:1.

LESTVICA

Milan 7 točk, Inter in Sampdoria 6, Pisa, Atalanta in Juventus 5, Genoa, Roma, Parma in Lecce 4, Torino, Napoli, Lazio, Bari, Fiorentina in Cagliari 3, Bologna in Cesena 2.

PRIHODNJE KOLO

Atalanta - Inter, Cesena - Bari, Genoa - Napoli, Lazio - Bologna, Lecce - Juventus, Milan - Cagliari, Parma - Sampdoria, Pisa - Fiorentina, Torino - Roma.

Italijanska B liga

IZIDI 4. KOLA

Barletta - Triestina 1:0, Brescia - Ascoli 2:1, Cosenza - Modena 2:0, Cremonese - Foggia 2:0, Lucchese - Avellino 1:2, Messina - Reggina 2:0, Padova - Taranto 0:0, Pescara - Salernitana 1:1, Reggiana - Verona 4:0, Udinese - Ancona 0:0.

LESTVICA

Avellino 7 točk, Foggia in Ancona 6, Ascoli, Cremonese, Salernitana, Taranto, Verona in Messina 5, Lucchese in Pescara 4, Reggiana, Triestina, Barletta, Reggina in Cosenza 3, Brescia in Padova 2, Modena 1, Udinese -2.

PRIHODNJE KOLO

Ancona - Reggiana, Avellino - Salernitana, Cremonese - Udinese, Foggia - Messina, Verona - Barletta, Modena - Padova, Pescara - Lucchese, Reggina - Brescia, Taranto - Cosenza, Triestina - Ascoli.

Meddeželna liga

IZIDI 4. KOLA

Bassano - Inabelluno 2:1, Fulgor - Calciovenezia 0:3, Mira - Giorgione 2:2, Monfalcone - Caerano 1:1, Montebelluna - Sevegliano 2:2, P. Piave Conegliano 1:0, Pro Gorizia - Centro Mobile 0:0, S. Donà - S. Giovanni 4:0, Sacilese - Opitergina 2:0.

LESTVICA

Calciovenezia 7 točk, P. Piave, Sevegliano in Centro Mobile 6, Conegliano in Giorgione 5, S. Donà, Pro Gorizia, Caerano, Sacilese, Bassano in Monfalcone 4, Mira, Inabelluno, Montebelluna in Opitergina 3, S. Giovanni 1, Fulgor 0.

PRIHODNJE KOLO

Calciovenezia - Pro Gorizia, Conegliano - Sevegliano, Giorgione - S. Donà, Inabelluno - Caerano, Monfalcone - P. Piave, Montebelluna - Centro Mobile, Opitergina - Fulgor, S. Giovanni - Bassano, Sacilese - Mira.

košarka

Italijanska A-1 liga

CLEAR CANTU' - STEFANEL TRST 98:97 p.p. (86:86, 41:41)

CLEAR CANTU': Bosca 23 (3:9), Rossini, Mannion 32 (6:14,4:6), Bouie 11 (4:5) Pessina 25 (9:16), Marzorati 2 (1:2), Gilardi, del Seno, Gianolla 5 (2:3).

STEFANEL TRST: Middleton 20 (5:9, 3:8), Pilutti 27 (4:6, 3:7), Fučka 9 (4:7), Cantarello (5 1:5), Gray (8:14, 1:4), Meneghin 7 (2:3) Bianchi 5 (1:1, 1:3), Sartori 4 (2:4, 0:3).

SODNIKA: Pallonetto in Fabretti iz Neaplja.

PM: Clear 36:47, Stefanel 19:28. PON: Gilardi, Bouie, Gray, Fučka.

OSTALI IZIDI 2. KOLA

Scavolini Pesaro - Benetton Treviso 93:100, Ranger Varese - Panasonic Reggio Calabria 78:100, Clear Cantù - Stefanel Trst 98:97, Phonola Caserta - Torino 97:96, Knorr Bologna - Libertas Livorno 70:80, Messaggero Rim - Napoli 101 -87, Philips Milan - Firenze 97:93, Filanto Forli - Sidis Reggio Emilia 105:114.

LESTVICA

Benetton Treviso, Libertas Livorno, Messaggero Rim in Sidis Reggio Emilia 4 točke, Torino, Filanto Forli, Ranger Varese, Scavolini Pesaro, Panasonic Reggio Calabria, Phonola Caserta,

totocalcio

Bari - Parma	X
Bologna - Torino	1
Cagliari - Cesena	X
Fiorentina - Atalanta	1
Genoa - Lecce	X
Inter - Roma	1
Juventus - Sampdoria	X
Lazio - Milan	X
Napoli - Pisa	1
Cremonese - Foggia	1
Messina - Regina	1
Trento - Empoli	2
Catanzaro - Palermo	1

KVOTE

13 (327 dobitnikov) 40.859.000 lir
12 (7.370 dobitnikov) 1.809.900 lir

Clear Cantù in Philips Milan 2 točki, Napoli, Firenze, Stefanel Trst in Knorr Bologna 0.

PRIHODNJE KOLO

Knorr Bologna - Filanto Forli, Panasonic Reggio Calabria - Phonola Caserta, Torino - Clear Cantù, Libertas Livorno - Messaggero Rim, Philips Milan - Ranger Varese, Stefanel Trst - Scavolini Pesaro, Napoli - Sidis Reggio Emilia, Firenze - Benetton Treviso.

Italijanska A-2 liga

IZIDI 2. KOLA

Pallacanestro Livorno - Lotus Montecatini 85:90, Teorematur Arese - Birra Messina Trapano 98:95, Kleenex Pistoia - Fabriano 98:102, Fernet Branca Pavia - Desio 112:82, Venezia - Ticino Siena 74:80, Emmezeta Videm - Aprimatic Bologna 85:78, Telemarket Brescia - Banco di Sardegna Sassari 89:72, Cremona - Glaxo Verona 81:96.

LESTVICA

Lotus Montecatini, Glaxo Verona, Ticino Siena in Emmezeta Videm 4, Aprimatic Bologna, Desio, Fernet Branca Pavia, Fabriano, Kleenex Pistoia in Teorematur Arese 2, Venezia, Pallacanestro Livorno, Banco di Sardegna Sassari, Cremona in Birra Messina Trapani 0.

PRIHODNJE KOLO

Glaxo Verona - Aprimatic Bologna, Fabriano - Lotus Montecatini, Kleenex Pistoia - Venezia, Emmezeta Videm - Telemarket Brescia, Banco di Sardegna Sassari - Pallacanestro Livorno, Cremona - Teorematur Arese, Ticino Siena - Fernet Branca Pavia, Birra Messina Trapani - Desio.

Italijanska B-1 liga

DIANA GORIZIA - VIERO PD 90:95 (40:48)

DIANA: Pieri 12, Trisciani, Masini 21, Collessi, Lenoli 20, Magro 12, Spagnoli 2, Passarelli 19, Borsi 4, Sassa.

VIERO: Busca 1, Menghini 10, Vella 11, Sommesse 21, Merlitti 6, Leorin, Marella 15, Marras, Calabrese, Greco 32.

SODNIKA: Duva (Milan) in Gerlo (Vigevano). GLEDALCEV: 1.000. PM: Diana 13:15, Viero 21:30. PON: Borsi, Magro, Sommesse in Pieri.

OSTALI IZIDI 1. KOLA

Avellino - Ravenna 113:88, Bergamo - Pesaro 82:81, Cagliari - Ferrara 81:73, Diana Gorica - Viero Padova 90:96, Imola - Gorlose 97:78, Marsala - Rimini 75:87, Ragusa - Campobasso 85:82, Sangiorgio - Modena 98:104.

LESTVICA

Avellino, Bergamo, Cagliari, Imola, Modena, Viero Padova, Ragusa in Rimini 2 točki, Marsala, Ferrara, Diana Gorica, Pesaro, Gorlese, Ravenna, Campobasso in Sangiorgio 0.

PRIHODNJE KOLO

Campobasso - Diana Gorica, Ferrara - Ragusa, Gorlese - Bergamo, Modena - Cagliari, Viero Padova - Avellino, Pesaro - Imola, Ravenna - Marsala, Rimini - Sangiorgio.

avtomobilizem

VN formule 1 v Španiji

VRSTNI RED

1. Prost (Fr., ferrari) ki je prevozil 307,914 km v 1.48'01''461 s povprečno hitrostjo 171,025 km na uro; 2. Mansell (VN, ferrari) po 22'064; 3. Nannini (It., benetton ford) po 34'874; 4. Boutsen (Bel., williams renault) po 43'296, 5. Patrese (It., williams renault) po 57'530, 6. Suzuki (Jap., lola lamborghini po 1'03'728.

LESTVICA ZA SP

1. Senna (Braz., mclaren) 78 točk, 2. Prost (Fr., ferrari) 69, 3. Berger (Avstrija, mclaren) 40, 4. Mansell (VB, ferrari) 31, 5. Boutsen (Bel., williams renault) 30, 6. Piquet (Braz., benetton ford) 21, 7. Nannini (It., benetton ford) 21, 8. Patrese (It., williams renault) 19, 9. Alesi (Fr., tyrrell ford), 10. Capelli (It., march judd).

LESTVICA AVTOMOBILSKIH HIŠ

1. McLaren 118 točk, 2. Ferrari 100, 3. Williams 49, 4. Benetton 47, 5. Tyrrell 15, 6. March in Lola 7, 8. Lotus 3, 9. Arrows in Brabham 2.

totip

1. — 1. Miocamen	X
2. — 1. Frappeuse	X
2. — 1. Isabella del Canto	X
2. Come To Tropea	2
3. — 1. Fred di Pavone	1
2. Daby di Jesolo	2
4. — 1. Ebrador	1
2. Fragmen	2
5. — 1. Godie	X
2. Flauvertop	2
6. — 1. Goldmine	1
2. Dunhill Om	X

KVOTE

12 (58 dobitnikov) 11.744.000 lir
11 (898 dobitnikov) 750.000 lir
10 (7.490 dobitnikov) 88.000 lir

Posebej za Primorski dnevnik

FRANCI BOŽIČ

Jugoslovanski nogomet še vedno pretresajo splitski dogodki iz prejšnjega kola, ko je na derbiju Hajduk-Partizan prišlo do hudega huliganskega izgreда in prekinitve. Stadion je suspendiran, nekaj podobnega pa bi se utegnilo zgoditi reški Kantridi. Reški navijači so namreč s kamni in gorjčami napadli Zvezdine navijače in ranili precej gledalcev, policija pa jih je priprla 33.

Na Reki je bilo po 90 minutah 0:0, ob enajstmetrovkah je zažlesteel Zvezdin vratar Stojanović, ki je ubranil dva strela, Gabrić pa nobenega. Reški igralci so imeli po tekmi pripombe na račun srbskega sodnika, ki naj bi pomagal Zvezdi. Po enajstmetrovkah je doma z Osijekom izgubil tudi Dinamo, toda njegovi navijači po tekmi le niso vzkipeali. Zato pa je takoj po tekmi odstopil Dinamov trener Kuže, tako da bo tekmo z Atalanto vodil njegov pomočnik Kobeščak. Osiječani so vodili z golom Mušića, izenačil pa je Boban iz prostega strela štiri minute pred koncem. Osijek si je po igri zaslužil tudi drugo točko. Tudi Partizan doma s Spariakom ni mogel brez enajstmetrovk. Beograjčani so vodili z golom Štepovića, toda Kuntić je izenačil prav v zadnji minu-

Na mladinskem državnem atletskem prvenstvu

Margaret Macchiut najboljša med naraščajnicami na 100 hs

Na državnem atletskem prvenstvu za posameznike in posameznice je 16-letna slovenska atletinja Margaret Macchiut, sicer članica društva CUS Trieste, v kategoriji naraščajnic dosegla nov izjemen uspeh: s časom 14"75 je osvojila naslov prvakinje v teku na 100 m z ovirami, v predtekmovalju pa je postavila še nov državni rekord v času 14"72.

Za Macchiutovo je to že tretji naslov državne prvakinje v treh letih, pri njenem podvigu pa je ni zmotilo niti dejstvo, da so od letos ovire oddaljene druga od druge samo 8 m, namesto dosedanjih 8,50 m.

Kljub težavam z gležnjem odskočne noge, zaradi katerih je bila prisiljena v teku sezone kar pogostokrat mirovati, je Macchiutova letos osvajala tekmovalja kot na tekočem traku: zmagala je na pokrajinskem, deželnem in naposled še državnem prvenstvu (z rekordom), pa še na pokrajinski, deželni in državni fazi dijaškega prvenstva (z rekordom iger). Ne gre nazadnje pozabiti, da je Macchiutova letos opravila krstni nastop v dresu državne reprezentance under 17 v srečanju s Španijo. (L. A.)

Naši šesterki v zveznem odbojgarskem pokalu za ženske Slogašice ugodno začele Borovke blestele pol tekme

Za odbojkarice Bora Elpro Cunja in Sloge Koimpex se je v soboto s prvim nastopom v zveznem pokalu začel uradni del sezone. Borovke so v Pordenonu proti ekipi iz višje B-2 lige prva dva seta igrale odlično, nato pa so povsem popustile in izgubile s 3:1. V isti skupini je tretjeligaš Latisana v gosteh premagala B-2 ligoš Vivila.

Slogašice so v 13. skupini proti Cervignanu, s katerim se bodo pomerile tudi v C-1 ligi, zmagale po petih nizih, vendar pa je bila njihova zmaga še veliko bolj gladka, kot bi se lahko sklepalo po končnem izidu. Sangiorgina (B-1 liga) je po pričakovanjih v gosteh premagala Kennedyja.

Naj omenimo še, da je v okviru 10. skupine Borov in Slogin nasprotnik v prvenstvu Fincantieri s 3:1 izgubil v Padovi proti ekipi CUS.

12. SKUPINA
IZIDA 1. KOLA: Kennedy - Sangiorgina 1:3, Sloga Koimpex - Cervignano 3:2. PRIHODNJE KOLO (6.10.): 18.00 Sloga Koimpex - Sangiorgina, 20.30 Cervignano - Kennedy.

13. SKUPINA
IZIDA 1. KOLA: Pordenone - Bor Elpro Cunja 3:1, Vivil - Latisana 1:3. PRIHODNJE KOLO: 20.30 Bor Elpro Cunja - Vivil, 20.30 Latisana - Pordenone.

Deželni pokal FJK

Že v soboto nov derbi

Od petih naših ekip, kolikor se jih je udeležilo prve faze deželnega odbojgarskega pokala, sta se v nadaljnjo fazo uvrstili le dve, to sta moški vrsti Olympie in Bora Agrimpex, pravico do nastopanja pa ima še ženska vrsta

Sokola Indules, ki je bila neposredno pripuščena v drugo fazo. Izpadli so Val Prapor Imsa, Soča Sobema in Kontovelke, Val Prapor Imsa pa je edini izločeni tretjeligaš: bil je pač »žrtev« tekmovalnega sistema, saj pri sestavi parov niso upoštevali kakovosti ekip, temveč njihov geografski položaj, tako da ne bi prišlo do oddaljenih gostovanj. In tako je združena ekipa že v prvi fazi naletela na Olympio. S pokalnimi derbiji pa ni še konec, saj se bosta v drugem kolu med sabo pomerila prav Bor Agrimpex in Olympia, prva tekma pa bo že v soboto v Trstu. Nasprotnik Sokola Indules pa bo tržaški Pallavolo Altura.

Povratni izidi 1. faze:
MOŠKI (v oklepaju izidi prvih tekem): CUS Trst - Bor Agrimpex 0:3 (1:3), Val Prapor Imsa - Olympia 2:3 (1:3), Soča Sobema - Brotto 1:3 (1:3), Torriana - PAV Natisonia 3:2 (1:3), Vivil - Turriaco 2:3 (3:1), Carnia - Friuli 0:3 (0:3), Fiume Veneto - Favria 1:3 (2:3).

PARI 2. FAZE: Bor Agrimpex - Olympia (6. 10.), Brotto - PAV Natisonia, VBU Videm - Vivil, Friuli Povoletto - Favria S. Vito.

ŽENSKÉ (v oklepaju izidi prvih tekem): Danone Rivignano - Mercato dela Scarpa 3:1 (2:3), Banca popolare Centa - Lib. Martignacco 3:2 (1:3), Virtus - Altura 0:3 (0:3), PAV Natisonia - ASFJR 0:3 (0:3), Pieris - Socopel 2:3 (0:3), Carr. Emiliana Porcia - Gammalegno Cecchini 3:0 (3:0), Mossa - Torriana 3:1 (1:3), OMA - Kontovel 3:0 (3:0).

PARI 2. FAZE: Promovolley - Danone, CUS Videm - Martignacco, Sokol Indules - Altura (6. 10. ob 20.30), Peroni Tržič - ASFJR Cedad, Socopel Sangiorgina - Carr. Emiliana, Torriana - OMA.

Na predprvenstvenem košarkarskem turnirju SGT v Trstu Jadranu TKB tretje mesto

S polfinalnega srečanja CGS Bull - Jadran TKB.

(Foto Magajna)

FINALE ZA 3. MESTO
JADRAN TKB - CGI MILJE 97:86 (48:38)
JADRAN TKB: Oberdan 13 (2:2), Pregarc 23 (5:5), Merlin 13 (4:6), Paulina 2 (0:1), Smotlak 5 (1:5), Crisma 27 (6:7), V. Sosić 2 (0:2), Stanissa 4 (2:2), Pertot 8, Lesica, M. Sosić, Škerk.

PON: Smotlak (26), Paulina (27), Pertot (34).
Jadranovi košarkarji, za katere se bo tretjeligaško prvenstvo začelo že v soboto z gostovanjem v Jesolu, so na turnirju SGT v nedeljo zaslužen premagali miljski CGI in tako osvojili tretje mesto.

Na tem turnirju pa so prijetno presenetili košarkarji SG Bull (bivši Tecnoluce), ki so najprej v polfinalu premagali jadranovce, v nedeljo za prvo mesto pa povsem zaslužen in zanesljivo tudi moštvo Latte Carso. Naj omenimo, da CGS Bull nastopa v D ligi.

Tudi v nedeljo so jadranovci igrali brez Maura Cuka in to se je pod košema

Z zmago na deželnem finalu INTERCAS v Zgoniku so se mladi krasovci Peter Santini, Erika Radović, Vanja in Gorazd Milič uvrstili na državni finale v Rimu, kjer bodo branili lani doseženi podnaslov ali pa bodo naskakovali kar sam naslov.

Na domačem terenu je bila namreč naša ekipa najmočnejša v vseh treh panogah: v poligonu, v tehniki in natančnosti kot tudi v pinpongaških tekmah. Za prvo mesto v namiznem tenisu se je v finalu srečala s postavbo Krasa B (Miran Simoneta, Ivana Stubelj, Roby Paoletič, Jana Obad), ki je zasedla drugo mesto. Tretja je bila goriška Azzurra, četrta Latisana. Krasovo zmagovalno skupino centrov za usmerjenje športa čaka v Rimu ostrejša in večja konkurenca, vendar pričakujemo, da bo tudi v Rimu verodostojno zastopala barve svojega društva. (JJ)

Adriini kolesarji so se izkazali

Nedeljska dirka na kronometer za 2. trofejo Krasa v organizaciji lonjerskega kolesarskega kluba Adria na 15 km dolgi progi Bazovica - Opčine - Bazovica je presegla vsa pričakovanja, saj se je na startu prijavilo kar 83 tekmovalcev in tekmovalci iz FJK, Veneta in

Slovenije. Absolutni zmagovalac dirke je Boštjan Slak, član DLGF Monfalcone, ki je za pet sekund prehitel lonjerskega predstavnika Hafnerja, tretji pa je bil Turek (DLF Monfalcone), četrti Zakotnik, peti pa Jakofčič, oba Adria Resim.

Posebna kategorija je bila namenjena dekletom, kjer se je predstavilo šest kolesark iz Slovenije in ena iz naše delee. Premočno je zmagala Marija Logonder, članica Soče iz Kobari- da.

Ekipno je zmagala Adria Resim, ki je za eno samo točko prehitela DLF Monfalcone Cicli Cuk, medtem ko se je na tretje mesto uvrstil Klub Petelin.

ŽENSKÉ: 1. Logonder (Soča Kobari- rid) 21'46"9.

ZACETNIKI: 1. Vaselli (SC Petelin) 23'12"3. **KADETI:** 1. Turek (Monfalcone) 19'51"1. **MLADINCI:** 1. Slak (Monfalcone) 19'45"2 (45,651 km na uro) absolutni zmagovalac; 2. David Lenisa (KK Adria Resim) 21'54"4; 3. Zizmond (Monfalcone) 21'56"8. **ČLANI:** 1. Peretti (Petelin) 21'18"1. **VETERANI:** 1. Janez Zakotnik (KK Adria Resim) 19'55"0; 2. Silvo Jakofcic (KK Adria Resim) 20'08"1. **GENTLEMEN:** 1. Jože Hafner (KK Adria Resim) 19'50"2. **SUPERGENTLEMEN:** 1. Nardin (SC Petelin) 21'17"6; 3. Guido Samez (KK Adria Resim) 22'24"5.

R. PEČAR

košema, tako v obrambi in še posebej v napadu. Brez odbitih žog seveda posesti žoge in tudi protinapadov ni. Jadranovci verjetno ne bodo imeli težav v napadu, saj imajo na razpolago kar lepo število strelcev (Merlin, Crisma, Cuk, Pregarc...). Tudi glede telesne priprave je ekipa povsem naređ (naj omenimo, da so jadranovci začeli trenirati že na polovici avgusta). Igralci so požrtvovalni, borbeni in dokaj motivirani. Skratka, moštvo se je glede tega dobro pripravilo na tretjeligaško prvenstvo, ki bo bržkone zelo ize- načeno in napeto do konca. Ostaja odprto vprašanje »odbitih žog« tako v obrambi kot v napadu. Tu pa se odsotnost Roberta Daneua, ki je moral opustiti igranje zaradi operacije kolena, še kako pozna. Jadranovi mladi centri Robi Paulina, Aleks Smotlak in Martin Pertot bodo zares morali dati vse od sebe, da se bodo lahko enakovredno borili z nasprotnikovimi izkuženimi in prekaljenimi centri.

FINALE ZA 1. MESTO
CGS BULL - LATTE CARSO 86:75 (41:32)
KONČNI VRSTNI RED: 1. CGS Bull, 2. Latte Carso, 3. Jadran TKB, 4. CGI Milje.

Najboljši igralec turnirja: Naccarato (CGS Bull); najboljši strelec: Crisma (Jadran TKB) 60 točk. (bl)

Sporito: Z jadranovci smo veliki prijatelji

Na sobotni tiskovni konferenci ob predstavitvi tržaškega košarkarskega tretjeligaša Servolane Latte Carso se je predsednik društva Saporito med drugim zelo pohvalno izrazil o jadranovcih, saj je dejal, da veže obe društvi iskreno prijateljstvo in spoštovanje.

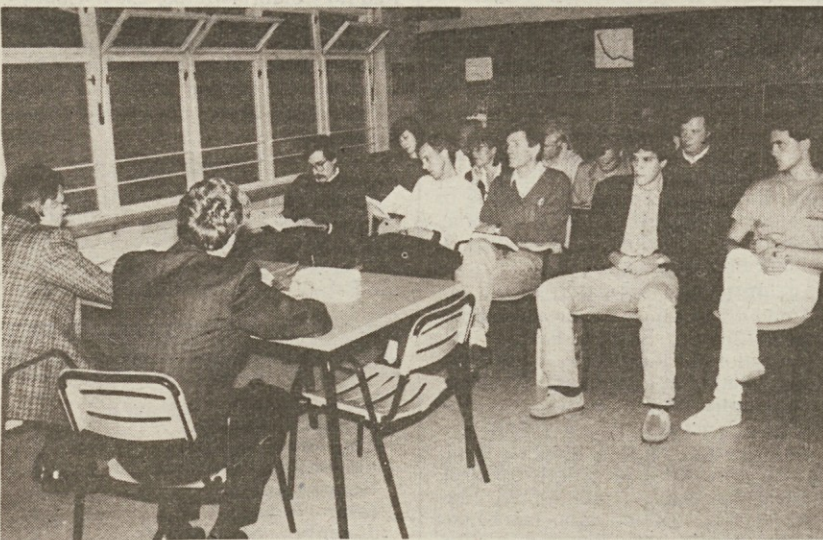
Obrgnil se je tudi ob vprašanje »neverjetnih sponzorizacij«, ki spravljajo manjša, zato pa ne manj pomembna društva v velike težave. Predsednik Servolane je tudi izrazil željo, da bi z Jadranom že v prihodnji sezoni igrali derbi, toda... v B-2 ligi.

KK Bor stopa po poti odločne avtonomije

Sedmi redni občni zbor Košarkarskega kluba Bor se je odvijal v znamenju pomembnih statutarnih sprememb, po katerih je društvo z overovitvijo novega statuta pred notarjem odločno stopilo na pot avtonomije od SZ Bor, čeprav seveda ostaja polnopravni član mestnega Združenja.

Predsednik občnega zbora prof. Pino Rudež je uvodoma obžaloval, da se je sobotne skupščine udeležilo res zelo skromno število članov (v bistvu so bili prisotni odborniki) in naredil primerjavo z nedavnim mnogo bolj številčnim letnim zasедanjem Borovih odbojkarjev. Povabil je vodstvo, naj analizira od kod takšno nezanimanje članov za skupščino kluba, vendar je že iz kasnejše razprave izšlo, da je glavni razlog za odsotnost članov treba iskati v ponesrečeni izbiri dneva in ure občnega zbora.

Osrednja točka občnega zbora je bilo poročilo predsednika kluba Ažmana o opravljenem delu v minulem mandatnem obdobju (skupščina je bila namreč volilnega značaja). Ugotovil je, da je bilo delovanje odbora uspešno, čeprav seveda problemov ne manjka in zadevajo zlasti pomanjkanja finančnih sredstev in neustreznosti vadb- enih razmer. Kljub izpadu članske ekipe iz D lige ostaja Bor po besedah Ažmana v sodelovanju s Cicibono po

obsegu in kakovosti tretje tržaško košarkarsko društvo. Za člansko ekipo je vsekakor dejal, da z optimizmom lahko gleda na takojšen povratek med četrtoligaše, kljub temu da je ekipo zapustilo šest perspektivnih igralcev. Ažman je nadalje povabil vse člane nekdanjih odborov društva, da sodelu-

jejo z zdajšnjo vodilno garnituro, opozoril pa je tudi na doprinos, ki so ga k rasti društva dali nekateri trenerji, ki so zdaj člani drugih društev in jih je izrečno imenoval. Bodočemu odboru je Ažman postavil tri glavne naloge, ki se tičejo strokovnega kadra, mlade igralce in sodelovanja z drugimi druš- tvi.

V zvezi s trenerji je Ažman dejal, da bodo prednost dali domačim strokovnjakom. Člansko ekipo bo letos vodil Fabio Sanci (Ažman se je dosedanjemu trenerju Žagarju zahvalil za visoko stopnjo izkazane profesionalnosti, sodelovanje z njim pa so prekinili zaradi odhoda mladih igralcev iz članske ekipe, povratka na nižjo tekmovalno raven in pomanjkanja denarja), za atletsko pripravo igralcev pa bo tudi letos skrbel nekdanji mladinski državni prvak v deseterboju Gorazd Pučnik, čigar delo, zlasti kar se tiče preprečevanja poškodb, je Ažman še posebej pohvalil.

Ažman je pozval trenerje in odbornike k nesebičnemu delu za okrepitev mladinskega sektorja in izrazil upanje, da bo »sodelovanje z ostalimi slovenskimi klubi še bolj živo«, pri čemer je opozoril na skupne pobude z Jadranom in Bregom.

Predsednik KK Bor se je tudi dotaknil vprašanja vadb- enih prostorov, ki so rakasta rana SZ Bor, pri tem pa opozoril na dotrajanost »balona« pri Sv. Ivanu in na stroške, ki so povezani z najemanjem drugih objektov.

Ažman je nato prebral razčlenjeno razrešnico staremu odboru, ki jo je pripravil predsednik nadzornega odbora Boris Siega. Po novem statutu je

nadzorni odbor odpravljen in izvršni odbor društva za svoje delovanje odgovarja neposredno občnemu zboru.

Razprava je potekala v sproščnem vzdušju pogovora, vendar se bistveno ni oddaljila od predsednikovega poročila, saj so bili razpravljalci v glavnem odborniki sami. Do izraza je zlasti prišla zaskrbljenost zaradi težav, ki bodo verjetno nastale na tekmah v »balonu« zaradi spolkosti igrišča in potrebi, da se najde rezervna telovadnica za primere, ko bi sodniki utegnili prekiniti tekmo.

Občni zbor je v imenu vseh ostalih zamejskih košarkarskih društev pozdravil predstavnika SZ Jadran Branko Lakovič, za SZ Bor pa Bojan Pavletič. (ak)

Novi odbor KK Bor

Na občnem zboru je bil soglasno izvoljen novi odbor KK Bor, ki ga sestavljajo: Sonia Sanci, Bruno Kneipp, Umberto Acerbi, Dorči Okretič, Ennio Ažman, Igor Rogelja, Lauro Trevisan, Walter Corbatti, Edi Pettirosso, Cesare Ursič, Gianni Arena in Boris Debeljuh.

V 2. kolu 1. amaterske nogometne lige so Štandrežci osvojili točko

Pri Juventini Radenska še vedno peša napad

TRIVIGNANO - JUVENTINA RADENSKA 0:0
TRIVIGNANO: Pinat, Cuzzot, Corgnali, Paviotti, Gigante, Milocco, Pavan, Ferro, Zorzini, Scarel, Cislini.
JUVENTINA RADENSKA: Pascolat, Chizzolini, Capotorto, Trevisan, Travagin, Nadali, Klanjšček, Bastiani, Tabaj, Andaloro (Krpán), Kavs.
SODNIK: Zotti iz Trsta. GLEDALCEV: 150. OPOMINI: Nadali, Travagin, Trevisan, Klanjšček in Chizzolini.
TRIVIGNANO — Proti ekipi, ki je še v lanskí sezoni nastopala v promo-cijski ligi, so Štandrežci zaigrali zelo odločno in večkrat spravili v težave domačo obrambo, ki se mora zahvaliti tudi sodniku Zottiju, ki je na škodo Juventine spregledal dva prekrška (igra z roko) v kazenskem prostoru.
Tudi v Trivignanu, če je bilo sploh potrebno, se je izkazalo, da je Campi-jeva postava izredno močna v obrambi

in v vezni vrsti, peša pa napad. Kavs in Andaloro, ki sta igrala v konici, ni-sta povsem uresničila naloge, ki jima je bila dodeljena. Sicer to ni novost, saj je ta pomanjkljivost v šandreškem moštvu prišla do izraza že v lanskí se-zoni z razliko, da je lani pešala tudi obramba.
Po začetni enakovredni igri so gos-tje le pokazali večjo odločnost in se večkrat nevarno približali Pinatovim vratom. V 26. minuti je Kavs slabo iz-koristil Travagino podajo, 6 minut kasneje pa je branilec nehote zaustavil Bastianijev strel proti praznim vratom.
Dokaj povprečni sodnik Zotti iz Tr-sta, ki je preveč »radodarno« zapisoval imena štandreških igralcev, je ob izte-ku polčasa spregledal napako branilca Trivignana, ki se je žoge dotaknil z roko.

Edino nevarno akcijo so domači iz-peljali v 47. minuti, ko je Scarel s pro-stega strela zaposlil zanesljivega vr-tarja Pascolata. Odtlej se je igra odvi-jala pretežno na sredini. Sicer je sod-nik v eni od redkih napadalnih akcij ponovno spregledal dotik z roko s strani domačega branilca. Zadnja omembe vredna poteza pa je bila sad Andalorove osebne akcije in strela, ki je za dober meter šel mimo cilja.
Kljub zamujenim priložnostim pred-stavlja osvojena točka v Trivignanu uspeh. Najbolj pomembno pa je, da so Štandrežci na obeh dosedanjih nasto-pih (več na gostovanju) pokazali tako igro, s katero tudi rezultati ne bodo izostajali. Kolikšna je moč ekipe, pa bo mogoče preveriti v naslednjih dveh srečanjih, ko bo pred domačim občinstvom gostila favorita Pro Cervignano in vodeči Percoto.

RUDI PAVŠIČ

obvestila

ZŠSDI
obvešča, da sprejema prijave za zdravniške preglede atletov, ki bodo ob torkih in četrkih v zdravniški ambulanti na Opčinah (Prosvetni dom).
ŠK KRAS - ODSEK ZA REKREACIJO
obvešča, da se bo rekreacijska telo-vadba odvijala ob torkih in četrkih od 21. do 22.30 v športno-kulturnem centru v Zgoniku. Prvi trening bo danes, 2. oktobra.
PLAVALNI KLUB BOR
organizira v bazenu pri Alturi šolo plavanja za otroke plavalce ter rek-reacijo za starejše. Za informacije in vpisovanja telefonirati od 18. do 20. ure na št. 51377.

2. amaterska nogometna liga v znamenju derbijev Zarja-Vesna in Gaja-Primorje

Zarja se je za zmago namučila, na Padričah neodločeno

ZARJA - VESNA 2:0 (1:0)
ZARJA: Kočevar, Antonič, Ridolfo, Voljč (v 61' Egon Fonda), Grgič, Germa-ni, Auber, Varljen, Damjan Fonda, Mau-ro, Kalc.
VESNA: Messina, Massai, Soavi, Sed-mak, Giraldi, Leonardi, Pertan, Venturi-ni, Canazza (v 77' Puntin), Kriščak (v 71' Picchierri), Germani.
Prvi letošnji derbi med Zarjo in Vesno se je končal s klasično zmago Bazovcev. Tekma je pritegnila v Bazovico lepo šte-vilo navijačev obeh ekip, ki so že od vse-ga začetka prisostvovali borbeni in do-padljivi igri. Zarjani so bili tokrat boljši predvsem taktično, saj so skoraj povsem izpolnili navodila in onemogočili skoraj vsak poskus Križanov. Vesna, ki je zaradi poškodb in raznih drugih odsotnosti, ig-rala z zelo mlado postavo, je malokrat zaposlila Kočevarja, ki je ves prvi polčas le nekajkrat rutinsko posegel. Zelo do-bro pa so gostje zaigrali v obrambi, saj se niso izpostavliali hitrim napadom rde-čih, ki so se precej namučili, predno so prešli v vodstvo.
Tekmo sta ekipi začeli zelo previdno, tako da se je igra odvijala predvsem na sredini. Zarji, vsaj na začetku, ni šlo od rok, saj ji ni uspelo najti pravega protio-rožja za obrambno igro gostov, ki so v teh minutah poskušali izvesti nekaj pro-tinapadov, toda Bazovci so jih uspešno zaustavili. Le proti polovici polčasa se je začela Zarja uspešneje prebijati iz kazens-kega prostora in je iztržila nekaj kotov in prostih strel, ki pa niso bili skoraj nikoli nevarni, razen ob priliki Germani-jevega strela z neposredne bližine vrat, ko pa je žoga končaa mimo vratnice. Gostje so postajali po nepotrebnem iz minute v minuto nervoznejši, kar je še olajšalo delo domačinom. Zarja je prešla v vodstvo prav v trenutku, ko je največ pritiskala. Gol je v 43. min. dosegel Voljč, ki je po lepi podaji Auberja s kras-nim volejem premagal nekrivega Messi-no.
V drugem polčasu so vsi pričakovali silovito reakcijo Vesne, ki pa je ni bilo. Nasprotno, prav Bazovci so poskušali že

od prve minute doseči še drugi gol in so imeli tudi nekaj priložnosti. Enkrat pa jim sodnik ni piskal v korist po zelo dvomljivem posegu Pertana nad Voljčem v kazenskem prostoru. Ko je vse kazalo, da bodo Bazovci z lahkoto ubranili re-zultat, so Križani po eni od naključnih prišli do 11-metrovke, ki jo je sodnik zelo lahkomišleno dosodil. Z bele igre je streljal Canazza, toda Kočevar je odlično posegel, žoga se je odbila spet do Cana-ze, ki pa je tokrat streljal visoko nad prečko. Nepričakovana nevarnost je ne-koliko predramila domačine, ki so v na-slednjih minutah izvedli nekaj nevarnih akcij. Drugi zadel je padel v 74. minu-ti, dosegel pa ga je z glavo Egon Fonda, ki je le nekaj minut poprej zamenjal poškodovanega Voljča.
Po drugem zadetku pa se je Zarja umi-rila in zaigrala na sredini igrišča preveč ležerno. Gostje so tako prevzeli pobudo v svoje roke in silovito pritisnili, toda pri zaključevanju jim je vsakokrat zmanjka-lo moči. Omeniti moramo, da je Vesna nekaj minut pred končnim žvižgom za-

delo tudi prečko, to pa je bilo tudi vse. Ob koncu moramo poudariti, da je bila igra skozi vso tekmo »moška«, toda razen zelo redkih primerov, tudi korektna, za kar gre zahvala obema ekipama in sod-niku, ki je v kati zatrl vsako grobost in nepotrebne proteste. (BIG)
GAJA - PRIMORJE 0:0
GAJA: Kante, Dallagiacom (v 81' Grgič), Ballarin, Kalc, Loi, Bullo, Crisman, Vengust, Gabrielli, Kelemen, Neppi (v 58' Pangoni).
PRIMORJE: Coronica, Luxa, Strukelj, Pipan (v 55' Livan), Ussai (v 77' Škabar), Comino, Štoka, Crevatin, Miclaucich, De Marco, Savarin.
SODNIK: Del Buono iz Trsta.
Po sprdrlaju v 1. kolu je bilo za obe ekipi važno predvsem to, da se izogneta porazu, ki je v takih primerih lahko tudi začetek hujše krize. To pa ne pomeni, da sta se že od začetka sprijaznila z neodlo-čenim izidom. Primorje je skušalo pred-vsem izkoristiti svoj večji tehnični-tak-tični potencial in tudi kvalitere nekate-rih svojih posameznikov, Gaja pa zlasti

prednost, ki naj bi jo predstavljal domači teren (in še zlasti solidna obramba), čeprav je tudi v padriško-gropajskem moštvu nekaj solidnih posameznikov.
Vsekakor so bili Prosečani v 1. polčasu nevarnejši (izkoriščali so zlasti dolge podaje) in so imeli vrsto priložnosti (s Crevatinom, z De Marcom, v 15' ob vprašljivem posegu sodnika, češ da je Miclaucich naredil prekršek nad Kante-jem, čeprav je bilo morda obratno, z nat-ančnim prostim strelom Ussaia, ki ga je Kante za las odbil). Pri Gaji je bilo opazi-ti, da ji manjka praktičnosti in izku-šenj, ne pa pozhrtvovalnosti, saj navsezad-nje ni dajala vtisa, da je v podrejeni vlo-gi in je pritisk dobro razbremenila v za-dnjih 15 minutah. Slika iz 1. se je pono-vlja tudi v 2. polčasu, ko pa je morda še bolj prišla do izraza velika pozhrtvoval-nost domače ekipe, ki je prav na koncu z Ballarinom skoraj povedla. Zaustavil ga je Strukelj in sodnik bi se lahko tudi odločil za najstrožjo kazen. Igra pa je bila v glavnem korektna, pri prekrških ni bilo opaziti hudobije, čeprav se bi ne-katerim lahko tudi izognili.
»Kot novincu v ligi nam neodločen izid tudi prija,« je povedal predsednik Gaje Stani Kalc. »Upamo, da bomo pr-venstvo tako tudi nadaljevali. Obramba je zadovoljila, vezna vrsta tudi, nekaj te-žav imamo, ko treba žogo spraviti v mre-žo. Trener pa dobro dela z igralci, prisot-nost na treningu je res velika, in to se pozna na igrišču. Smo pa novinci, in mentaliteta igre je še tista iz 3. lige, to je treba popraviti, vendar je bil napredek že tokrat viden.«
»Mislim, da je izid pravičen,« je s svoje strani dejal Walter Husu, bivši igralec Primorja, sedaj spremljevalec moštva najmlajših. »Ekipi sta si bili v glavnem enakovredni, v 1. polčasu je Primorje morda imelo nekaj več od igre, tehnično je bilo boljše, a Gaja je to nadoknadila z veliko botrbenostjo. Poleg tega je tudi slab teren nekoliko oškodoval naše, saj ni raven in žoga se nerodno odbija.« (db)
Na sliki: akcija s tekme Zarja-Vesna.

V 3. AL Kras in Sovodnje prepričljivo začela

SKUPINA I
BREG - S. VITO 2:2 (1:0)
STRELCA ZA BREG: Slavec v 5' in Lacalamita v 67'.
BREG: Fidel, Pečar, Prašelj, Udovcich, Kozina, Diminich (Olenik), Slavec (Paoli), Lacalamita, Zeugna, Švara, Castellano, Petronio.
V uvodni tekmi letošnjega prvenstva so Brežani, potem ko so kar dvakrat prešli v vodstvo, na koncu ostali le s točko. Tekma je bila izenačena, ekipama se še pozna, da manjka nekaj uigranosti in zato bosta imela trenerja še dosti dela.
Vsako taktiziranje je bilo postavljeno na glavo že v 5. minuti, ko je Slavec, po podaji Udovcicha s kota, z glavo preus-meril žogo v nasprotnikova vrata. Igra se je odvijala pretežno na sredini, gostje so skušali izenačiti, a nisonikoli spravili v velike težave Brežane, ki so s hitrimi protinapadi za las zgrešili nov zadel. Dvakrat je nerodno streljal Zaugna, enkrat pa je bil neuspešen Castellano. Tudi v drugem polčasu se igra ni spremenila. V osmi minuti je trener Colavecchia za-menjal Diminicha z Olenikom, ki se je tako vrnil na igrišče po enoletnem pre-moru zaradi služenja vojaškega. Tri mi-nute kasneje je sodnik zaradi namerenega prekrška nad Olenikom izključil igralca S. Vita. Toda Brežani prednosti niso iz-koristili, obratno, nasprotnik se je mno-žično podal v napad in najprej zadel prečko, nato pa tudi mrežo. Neodločeni izid je zdržal le par minut, saj je Lacala-mita z lepim strelom ponovno popeljal domače v vodstvo. Deset minut pred koncem tekme pa so gostje neposredno s prostega strela dosegli drugi zadel in tako zapečatili končni izid. Med posa-mezniki bi pohvalili Prašlja in Slavca, ki sta se pozhrtvovalno borila. (E. B.)

PRIMOREC - CHIARBOLA 1:2
STRELCI: v 4' Edvin Kralj, v 52' Paolo Nigris, v 77' Watler Nigris
PRIMOREC: Bussani, Purič, Castro (v 70' Coppola), Canziani, Rados, Santi, Smilovic, Kelemenic, Ferluga, Dagri (v 51' Legiša), Edvin Kralj.
Kljub novi sezoni ostajajo pri Primorcu stari problemi. Proti sicer solidni Chiar-boli so prišle na dan vse pomanjkljivosti trebenskega moštva, predvsem vezne vr-ste.
Primorec je sicer tekmo začel zelo do-bro, saj je Edvin Kralj že v 4. minuti iz-koristil napako nasprotnega branilca in popeljal svojo ekipo v vodstvo. Zgledalo je, da bo za trebenske navijače prijeten popoldan, kajti Primorec je do 15. minu-te z lepo in hitro igro spravil nasprot-nike v hude težave. A ko je Chiarbola nekoliko povečala tempo igre, se je stan-je na igrišču popolnoma spremenilo. Primorec ni bil več kos nasprotnikom in se je odtlej le grobo branil. Gostje so tako silovito napadali in v drugem pol-času obrnili rezultat v svojo korist. Tre-benci so tedaj ostali brez vsakršne moči, da bi lahko poskusili reagirati, tudi ker je moral z igrišča najnevarnejši igralec Dagri. (Andrej)

SKUPINA H
KRAS - AZZURRA 3:0 (0:0)
STRELCA: v 58' in 66' Pischianz, v 75' Špacapan
KRAS: Caputo, Alan Škabar, Tul, Al-bertini, Špacapan, Škerk, Forte (v 57' Somma), Marcocini, Lepore (v 40' Šuc), Pischianz, Cucarich.
Zveneči uspeh v krstnem nastopu do-kazuje, da bodo rdeče-beli letos skušali popraviti povprečno uvrstitev iz lanske-ga prvenstva. Treba pa je tudi poudariti,

da v nedeljo nikakor ni bilo mogoče od-kriti njihove prave moči, saj Goričani niso bili enakovreden tekmeč. Varovanci trenerja Manzutta pa bodo proti močnej-šim ekipam imeli še veliko priložnosti, da pokažejo vse svoje sposobnosti.
Kras je že od vsega začetka zagospo-daril na igrišču in potisnil nasprotnika na njegovo polovico. Priložnosti so se vr-stile kot na tekočem traku, na žalost pa so krasovci bili vse preveč netočni pri zaključevanju. Najprej je Pischianz s strelom mimo vrat zapravil edinstveno priložnost, nato pa so gostujoči branilci posredovali na sami gol črti. To, kar so zamudili v 1. delu igre, so nadoknadili v drugem, in sicer s 3 zadetki v mreži gos-tov. Sodeč po izraziti premoči rdeče-be-lih pa ne bi bilo nič čudnega, če bi se srečanje zaključilo s teniškim izidom, saj sta se tako Albertini kot Forte znašla po-vsem sama pred nasprotnikovim vrata-rem, a žal gola nista dosegla. K sreči je za to poskrbel Pischianz, ki je v samih 8 minutah dosegel 2 zadetka in postavil rezultat na varno. Uspeh Krasa je kmalu zatem zaokrožil Špacapan z učinkitim za-detkom s prostega strela. (Z. S.)
MLADOST - SAGRADO 0:0
MLADOST: Baldan, Černic, M. Argen-tin, Falcicchia, Devetta, De Lorenzo, Ma-rušič (Kobal), Caleo, Košič (Frandolich), Zoff, D. Argentin.
Tekma se je odvijala na sredini, brez večjih nevarnosti za oba vratarja, ki sta ostala dobršen del srečanja nezaposlena. Začetek je potekal ob rahli terenski pre-moči gostov, ki so skušali presenetiti kraško obrambo, vendar je bila slednja vedno na mestu. Na drugi strani so do-mači s hitrimi protinapadi želeli preli-sčiti nasprotnika, vendar so bili v zaklju-čevanju akcij vedno netočni.

Kraševci so drugi polčas začeli precej bolj agresivno, kar je goste prisililo, da so se zaprli na lastno polovico igrišča in se z dokaj obrambno igro postavljali po robu Mladosti. V tem delu srečanja se je najlepša priložnost ponudila Davidu Ar-gentinu, ki je sicer izkoristil napako vratarja, a bil netočen pri zaključnem strelu.
S. ANNA - SOVODNJE 0:3 (0:2)
STRELCA: v 24' Agosto, v 41' in 65' Luisa.
SOVODNJE: Mastroianni, Tomšič, Hmeljak, Mrak, Grillo, Fajt, Čevdek (Ac-concia), Biciato, Luisa, Agosto, Modula (Devetak).
Sovodnje so s prepričljivo zmago sredi Trsta proti solidni S. Anni (lani je nasto-pala v 2. AL) potrdile, da sodijo v ožji krog favoritov za napredovanje. Dobršen del zasluga za uspeh pa gotovo nosijo novi igralci, predvsem Luisa, ki je dose-gel dva zadetka ter bil odločilnega po-mena pri realizaciji Agostovega.
Tekma se je začela ob premoči gostov, ki so se namučili, da so se privadili sla-bemu, peščenemu igrišču. Ob tem pa gre povedati, da tržaško ekipo sestavljajo pretežno starejši, sicer izkušeni igralci, ki so se »izkazali« predvsem z grobo igro. Ne glede na to pa je bila premoč Sovodenj očitna in kaj kmalu se je izka-zalo, da domači niso kos nasprotniku.
Po prvem zadetku, ki ga je z diagonal-nim strelom dosegel Agosto, so Modulo-vi varovanci zaigrali še bolj samozave-sno in ustvarili več priložnosti za gol. Ob izteku polčasa so izid srečanja zapečatili z iznajdljivim strelom Luise. V nadalje-vanju je bila njihova premoč vse bolj očitna, saj so igralcem S. Anne pošle moči in so povsem popustili.

rezultati

1. AMATERSKA LIGA

Skupina B

IZIDI 2. KOLA

Tamai - Ponziana	2:0
Costalunga - S. Canzian	3:0
Lauzacco - Pro Fiumicello	1:3
Aquileia - Fortitudo	0:1
Sangiorgina - Cordenonese	2:1
Pro Aviano - Ruda	0:0
Trivignano - JUVENTINA	0:0
Pro Cervignano - Percoto	0:0

LESTVICA

Percoto	2	2	0	0	3:1	4
Costalunga	2	1	1	0	4:1	3
P.Fiumicello	2	1	1	0	4:2	3
Fortitudo	2	1	1	0	1:0	3
Ruda	2	1	1	0	1:0	3
Aquileia	2	1	0	1	2:1	2
P.Cervignano	2	1	0	1	2:1	2
Tamai	2	1	0	1	2:1	2
Sangiorgina	2	1	0	1	2:2	2
JUVENTINA	2	0	2	0	0:0	2
PRO AVIANO	2	0	2	0	0:0	2
San Canzian	2	1	0	1	1:3	2
Lauzacco	2	0	1	1	1:3	1
Trivignano	2	0	1	1	0:2	1
Cordenonese	2	0	0	2	1:4	0
Ponziana	2	0	0	2	1:4	0

PRIHODNJE KOLO

JUVENTINA - Pro Cervignano, Ruda - Trivignano, Cordenonese - Pro Aviano, Fortitudo - Sangiorgina, Pro Fiumicello - Aquileia, San Canzian - Lauzacco, Ponziana - Costa-lunga, Percoto - Tamai.

2. AMATERSKA LIGA

Skupina F

IZIDI 2. KOLA

Audax - Moraro	1:2
Fogliano - Villesse	3:4
GAJA - PRIMORJE	0:0
Mossa - Pro Romans	1:1
Corno - Villanova J.	2:0
Capriva - Piedimonte	0:2
ZARJA - VESNA	2:0
Mariano - Pro Farra	0:0

LESTVICA

Moraro	2	2	0	0	4:1	4
Corno	2	2	0	0	3:0	4
Pro Romans	2	1	1	0	5:2	3
ZARJA	2	1	1	0	2:0	3
Mossa	2	1	1	0	3:2	3
VESNA	2	1	0	1	4:2	2
Fogliano	2	1	0	1	6:5	2
Piedimonte	2	1	0	1	2:1	2
Villesse	2	1	0	1	4:4	2
Audax	2	1	0	1	2:2	2
Mariano	2	0	2	0	0:0	2
PRIMORJE	2	0	1	1	1:3	1
Pro Farra	2	0	1	1	0:2	1
GAJA	2	0	1	1	1:4	1
Villanova J.	2	0	0	2	1:4	0
Capriva	2	0	0	2	0:6	0

PRIHODNJE KOLO

VESNA - Mariano, Piedimonte - ZARJA, Villanova J. - Capriva, Pro Romans - Corno, PRIMORJE - Mos-sa, Villesse - GAJA, Moraro - Fogli-ano, Pro Farra - Audax.

3. AMATERSKA LIGA

Skupina H

IZIDI 1. KOLA

KRAS - AZZURRA	3:0
S. Lorenzo - Vermegliano	1:0
Sant'Anna - SOVODNJE	0:3
Isonzo S. Pier - CUS Ts	2:1
Medea - Begliano	4:1
MLADOST - Sagrado	0:0
Poggio - Junior	5:1

LESTVICA

Poggio	1	1	0	0	5:1	2
Medea	1	1	0	0	4:1	2
KRAS	1	1	0	0	3:0	2
SOVODNJE	1	1	0	0	3:0	2
Isonzo	1	1	0	0	2:1	2
San Lorenzo	1	1	0	0	1:0	2
MLADOST	1	0	1	0	0:0	1
Sagrado	1	0	1	0	0:0	1
CUS Ts	1	0	0	1	1:2	0
Vermegliano	1	0	0	1	0:1	0
Begliano	1	0	0	1	1:4	0
Azzurra	1	0	0	1	0:3	0
Sant'Anna	1	0	0	1	0:3	0
Junior	1	0	0	1	1:5	0

PRIHODNJE KOLO

Sagrado - Poggio, Begliano - MLA-DOST, CUS Ts - Medea, SOVODNJE - Isonzo S. Pier, Vermegliano - Sant'-Anna, Azzurra - San Lorenzo, Junior - KRAS.

Skupina I

IZIDI 1. KOLA

BREG - S. Vito	2:2
Giarizzole - Fincant. Ts	0:0
PRIMOREC - Chiabrola	1:2
Opicina - Exner	1:0
Montebello - CGS	0:0
S. Andrea - Roianese	0:0
Stock - Don Bosco	2:1

Počitek: Union

LESTVICA

Chiabrola	1	1	0	0	2:1	2
Stock	1	1	0	0	2:1	2
Opicina	1	1	0	0	1:0	2
BREG	1	0	1	0	2:2	1
San Vito	1	0	1	0	2:2	1
CGS	1	0	1	0	0:0	1
Fincant. Ts	1	0	1	0	0:0	1
Giarizzole	1	0	1	0	0:0	1
Montebello	1	0	1	0	0:0	1
Roianese	1	0	1	0	0:0	1
S. Andrea	1	0	1	0	0:0	1
Union	0	0	0	0	0:0	0
Don Bosco	1	0	0	1	1:2	0
PRIMOREC	1	0	0	1	1:2	0
Exner	1	0	0	1	0:1	0

PRIHODNJE KOLO

Don Bosco - Union, Roianese - Stock, CGS - S. Andrea, Exner - Montebello, Chiabrola - Opicina, Fincantieri Ts - PRIMOREC, S. Vito - Giarizzole, počitek: Breg.

Naročnina: mesečna 20.000 lir - celoletna 240.000 lir; v SFRJ številka 5.- din, naročnina za zasebnike mesečno 70.- din, polletno 390.- din, letno 780.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ: žiro račun 51420-603-31593

ADIT 61000 Ljubljana

Glonarjeva 8 - telefon 329761

Oglaš: ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povšek 20%. IVA 19%. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLI-EST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

Mali oglaš: 950 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%. Naročajo se v uredništvu Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

primorski dnevnik

torek, 2. oktobra 1990

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460894 - Fax (040) 772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax (0481) 532958
ČEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Glavni urednik Dušan Udovič
Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Papež jih je sprejel ob zaključku njihove konference v Vatikanu Škofje z Bližnjega vzhoda pozivajo h globalni rešitvi tamkajšnjih vprašanj

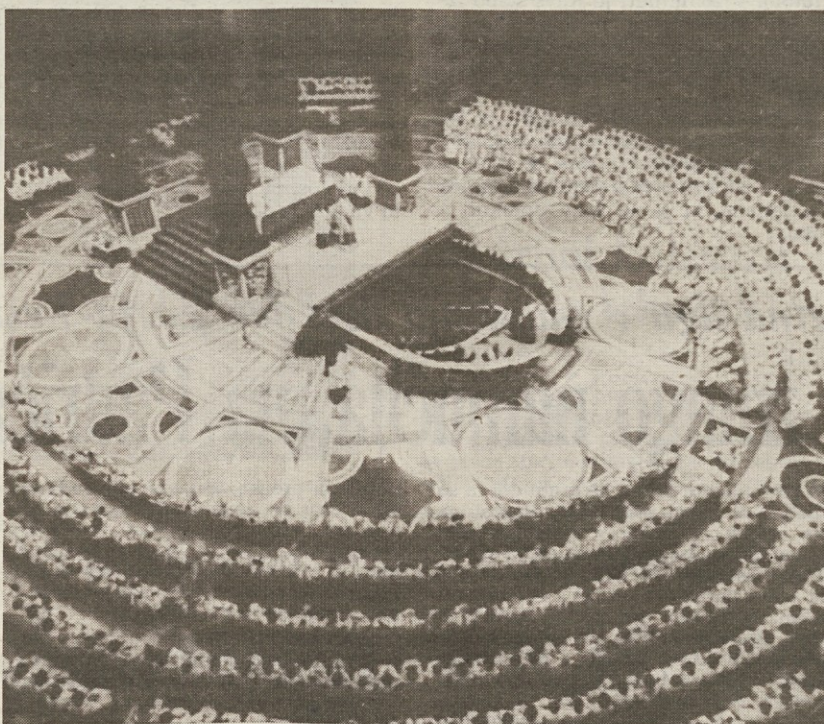
VATIKAN — Katoliški škofje z Bližnjega vzhoda (Jeruzalema, Iraka, Libanona, Savdske Arabije, Egipta, Sirije, Somalije in Džibutija), ki so v soboto zaključili v Vatikanu svojo štiridnevno konferenco, so med včerajšnjim obiskom pri papežu zahtevali globalno rešitev bližnjevzhodnih vprašanj, vendar tako rešitev, ki naj sloni na pravici, in ne na nasilju ali vojni. Škofje so očitali razvitim zahodnim državam, da so tudi same krive za napetosti na Bližnjem vzhodu. Vse od polovice tega stoletja naj bi namreč tolerirale »vse hude napade na pravico«, ki so jih na Bližnjem vzhodu stori- li tudi s podporo velesil in katerih žrtve naj bi bili zlasti Palestinci in Libanonci. »Večina naših narodov,« so dejali škofje, »je posledice te nepravilnosti morala prenašati tudi na gospodarski, socialni, politični, kulturni in verski ravni. Kaže pa, da so se zahodne države šele sedaj zavedele, kakšen ogenj je tlel in tli v naših državah, a samo zato, ker se bojijo, da bi ta ogenj imel posledice tudi zanje.«

Zavedajoč se, da bi vojaški spopad na Bližnjem vzhodu imel res katastrofalne posledice ne samo za tamkajšnje države, pač pa za ves svet, so škofje

pozvali h globalni in politični rešitvi vseh bližnjevzhodnih vprašanj, ki naj upošteva pravice posameznih narodov (treba je vsekakor poudariti, da je iraški patriarh popolnoma podprl Sadamovo stališče o zalivski krizi).

Papež je v svoji repliki povabil vse kristjane z Bližnjega vzhoda, naj si prizadevajo za spravo in pomiritev ter naj sprostijo take pobude, ki naj pretrgajo peklenski začaran krog nasilja, maščevanja in razdejanja. Kristjani naj skušajo torej v prvi osebi prepričati, da bi ogenj, o katerem so govorili škofje, oplazil ves bližnjevzhodni svet.

Medtem pa se je v Vatikanu začela škofvska konferenca, posvečena vlogi in izobraževanju duhovnika (na sliki AP nedeljska slovesna maša), ki je že včeraj prešla v živo s posegoma kardinalov Ratzingerja in Willebrandsa. Po Ratzingerjevem mnenju mora duhovnik premagati svojo željo po osebnem uspehu in mora svoje življenje posvetiti Kristusu in občestvu vernikov. Willebrands, ki je izrazil potrebo po novi evangelizaciji Evrope, pa je opozoril, da nima smisla objokovati preteklosti, ko so bile cerkve polne. Takrat so na svetu vladali namreč tudi totalitarizmi (tudi verski).

Fant in dekle ubita v Ulstru pri vojaški cestni zapor

BELFAST — Fant in dekle sta umrla pod strelji britanskih padalcev, ki so začeli streljati, ko se avtomobil, v katerem sta bili obe žrtvi in še neki mladi par, ni hotel ustaviti ob vojaški cestni zapor v četrti Lenadon v katoliškem delu Belfasta. Avto, s katerim se je četverica peljala, je bil ukraden, žrtvi, od katerih je fant umrl takoj, dekle pa v bolnišnici, pa sta bili stari 18 let. V streljanju je bilo ranjeno še 16-letno dekle.

Dogodek je povzročil takojšnje reakcije v Belfastu. Eden izmed voditeljev socialnodemokratske stranke v Ulstru je izjavil, da je šlo dejansko za pravo eksekucijo po hitrem postopku, predstavniki konservativne stranke pa so odobraval ravnanje britanskih vojakov.

Vse skupaj je posledica nevarnega »športa«, ki se je razpasel med mladimi v Severni Irski. Bistvo je v tem, da skušajo svoj »pogum« dokazati s tem, da se z ukradenim avtom čim bolj približajo vojaškim cestnim zaporom. Pri tem pa očitno tudi tvegajo življenje, saj so britanski vojaki v zadnjem obdobju zaradi okrepljene dejavnosti Irske republikanske armade še posebej napeti.

Zaradi uničenja štirih vagonov priprli petsto »navijačev« Rome

RIM — Približno 500 »navijačev« Rome so včeraj priprli v neki policijski kasarni v bližini rimske železniške postaje, kamor so jih odpeljali neposredno po prihodu vlaka iz Milana po tekmi z Interjem. Zaradi močnih varnostnih enot v lombardijski prestolnici namreč tam niso mogli sprostiti svojih nasilnih nagonov in se »maščevati« Milančanom zaradi poraza svojih miljenecov z milanskimi črno-modrimi in so ves svoj bes začeli sproščati takoj, ko so se povzpeli na vlak.

Vlak je iz Milana odpeljal približno ob 21. uri, že takoj po odhodu pa so tako imenovani navijači začeli uničevati sedeže ter drugo opremo v vagonih in razbijati stekla na oknih. Njihovo sistematično uničeva-

nje javne imovine je skušalo preprečiti osebje na vlaku, kateremu so priskočili na pomoč tudi nekateri potniki, vendar ti posegi niso nič pomagali. Huligan- skega divjanja niso mogli preprečiti niti policisti, ki so bili dodeljeni v spremstvo vlaka. Zato so o dogajanju obvestili policijo v Rimu, ki je s svojimi enotami blokirala peron, na katerega je pripeljal vlak iz Milana, in vse potnike iz štirih uničenih vagonov s sposojenimi avtobusi mestnega prometa odpeljala v bližnjo policijsko kasarno. Po zaslišanju in ugotavljanju odgovornosti so za 97 »navijačev« napisali zaporne naloge, 40 mladoletnikov pa se bo lahko zagovarjalo s prostosti. Proces po hitrem postopku bo že danes.

Bogat plen policije

Policisti v Milanu razkazujejo »plen«, ki so ga zasegli pred nekaj dnevi, ko so zaplenili 8 kg heroína, 1,5 kg kokaina in 250.000 dolarjev. Pri tem pa so tudi aretirali eno osebo (Telefoto AP)

Komemoracija v Babijem Jaru

V nedeljo je bila v ukrajinskem Babijem Jaru pri Kljevu žalna komemoracija za žrtvami nacističnega terorja. Tu so po še nedokončnih podatkih nacisti in njihovi ukrajinski kvizlingi med okupacijo pobili več kot 100 tisoč nedolžnih ljudi. Židovske zastave (zgornja slika) so v nedeljo zgovorno pričale, da so v Babijem Jaru klali predvsem ukrajinske žide, enaka usoda je doletela tudi ukrajinske Cigane, življenje pa so izgubili tudi številni Ukrajinci. V Babijem Jaru so izginile cele družine, kot so pričale zbledele slike v rokah svojcev (spodnja slika AP).

Še en proces o delovanju RB

BENETKE — Po desetletnih preiskavah se je na beneškem porotnem sodišču začel včeraj maksiproces o mednarodnem prometu z orožjem med PLO in Rdečimi brigadami, o stikih med bližnjevzhodnimi teroristi in italijanskimi tajnimi službami ter o delovanju pariške šole Hyperion, ki naj bi bila eno od najpomembnejših terorističnih središč. Med najbolj temačne točke, ki jih bo moral osvetliti proces, sodi predvsem sodelovanje italijanskih tajnih služb s teroristi. Med obtoženci sta tudi bivši šef SISMI Lugaresi in in bivši šef SISDE Grassini.

Morucci in Farandova deležna delne svobode

RIM — Že prihodnji teden bi lahko rdeča brigadista Adriana Faranda in Valerio Morucci po 11 letih in štirih mesecih zapora podnevi zapuščala Rebibbio, da bi se zvečer vračala spat za debele zaporniške zidove. Na podlagi zakona Gozzini so jim strogi zaporniški režim spremenili, tako da se bosta lahko začela postopoma vključevati v normalno življenje. To lahko sedaj prepreči le kak birokratski zaplet, ali pa sklep pravosodnega ministrstva. Od vsepovsod prihajajo namreč kritike na račun širokogrudnih zakonov, ki jih zaporniki izkoriščajo za nova zločinska dejanja.

Farandova in Morucci sta že dobila zaposlitev kot kompjuterska izvedenca v Bratovščini revnih služabnikov Božje previdnosti v rimski četrti Primavalle. Tu naj bi v eni od najbolj revnih rimskih četrti med drogiranci, temnopoltimi priseljenci, umobolnimi, be- rači in drugimi reveži začela svoje vključevanje v normalno življenje. Bratovščina ima kot glavni cilj pomagati vsem, ki so v težavah, in se je do sedaj pri svojem delu uspešno posluževala bivših zapornikov in bivših teroristov v režimu delne svobode. Svoje podružnice pa ima po raznih krajih Italije in tudi v tujini.

Trenutno ni še znano, kdaj bosta oba brigadista nastopila službo, prav tako se niso še zmenili za plačo, ker ni še gotovo, da bosta lahko zapuščala Rebibbio. V krogih Bratovščine ne komentirajo tega prihoda, navedli so le, da so rabili dva izvedenca za kompjuterje, oblasti pa so jim ponudile Farandovo in Moruccija.

V nedeljo v Avstriji državnozborske volitve

DUNAJ — Prihodnjo nedeljo bo več kot 5,6 milijona Avstrijcev šlo na volišča, da bi obnovili 183 mandator v dunajskem parlamentu. Zadnje ankete ugotavljajo, da bi morali obe vodilni stranki, socialistična SPÖ in ljudska ÖVP, ki sestavljata tako imenovano »veliko koalicijo«, n- zadovati na državnozborskih volitvah. Okoristili naj bi se Haiderjevi desni svobodnjaki in zelena alternativa, ki naj bi po napovedih podvojili mandate v parlamentu.

Predvolilna proučevanja javnega mnenja pa so kot vedno skrajno nezanesljiva. Že res, da je SPÖ zaradi številnih škandalov v zadnjem obdobju izgubila ogromno ugleda, je pa zato kancler Franz Vranitzky najbolj priljubljena politična osebnost v Avstriji. Nič čudnega torej, da je SPÖ svojo volilno kampanjo osredotočila prav na Vranitzkega, tako da je vsa Avstrija prekrita z njegovimi slikami, pod njimi pa ni njegovega imena in tudi ne strankine kratice SPÖ. Socialis- ti upajo, da bodo volilci pozabili na krivo pričevanje bivše- ga kanclerja Sinowta. Težje bo s tako imenovanim škanda- lom Noricum, saj je proces v teku. V škandal prodaje orožja Iraku in Iranu med osemletno zalivsko vojno pa sta vplete- na dva bivša socialistična ministra, Gratz in Blecha.

ÖVP je prepričana, da bo tokrat prehitela socialiste, ki so na zadnjih volitvah pred štirimi leti prejeli 43,12 odstot- ka. Po mnenju političnih opazovalcev pa je to malo verjet- no. Vodja ÖVP in podkancler Josef Riegler ni taka oseb- nost, da bi lahko kataliziral volilce, tako da je še najbolj verjetna domneva, da bo ostalo razmerje med obema vladajočima strankama skoraj nespremenjeno. Ker so Haiderjevi svobodnjaki in zeleni alternativci že izjavili, da bodo ostali v opoziciji, bo Avstriji bržkone ponovno vladala »velika koalicija«.